

GOLF.NL

JAARGANG 3 • AUGUSTUS 2017

JOOST LUITEN
'IK KAN
NOG VEEL
MEER'

TRAVEL
ZWITSERLAND • KENIA

TEST:
KEN JEZELF ALS GOLFER

INSTRUCTIE
ERNIE ELS

KONINKLIJKE
NEDERLANDSE
GOLF FEDERATIE

PING® | G400™

A FASTER SPEED OF FLIGHT.

*Goes Where No Driver
Has Gone Before.*

The new G400 driver's streamlined shape advances aerodynamics and stability to our highest levels ever. A speed-inducing forged face and MOI-raising tungsten sole weight deliver greater distance and fairway-finding forgiveness. Visit PING.com today.

Forged Face

Engineered to increase face flexing and deliver a powerful sound and feel, the forged face is precision machined to produce hotter ball speeds across the entire face.

Tungsten Sole Weight

With a combined MOI over 9,000 and the deepest CG location in golf, there's no more forgiving driver available.

ALTA CB [Counter-Balanced] Shaft

Colour-Shift Paint Technology

The premium copper shaft paint transitions to black as you address the ball to reduce distractions.

PING
PLAY YOUR BEST™

THE DAY-DATE 40

The international symbol of performance and success, reinterpreted with a modernised design and a new-generation mechanical movement.
It doesn't just tell time. It tells history.

SCHAAP-^l-CITROEN

T. +31(0)20 346 34 00

schaapcitroen.nl

ROLEX BOUTIQUE

T. +31(0)20 671 47 14

P.C. Hoofstraat 40 - Amsterdam

LEON MARTENS

T. +31(0)43 325 63 63

leonmartens.com

OYSTER PERPETUAL DAY-DATE 40
IN 18 CT WHITE GOLD

KIES HET BESTE VOOR UW SPEL.

PRO V1

PRO V1X

OF

DE NIEUWE PRO V1 & PRO V1X.

De nieuwe Titleist Pro V1 en Pro V1X zijn de meest technologisch geavanceerde golfballen in het spel. Beide kenmerken zich door de exceptionele afstand, uitstekende Drop-and-Stop™ controle en een langere levensduur. Dit gaat samen met een ongeëvenaarde kwaliteit en consistentie, golfbal na golfbal dozijn na dozijn. Wanneer we de 2 modellen vergelijken dan heeft de Pro V1 een lagere balvlucht en een zachter gevoel dan de Pro V1X. Of u nu kiest voor de totale prestatie van de V of X, u maakt de beste keuze voor uw spel. Voor meer informatie bezoek onze website www.titleist.co.uk

Titleist
#1 ball in golf.®

www.titleist.co.uk

Acushnet Nederland Bv • Heibloemweg 3 • 5704 BS Helmond

Magazine GOLF.NL is onderdeel van GOLF.NL Weekly en GOLF.NL wordt twee keer per jaar als special uitgegeven door de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie in samenwerking met TIG Sports. Magazine GOLF.NL wordt verzonden naar alle leden van golfclubs die lid zijn van de NGF, één exemplaar per adres.

ADRESWIJZIGINGEN, LEVERING EN ONTVANGST

Adreswijzigingen moeten worden doorgegeven aan het secretariaat van de eigen golfclub. Je kunt daar ook terecht voor vragen over levering en ontvangst.

ONLINE
GOLF.NL
FACEBOOK.COM/GOLF.NL
TWITTER.COM/GOLF.NL

REDACTIE

REDACTIE@GOLF.NL

Managing editor - **Edwin Alblas**
Eindredactie - **Karianne van der Zant**
Hoofdreducteur GOLF.NL Weekly
Gerard Louter
Adjunct-hoofdreducteur GOLF.NL Weekly
Chris Veldkamp
Redacteur - **Sietse Herrema**
Videoproducer - **Niels Hooft**
Art director - **Saskia van Geijlswijk**

MEDEWERKERS

Myrna Tinbergen

FOTOGRAFIE/ILLUSTRATIES

Joep Bertrams - Charlie's Travel
Martijn Cornelissen - Maarten Eekelaar
Annabel Oosteweeghel
Pim Ras (cover) - Ronald Speijer
Koen Suyk - Bert van der Toorn
Getty Images - Golf Monthly - Golfsupport.nl

CONCEPT VORMGEVING

YAZOKA
Sacha Serano - Maarten de Ru

ADVERTENTIE-EXPLOITATIE

TIG SPORTS
Diederick Camphuysen
diederick@golf.nl • 06-12867870
Rob van den Berg
rob@golf.nl • 06-24229662

MARKETING & COMMUNICATIE

Maarten Voermans
maarten.voermans@ngf.nl

DRUK & DISTRIBUTIE

PIJPER MEDIA • Groningen

© 2017 NGF, UTRECHT

Alle rechten worden voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de NGF.

Edwin Alblas, managing editor GOLF.NL

HERRIE

Als trapveldjes de broedplaats zijn van ontluikend voetbaltalent, dan is de drivingrange de kraamkamer voor golfertjes in wie we maar al te graag de nieuwe Joost Luiten zien. De drivingrange zou dan ook bij uitstek een plek moeten zijn waar de jeugd zich happy voelt, zijn gang kan gaan en niet waar het prille enthousiasme de kop wordt ingedrukt. Dat *ideaal* is natuurlijk niet voorbehouden aan alleen de rij afslagmatten maar zou voor alle plekken op de golfbaan moeten gelden. Helaas is een vaak gehoorde klacht dat het hier op meerdere banen nog aan schort. Dat is overigens niet alleen de banen aan te rekenen, ook de golfers zelf.

Ik kan erover meepraten. Het was vakantie maar toch redelijk druk op de drivingrange. Een oudere man met drie in leeftijd variërende tieners kwam aan. Ze zochten een plekje en vonden een vrije mat. Ik taxeerde het gezelschap op een opa met zijn kleinkinderen. De man keek glimlachend toe hoe de jongens de grootste lol hadden en afwisselend ballen sloegen. De een wat meer bedreven dan de ander. De een wat luidruchtiger dan de ander. Maar in alle beschaafdheid. Het duurde niet heel lang of een andere, oudere man verliet zijn mat in de buurt van het vrolijke kwartet en kwam brommend in mijn buurt een plekje zoeken. Die "herrie", hij vond het niks en zelfs ongepast. Bij golf hoor je stil te zijn. Ik probeerde daar nog iets tegenin te brengen, dat je deze kids het plezier maken op de golfbaan toch niet moet ontzeggen, maar

de man beende brommend geërgerd weg. Ik geloof niet dat de golferwereld zich zo'n houding tegenover kinderen kan permitteren. Onlangs brachten we in GOLF.NL Weekly het nieuws dat het aantal jeugdgolfers van 21.000 is teruggelopen tot 13.000. Dat zijn geen cijfers waar je vrolijk van wordt. En dat verloren terrein is ook niet zo maar een-twee-drie teruggewonnen. Maar als we daar allemaal ons best voor zouden doen, is de situatie allesbehalve uitzichtloos.

Het is precies tien jaar geleden dat Joost Luiten tijdens het KLM Open in Nederland naam maakte als golfer. Hij was weliswaar al tiener af, maar zijn verhaal leest nog steeds als een mooi jongensboek. Schansspringertje, voetballertje en uiteindelijk gekozen voor golf. Een magazine is vandaag helaas niet meer een medium om jeugd te inspireren. Dat moeten we via andere kanalen doen, maar als je thuis kinderen hebt die nog niet golfen of Joost niet kennen, maak ze dan in elk geval even attent op het verhaal in dit magazine over hem en spoor hen aan om het te lezen.

Op Joost moeten we zuinig zijn. Net zo zuinig als op kinderen die voor het eerst een drivingrange op stappen en met veel lol en herrie een bal proberen weg te slaan. Want jij en ik weten, als je eenmaal de smaak te pakken hebt, ben je verkocht.

Veel leesplezier!

70 OP NAAR DE 100

40 TRAVEL: ZWITSERLAND

110

92

128

GOLF.NL

12 FOCUS

Met onder meer een regelquiz, een travel top vijf, mode, nieuwe banen en het KLM Open.

24 TERUGBLIK 2007

GOLF.NL blikt terug op het KLM Open van tien jaar geleden, met een jonge, onbevungen Joost Luiten die zijn naam vestigde op gouden schoenen.

35 BEAT THE PRO

Win een plek op hole 14 op The Dutch en de deelnemers van het eerste uur vertellen hoe leuk het is om mee te doen.

54 APP GOLF.NL

Een miljoen birdies op de teller!

56 MEDIA

Echt sexy oogt het niet, dus heeft golfers eigenlijk wel een toekomst als televisiesport?

64 GEZONDHEID

Golfers leven langer, wordt gezegd, maar is dat wel zo?

108 RAAK!

Zo makkelijk begin je met golf. Volg de vijf stappen.

134 TEST (JEZELF)

Welke type golfer ben jij?

146 MIJN GOLF

Martijn Krabbé

PORTRET

92 THOMAS PIETERS

Experts zijn het erover eens: hij heeft de potentie om de beste van de wereld te worden.

120 GOLFTATOEAGES

Het blijkt tamelijk uniek in Nederland: een golftattoo. Pascal Olischläger heeft er één.

INHOUD

JAARGANG 3 • AUGUSTUS 2017

Get into the groove met nieuwe wedges

120

35 BEAT THE PRO

88

102

24

TRAVEL

- 40 ZWITSERLAND**
Wil je golf with a view? Bezoek dan de Zwitserse bergen waar de fairways van golfbanen en skipistes één zijn.
- 102 KENIA**
Lars Wouterse wilde avontuur en vond dat in de buurt van Nairobi. Daar hopte hij van golfbaan naar golfbaan op de motor met een golftas op de rug.

INBEELD

- 70 OP NAAR DE 100**
Ze zijn (ver) boven de negentig en wekelijks op de golfbaan te vinden.
- 110 GOLFBAAAN IN HUIS**
Met een golfsimulator in de kelder of garage hoeft je niet ver te lopen voor een oefensessie. Vier golfers laten hun eigen stekkie zien.

INSTRUCTIE

- 88 PITCHEN**
Krijg meer controle over je half lange slagen van de fairway naar de vlag.
- 128 DRIVE**
Leer van de swing van Ernie 'Big Easy' Els.

EQUIPMENT

- 76 KEUZE IN WEDGES**
Met een wedge die bij je past, kom je tot betere scores. Profiteer van tips van goeroe Vokey.
- 81 GET INTO THE GROOVE**
De beste wedges van de topmerken op een rij.
- 118 GOLFSIMULATOREN**
Je eigen binnengolfbaan, het is niet meer alleen weggelegd voor de rijken der aarde. Wat is er te koop?

EENZAAM EN ALLEEN

Eenzaam, zo ziet Anne van Dam er op deze foto een beetje uit. Alleen op de golfbaan. Uit de hoogte gadeslagen door wat cameramannen. De werkelijkheid is anders, want in een toernooi is Anne nooit alleen. Altijd met een caddie, meestal haar vriend en altijd met concurrenten. Ook toen ze hier tijdens het RICOH Women's British Open op Kingsbarns speelde. Maar de foto staat wel enigszins symbool voor de status van Anne van Dam. Ze is de enige Nederlandse golfster die internationaal aan de wegtimmert. Ambitieuus. Dat de Ladies European Tour het zwaar heeft en steeds meer toernooien van de kalender verdwijnen, helpt niet. Daarom kan Anne van Dam maar één kant op: de oceaan over, naar de Verenigde Staten. Op de LPGA Tour spelen de beste golfsters en is ook het meeste geld te verdienen. En dat wil Anne. Dus over niet al te lange tijd gaat ze proberen zich voor de LPGA Tour te kwalificeren. En één ding is zeker: Anne heeft er de drive voor.

Golfsupport.nl/Frank Vuylsteke

“

Ik snap ook niet waarom ik niet gewoon op een saaie manier kan winnen

- Jordan Spieth -

IS NEDERLANDS GOLF GOEDKOOP?

Is een golfronde in Nederland duurder dan in onze buurlanden? We stelden de vraag aan Leadingcourses.com, de website waar je informatie vindt over zo'n 25.000 golfbanen in de hele wereld. Hieronder zie je een tabel met gemiddelde prijzen voor korte banen, volwaardige 9-holesbanen en volwaardige 18-holesbanen. Kort wil zeggen pitch & putt of een baan die minder dan negen holes heeft. *Volwaardig 9 holes* is inclusief par-3-banen. Conclusies? De gemiddelde prijzen per land verschillen best veel. En je kunt niet zomaar zeggen dat golf in Nederland relatief goedkoop of duur is. Opvallend is dat negen holes in Nederland en België goedkoper is dan in Duitsland. Maar in Duitsland zijn 18-holesronden het meest voordelig en in België het duurst.

	Pitch & putt e.d.	9 holes	18 holes
Duitsland	€ 15,38	€ 30,30	€ 53,08
Nederland	€ 15,37	€ 25,90	€ 60,43
België	€ 13,40	€ 25,42	€ 63,80

📷 Pitch & Putt is in België het goedkoopst.

Ronald Speijer

MYSTERIE ROND BERNARDUS

Na Golsociëteit De Lage Vuursche, The International, The Dutch en The Duke krijgt Nederland nog een golfbaan in het hoogste segment. Het project dat voorheen door het leven ging onder de naam Cromvoirt G & CC, wordt gerealiseerd door zakenman Robert van den Wallen. Dat is zeker, en ook dat de 18-holesbaan volgend jaar af is en de naam Bernardus wordt. Maar verder is er weinig bekend want Van der Wallen, oprichter van BrandLoyalty, mijdt alle publiciteit. Wellicht een slimme zet want wat mysterieus is, trekt aan. Wat we wel weten over Bernardus is veelbelovend. De locatie van zeventig hectare met bosranden is schitterend en de Brabantse zandgrond ideaal voor een golfbaan. Er komen state-of-the-art oefenfaciliteiten en architect Kyle Phillips, bekend van Lage Vuursche en Kingsbarns, heeft carte blanche gekregen voor het ontwerp. De opdrachtgever wil namelijk niet later horen dat het nog mooier had gekund als er budget was geweest. Het geld is er gewoon. Niet alleen voor de baan maar ook voor het restaurant want dat gaat, naar verluidt, een sterrenstatus krijgen. Het businessconcept? Dat is dus nog niet bekend maar in de wandelgangen horen we dat er geen entreegeld komt en ook geen participatie. De club biedt op maat gemaakte lidmaatschappen maar daar hangt wel een prijskaartje aan. Naar verwachting worden greenfeespelers in beperkte mate toegelaten. Tot slot: vanwaar die naam die je niet bij een golfbaan verwacht? Robert van den Wallen is bevriend met Quote 500-collega Ben Pon en heeft al vijftig procent van de aandelen in zijn Californische winddomein Bernardus. Van der Wallen gaat het landgoed uiteindelijk helemaal overnemen en wil het merk uitbouwen.

Getty Images

DE ENE BAL IS DE ANDERE NIET...

Stephen Curry (29) is een van de grootste NBA-sterren. De basketballer van de Golden State Warriors heeft evenwel nog een andere passie: golf. Curry kreeg dit seizoen kans om iets van zijn bucketlist af te vinken: meespelen in een professioneel golftoernooi. Via een sponsoruitnodiging werd hem een plekje toebedeeld in het deelnemersveld van de Ellie Mae Classic op de Web.com Tour, de divisie onder de PGA Tour. Natuurlijk leverde dat ook weer discussie op. Curry *ontnam* zo een ander de kans om zijn beroep als professioneel golfer uit te oefenen. De voorstanders brengen

daar tegenin dat *sponsor exemptions* juist zijn bedoeld om spelers die niet volgens een ranking in aanmerking komen, mee te kunnen laten doen. Dat Curry een jaarsalaris van 34 miljoen dollar heeft en de helft daarvan het totale prijzengeld van de Web.com Tour in heel 2017 bedraagt, zal ook enigszins hebben bijgedragen aan de scepsis. Maar een grootheid als Curry mee laten doen in je toernooi, scoort publicitair enorm. Dat staat buiten kijf. Curry is overigens niet de eerste professional uit een andere sport die zijn geluk beproeft tussen de golfpro's. Maar er is op dat vlak nog geen successtory geschreven. De

tennissers en voormalige nummers één in hun sport, Ivan Lendl en Yevgeni Kafelnikov, gingen Curry onder meer voor. De Tsjech Lendl deed in 1998 en 1999 drie pogingen op de Web.com Tour en haalde niet één keer de cut. Kafelnikov was iets volhardender. Na zijn debuut in 2005 (rondjes 88 en 96 in het Russian Cadillac Open op de Challenge Tour), een jaar na zijn tennispensioen, speelde de Rus van 2008 tot en met 2016 wel 27 toernooien op de Challenge en European Tour. Dankzij invitaties uiteraard. Ook hij plaatste zich niet één keer voor het weekeinde, kwam zelfs niet in de buurt van de cut.

Soms moet je met iemand in het werk breken om hem als vriend te kunnen houden

- Rory McIlroy na de breuk met caddie J.P. Fitzgerald -

De belangrijkste bal is de volgende

Topgolfer Joost Luiten staat nooit te lang stil bij zijn laatste bal. De volgende bal is wat telt. Achterop de green of aan de voorkant?

What's next? Het startpunt van een gesprek met onze bankers. Ervaar het zelf. Bel of app Lotte: 06 3400 4800

Hoofdsponsor van het Nederlandse golf

ING
Private Banking

THE IS IN MAAR SCHE BLIJFT

We hadden al The Dutch, The International en The Duke en sinds kort hebben we ook The Links Valley en The Dunes. Nederland is internationaal ingesteld maar tot kort geleden had alleen de oudste club een Engelse naam: de Koninklijke Haagsche staat in het buitenland al decennia bekend als Royal Hague. In de periode voor The Dutch (2011 geopend) kregen nieuwe banen nog echte Nederlandse namen, bijvoorbeeld De Swinkelsche, Stippelberg, Amsteldijk en Tespelduyn, maar de nieuwste banen kiezen kennelijk voor een Engelse naam. Hoewel The Dunes geen nieuwe baan is, het is slechts een nieuwe naam voor Open Golf Zandvoort. The Links Valley is wel nieuw maar nog niet af. Deze baan wordt aangelegd op een heiderijke

locatie in Ermelo. Het wordt een *reversible course* die je de ene dag met de klok mee kunt spelen en de andere dag tegen de klok in (dan speel je naar dezelfde greens op het terrein maar kom je van de andere kant; lees meer op GOLF.NL/linksvally). We kunnen ons niet voorstellen dat De Hoge Kleij, De Haar, De Compagnie en De Koepel overgaan op The High Clay, The Hair, The Company en The Dome, maar je weet nooit. Toch zijn er genoeg ondernemers die voor het Nederlands kiezen. Zo heet de nieuwe baan bij de kruising van de A27 en A2 De Kroonprins Vianen en de nieuwe baan in Cromvoirt Bernardus. Herkenbosch heeft de naam nog een kleine Nederlandse golfdraai gegeven en heet sinds vorig jaar De Herkenbosche. Alleen Seve, sinds 2013

📷 Wat klinkt beter: De Hertog of the Duke?

de naam van Golf Centrum Rotterdam, is een vreemde eend in de bijt. Dat is Spaans, kort voor Severiano Balesteros.

WHAT'S IN A NAME...?

Het is natuurlijk niet makkelijk een goede naam voor je golfbaan te verzinnen. In Nederland worden golfbanen vaak vernoemd naar plaatsnamen of (vroegere) landgoederen en dat is in het buitenland niet veel anders. Daar vind je wel een paar banen die bij het noemen van de naam tot een glimlach op je gezicht leiden. Zo ligt in de buurt van Ontario (Canada) de Taboo Golf Club. Niet helemaal duidelijk wat er taboo is aan de club, maar het valt wel op. In de Verenigde Staten zijn er nogal wat golfbanen in gebieden die vroeger door native Americans – de indianen – werden bevolkt. Daar stammen de namen dan ook

van af zoals Dancing Rabbits in Mississippi. Kissing Camels in Colorado Springs is ook een naam die in het oog springt. Niet dat je er kamelen aantreft. De baan is vernoemd naar een rotspartij waarin velen twee zoenende kamelen zien. Een mooie naam gekoppeld aan een heel mooie baan is Cape Kidnappers in Nieuw-Zeeland (zie foto). De plek en dus ook de baan is vernoemd naar de poging van de Maori's rond 1769 voor de kaap om de kok van ontdekker James Cook te ontvoeren... Nog niet gevonden via Google maar eigenlijk een inkoppertje: Birdies Paradise Golf Club.

GARMIN®

WILLE SCHAUMAN,
PGA GOLF PRO

TOON UW PASSIE ZOWEL
OP ALS BUITEN DE BAAN.

APPROACH® S60

- Weergave van afstanden tot greens, hindernissen en doglegs
- Autoshot gametracker houdt automatisch uw shots bij
- Analyse van uw spel via Garmin Connect
- Voorzien van full-color golfbaankaarten
- Meer dan 40.000 vooraf geladen golfbanen wereldwijd
- Smartphone meldingen en 24/7 activity tracking
- QuickFit™ polsbanden waarmee u snel van stijl wisselt

Getty Images

REGELQUIZ

Op GOLF.NL vind je alles over de regels. Je kunt je regelkennis bijspijkeren door in etappes een quiz met honderden vragen te doen en we informeren je over de regelmodernisering die er in 2019 aankomt. Hier alvast een kleine test! Ga voor meer regelkennis naar [GOLF.NL/regelquiz](https://www.golf.nl/regelquiz) en voor de modernisering naar [GOLF.NL/regelnieuws](https://www.golf.nl/regelnieuws).

1. Je slaat je bal tegen een boom. De bal kaatst terug tegen je eigen tas.

Wat moet er gebeuren met je bal?

- A Bal spelen zoals hij ligt
- B Bal terugplaatsen

2. Wat moet je doen als je merkt dat de groep achter je sneller speelt?

- A Gewoon doorspelen
- B De achteropkomende groep doorlaten
- C Vragen of de achteropkomende groep langzamer wil spelen

3. Welke stelling is juist?

I - Je mag, als je met jouw backswing last hebt van een molshoop, die zonder straf ontwijken.

II - In een waterhindernis mag je een konijnenhol zonder straf ontwijken.

- A Alleen I
- B Alleen II
- C Geen van beide
- D Beide

4. Je bal ligt op de fairway. Je verwijdert gemaaid gras dat aan de bal kleeft. Mag dit?

- A Ja
- B Nee

5. Je bal ligt tegen een boom. Je verklaart hem onspeelbaar en speelt opnieuw van dezelfde plaats. Hoeveel strafslagen krijg je als je je bal onspeelbaar verklaart?

- A Eén
- B Twee

1 A (plus 1 strafslag), 2 B, 3 A, 4 B, 5 A

PIN HIGH TOP 5 GOLFHOTELS IN SPANJE

Spanje staat bij Nederlanders nog altijd op de derde plek in het lijstje van favoriete vakantie landen, onder de eeuwige nummer één Frankrijk en nummer twee Duitsland. En waar gaan gólfende landgenoten dan het liefst naartoe? Hier de vijf populairste Spaanse golfhotels bij Pin High Golftravel.

El Rompido.

COSTA DE LA LUZ

1. PRECISE RESORT EL ROMPIDO

Uitstekend golfhotel gelegen in een beschermd natuurgebied en omringd door twee prachtbanen: El Rompido South en North. Het hotel kenmerkt zich door het moderne interieur en trendy design.

TENERIFE

2. THE RITZ-CARLTON, ABAMA

Zeer luxe golfresort aan zee gebouwd in Arabische stijl in het zonnige zuiden van Tenerife. Het resort beschikt over een voortreffelijk gastronomisch aanbod en de eigen topbaan Abama van Dave Thomas.

COSTA DEL SOL

3. ALMENARA HOTEL & GOLF

Dit golfresort pur sang ligt in de golfregio Sotogrande. Het hotel ligt aan de gelijknamige 27-holes

golfbaan die mooi geïntegreerd is in het heuvelachtige landschap met haar vele pijnbomen.

COSTA BLANCA

4. DENIA LA SELLA GOLF RESORT & SPA

Het fraaie hotel is in typisch Andalusische stijl ingericht en grenst direct aan de prachtige 27-holesbaan La Sella. Op tien minuten rij-afstand van het gezellige plaatsje Denia.

GRAN CANARIA

5. SHERATON GRAN CANARIA SALOBRE GOLF RESORT

Een uniek hotel dat als het ware tegen de rotsen is aangeplakt. Een waar architectonisch hoogstandje in het zuiden van Gran Canaria niet ver van Maspalomas en het strand.

Meer info: [pinhigh.nl](https://www.pinhigh.nl)

The Ritz-Carlton, Abama

Lee Westwood in 1999 op het Dutch Open.

Getty Images

HET KLM OPEN VAN 1999

Het KLM Open is elk jaar het hoogtepunt van topgolf in Nederland. De editie van 2016 staat ons nog helder voor de geest, met een glansrol voor winnaar Joost Luiten. De Bleiswijker krijgt dit jaar van 14 tot en met 17 september concurrentie van onder anderen Lee Westwood. De Engelsman weet ook wat het is om het *Dutch Open* te winnen. Hij deed dat al in 1999, toen Joost dertien jaar was... Saillant detail: Westwood begon *pas* op dertienjarige leeftijd met golf. Westwood zegevierde achttien jaar geleden op de Hilversumsche dankzij een magistrale slotronde van 8 onder par. Gary Orr werd op een slag tweede, Maarten Lafeber gedeeld vijfde maar hij beleefde zijn *finest hour* vier jaar later op dezelfde baan met winst.

MEUBELSTUK VAN DE RYDER CUP

Westwood is een van de succesvolste Europese golfers van na het millennium. Een jaar na zijn zege in Hilversum won hij de Vardon Trophy, de trofee voor de beste speler van de European Tour, wat nu de Race to Dubai is. Dat klassement won hij in 2009 nog een keer. De golfer (44) uit Worksop bij Sheffield heeft 23 toernooien van de European Tour op zijn naam geschreven en kwam tien keer uit voor het Europese Ryder Cup-team. In zes edities behoorde hij tot het winnende team. Wat nog ontbreekt op zijn palmares, is een major. Drie keer eindigde hij in een major als tweede. Nog een opmerkelijk feit: Westwood was in 2010 voor even de nummer één van de wereld. Hij loste toen niemand anders dan Tiger Woods af, die vijf jaar lang onafgebroken de wereldranglijst had aangevoerd.

MEERVOUDIGE WINNAARS KLM OPEN

⑤ Flory van Donck	(1936, 1937, 1946, 1951, 1953)
⑤ Henry Burrows	(1920, 1921, 1923)
⑤ Aubrey Boomer	(1924, 1925, 1926)
⑤ Sid Brews	(1934, 1935, 1939)
⑤ Sewsunker Sewgolum	(1959, 1960, 1964)
⑤ Seve Ballesteros	(1976, 1980, 1986)
⑤ Bernhard Langer	(1984, 1992, 2001)
⑤ Simon Dyson	(2006, 2009, 2011)
② Bob Byman	(1977, 1978)
② Stephen Leaney	(1998, 2000)
② Joost Luiten	(2013, 2016)

📷 Legende Seve Ballesteros won drie keer het KLM Open.

Getty Images

ERNIE ELS DOET MEE!

Een van de grote namen in het KLM Open 2017 is Ernie Els. De 47-jarige Zuid-Afrikaan behoeft eigenlijk geen verdere introductie. Els won maar liefst vier majors, twee keer het US Open (1994, 1997) en twee keer The Open (2002, 2012). Els grossierde in zeges op zowel de PGA Tour (19) als European Tour (28). Bijzonder is dat hij het PGA Championship op de European Tour op Wentworth maar liefst zeven keer won. Daarnaast oogst Els ook veel lof met liefdadigheidswerk en fundraising en is hij een gepassioneerde wijnboer. Vanaf pagina 128 vind je een instructie van de *Big Easy*, zoals zijn bijnaam luidt.

Golfsupport.nl

KOOP JE TICKET VOOR HET KLM OPEN 2017

Tickets voor het KLM Open zijn online te koop. En als je die via de site bestelt, levert je dat een gratis Ziggo KLM Open radio op. Deze actie loopt tot en met 13 september (12.00 uur) en geldt alleen voor reguliere tickets zonder korting. Reguliere tickets zijn vanaf 25 euro verkrijgbaar. Kinderen tot 12 jaar hebben gratis toegang, voor jeugd van 12 tot 18 jaar geldt

een korting van 50 procent. Een ticket voor NGF-jeugdleden van 12 tot 18 jaar kost slechts 5 euro op vertoon van een NGF-pas bij de ingang. Wie met het openbaar vervoer naar The Dutch in Spijk komt, kan een voordelig combiticket (vervoer- en toegangsbewijs) bestellen.

Voor meer info: ► klmopen.nl

MAAK KANS OP KLM OPEN-TICKETS

Wil jij erbij zijn als Joost Luiten van 14 tot en met 17 september zijn KLM Open-titel verdedigt? Wil je zien hoe de amateurs het doen op hole 14 tegen de pro's tijdens Beat the Pro? Of wil je gewoon lekker genieten van topgolf afgewisseld met een drankje en hapje op het terras? Maak dan kans op 2 tickets voor het KLM Open 2017. Hoe? Door je in te schrijven voor de nieuwsbrief van GOLF.NL. Zo blijf je meteen op de hoogte van nieuwe instructietips, de leukste golfbestemmingen, van nieuws over golfregels en -equipment!

SCHRIJF JE IN EN WIN!

Abonneer je via de homepage van GOLF.NL door je e-mailadres in te vullen. Aanmeldingen tot 6 september 2017 maken kans op 2 gratis KLM Open-tickets voor een dag naar keuze.

TÉ SEXY VOOR GOLF

Lijkt bij de mannen zelfs het *boordje annex kraagje* straks op de golfbaan niet meer heilig te zijn, de golfsters op de LPGA kregen dit seizoen verscherpte richtlijnen wat betreft hun kledij opgedrongen. Kennelijk vond de bond voor golfspelsters in de Verenigde Staten het nodig de teugels wat strakker aan te trekken. Dat deed het nodige stof opwaaien. Hier en daar werd de LPGA beschuldigd van *slut shaming*: iemand voor slet uitmaken op basis van bijvoorbeeld kleding en make-up. Ook speelsters reageerden, de een wat feller dan de ander. "Ik voel me aangesproken want ik heb dit seizoen wel wat issues gehad met de LPGA over mijn kleding", aldus de Amerikaanse Michelle Wie. Haar landgenote Lexi Thompson dreef de spot met de dresscode door foto's van zichzelf op de golfbaan in jaren-twintig-jurken op social media te plaatsen. En de Engelse Charly Hull sprak zich ook uit tegen dit decreet. "Ik draag niets van dat alles, dus het heeft geen effect op mij, maar juist hierom vinden mensen golf ouderwets en daar moeten we vanaf." Tot slot, Paige Spiranac, de golfster met de meeste volgers op social media maar nog niet goed genoeg om op de LPGA te kunnen spelen, schreef dat vrouwen met een grotere boezem zo eerder de kans lopen om te worden beboet. En die boete heeft wel wat om het lijf: 1000 dollar!

DE DRESSCODE IN HET KORT:

- Mouwloze strakke shirts mogen alleen mits voorzien van een kraagje.
- Leggings zijn niet toegestaan tenzij gedragen onder een rokje of korte broek.
- Joggingbroeken zijn niet geoorloofd.
- Jurkjes, rokjes en broekjes moeten lang genoeg zijn om in welke positie dan ook de billen niet te onthullen.
- Decolletés (plunging necklines) is uit den boze.

DE BLITS MAKEN OP DE GOLFBAAN

De man op de foto met de *halve pet* – de visor – is Fred Couples. Fred was in zijn beste dagen een stijlicoon. Toen droeg je als golfer nog een wijde broek, klassieke witte golfschoenen met een paar lapjes *krokodillenleer* of helemaal wit en een wijde polo. Deze foto is van 25 jaar geleden, toen won Fred de Masters op Augusta en iedereen vond hem door een ringetje te halen. Precies twintig jaar later maakte het schoeisel van Fred de tongen los. Op Augusta National droeg hij in 1997 iets wat leek op witte sneakers maar dan met kunststof spikes. De naam van producent Ecco was gevestigd en die van Couples als trendsetter ook. Nu is de golfsneaker niet meer weg te denken en bij het Brits Open betrad Jason Day Royal Birkdale zelfs met een hoge variant, de basketbalsneaker. Overigens had Rickie Fowler, het stijlicoon van deze tijd, die al eerder op de fairways geïntroduceerd. Het merk waar Rickie onder contract staat, Cobra/Puma, bracht nog niet zo lang geleden een *untucked* polo op de markt, een shirt dat je vanwege het design over de broek *moet* dragen. En om de nieuwe look compleet te maken, heeft Nike een soort joggingbroek (met smalle, elastische pijpen) gemaakt. Daarin sjokte Tommy Fleetwood in The Open over de baan. En de visor van Fred? Die zie je nog wel maar je maakt pas echt de blits als je swingt met een basketballcap op je hoofd. Dit is een hippe set anno 2017. Maar dat kan over 25 jaar weer anders zijn natuurlijk...

Onze trouwdag zou niet compleet zijn zonder een groen tintje op de receptie

- Sergio Garcia danste op zijn huwelijk in zijn Masters-jasje -

STEMPELEN MAAR!

Je ziet ze steeds vaker: wedges met versieringen, ook wel *stamps* genoemd. Voor clubmakers waren deze versieringen vooral handig om de clubs van verschillende spelers uit elkaar te houden. Tegenwoordig zijn er weinig topspelers die niet een *eigen* wedge hebben. En dat gaat verder dan alleen initialen. Een quote uit een film, een songtekst of een motto. Je kunt het zo gek niet verzinnen of de handige jongens in de Tourtrucks zetten het erop. Tot voor kort was dit alleen voorbehouden aan de beste professionals, maar sinds kort kun je bij veel merken – onder andere Callaway, Mizuno, Titleist, Cleveland – je persoonlijke draai geven aan je wedges. Voor een meerprijs van zo'n twintig euro heb je net als de pro's een uniek exemplaar. Nu alleen dat korte spel nog op hetzelfde niveau krijgen.

PRIVÉES VAN RICKIE FOWLER

Altijd al een golfles willen krijgen van een van de populairste golfers ter wereld? Dankzij virtual reality komt professional Rickie Fowler naar je toe om je de fijne kneepjes van het vak te leren. Met de nieuwe Success Series app (alleen beschikbaar voor Android) komt de 28-jarige wereldtopper tot leven. Voor zo'n vijf euro per les geeft Rickie putting-, drive- en chipadvies. Ook laat hij zien hoe hij zich voorbereidt op een toernooi en geeft hij een inkijkje in zijn bijzondere leven. Heb je geen virtual reality bril, dan zijn de videos (circa vier euro per video) ook in 2D te downloaden en te bekijken op je telefoon, pc of tablet.

Meer info: successseries.com

NIEUWE NAJAARS/WINTERCOLLECTIE 2018

ALLE WINTER MODE

2e ARTIKEL: 50%

M.u.v. technische kleding en doorlopende collectie

girls golf

COLMAR

BACKTEE

A | U | R

BRAX GOLF

Calvin Klein

Daily

GALVIN GREEN®

abacus®
COUNT ON IT

ALBERTO
Pants We Love

PING

MCGREGOR®
NEW YORK 1911

NIKE GOLF

UNDER ARMOUR

GOLFINO
Sportswear

HANDSCHOENEN (Alle merken) 3 HALEN = 2 BETALEN

M.u.v. lopende acties. Aanbieding is geldig tot en met 30 september 2017

GOLFBALLEN 3 HALEN = 2 BETALEN

M.u.v. Titleist, Volvic en lopende acties.
Aanbieding is geldig tot en met 30 september 2017

CLUBKAART HOUDERS

10%

kassakorting
op golfclubs

Aanbieding is geldig tot
en met 30 september 2017

Official supplier
KLM Open

14 - 17 september 2017 The Dutch - Spijk

Bezoek de Golfplaza stand op het KLM Open voor spectaculaire acties en aanbiedingen!

SCHOENEN SALE

Van €145,-

€89,-

Footjoy Empower / dames

Van €119,-

€69,-

Footjoy AWD XL/ heren

Van €119,-

€69,-

Footjoy AWD XL/ heren

Join the
GolfPlaza
LAAGST GEPRIJSD, HOOGST GEPREZEN
— GOLF CLUB —

Houdt u van héél véél voordeel?
Word dan lid van de Golfplaza Golf Club!
Vraag uw Golfplaza Clubkaart gratis aan
in één van onze filialen!

**SUCCES IS
EEN KEUZE...
MAAK DE JUISTE**

SERVICE · GARANTIE · TEVREDEN · SUCCES

DIT IS SLECHTS EEN KLEINE GREEP!
KOM SNEL NAAR DE WINKELS OF GA NAAR WWW.GOLFPLAZA.NL
VOOR NOG VEEL MEER AANBIEDINGEN

Amsterdam

Utrecht

Rijswijk

Eindhoven

Best

Nieuwerkerk a/d IJssel

GolfPlaza
LAAGST GEPRIJSD, HOOGST GEPREZEN

www.golfplaza.nl Tel: 040 211 48 23

Amsterdam: Klimopweg 19
Utrecht: Stadion de Galgenwaard, Herculesplein 371
Rijswijk: Patrijsweg 34-40
Eindhoven: Geldropseweg 87
Best: Golfcentrum Best, Golfbaan 1
Nieuwerkerk a/d IJssel: Golfbaan Hitland, Blaardorpseweg 2

 Joost Luiten met caddie Eric Brommert, onbevallen in het KLM Open van 2007.

TIEN JAAR JOOST TERUG NAAR 2007

Tien jaar geleden werd Joost Luiten als 21-jarig bravouremannetje op gouden schoenen tweede in het KLM Open. GOLF.NL blikt terug op zondag 26 augustus 2007, de dag waarop Nederland Joost Luiten leerde kennen.

En nu graag een applaus voor Joost Luiten, de winnaar van het KLM Open! Dat vroeg een hoorbaar opgewonden verslaggever van BNR Radio aan de omstanders toen hij zijn interview met Joost Luiten bij de green van hole 18 van de Kennemer Golf & Country Club had afgerond. Dat applaus kwam er, iedereen joelde en schreeuwde Luiten enthousiast toe. Het feit dat de Nederlander het KLM Open 2007 helemaal niet had gewonnen, maar *slechts* tweede was geworden achter de Engelsman Ross Fisher mocht de pret niet drukken. De euforie op die gedenkwaardige zondagmiddag op de Kennemer Golf & Country Club was ook simpelweg te groot. Nederland had tien jaar terug met Maarten Lafeber en Robert-Jan Derksen twee prima presterende spelers op de European Tour. Maar het verlangen naar een toptalent, een Nederlandse golfer die misschien wel de wereldtop zou kunnen halen, was groot. Met zijn ►

sensationele tweede plaats kwam Luiten op zondag 26 augustus 2007 ruimschoots tegemoet aan dat verlangen. De in Bleiswijk geboren golfer had eerder dat jaar twee toernooien gewonnen op de Challenge Tour. Dat Luiten potentie had, was bekend. Maar een tweede plaats in zijn eerste KLM Open als professional, daar had niemand op gerekend. Bijna niemand. “Ik kijk hier niet van op”, zei Luiten zelf over zijn tweede plaats, “ik weet waartoe ik in staat ben.” Zijn toehoorders smulden van de teksten van dat kleine bravouremannetje met de kroeskrulletjes. “Zelfvertrouwen is het belangrijkste in deze sport en daar heb ik gelukkig nooit een gebrek aan gehad”, liet Luiten zich ook ontvallen. Hij speelde op goudgekleurde schoenen en een bijpassende gouden riem van zijn toenmalige sponsor Puma. Je moet het als jonge golfer maar durven in je eerste grote toernooi voor eigen

publiek. “Puma vroeg of ik met die gouden schoenen wilde spelen”, zegt Luiten als we met hem terugkijken op het voor hem zo bijzondere KLM Open van tien jaar geleden. “Puma had ook andere spelers gepolst maar die zagen het niet zitten, geloof ik. Ik kwam net kijken dus ik vond het eigenlijk wel goed om een beetje op te vallen. Als ik de cut had gemist, was ik waarschijnlijk afgebrand.” Waarom dan toch dat risico genomen? “Ik vond het helemaal geen risico want ik trek me weinig aan van wat anderen vinden. Als je dat wel doet, ga je het namelijk knap lastig krijgen als golfprofessional.”

Gouden toekomst

Hans Ruggenberg is de golfverslaggever van De Telegraaf. De eerste keer dat hij Luiten zag spelen, was uitgerekend in het KLM Open van 2007. “Ik deed golf nog niet zo lang voor de krant, was alleen bij een paar toernooien geweest met Derksen en Lafeber. Ik zag meteen dat Luiten heel anders was dan Robert-Jan en Maarten. Joost liep als jong pikkie rond alsof hij iedere week om de overwinning speelde op de European Tour. De borst vooruit, beetje lachen, druk leek hij totaal niet te voelen.” De gouden schoenen kon Ruggenberg wel waarderen. “Ik vind het mooi als een jonge sporter zo brutaal naar buiten durft te treden. En het dan met een waanzinnig knappe tweede plek nog waarmaken ook, echt bijzonder.” Ruggenberg maakt altijd zelf de koppen boven zijn artikelen. “Een goede kop bedenken is soms lastig, maar hierover hoefde ik niet lang na te denken: *Gouden toekomst.*”

VEEL LOL

Caddie van Luiten in die tijd was Eric Brommert, een Rotterdammer die semiprofessioneel hardloper was geweest in het Adidas Running Team. Brommert en Luiten hadden elkaar leren kennen op golfbaan de Rottebergen in Rotterdam waar ze allebei lid waren. Nadat Brommert begin 2010 stopte als caddie van Luiten, werkte hij een paar jaar als player developer bij de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie. Als Brommert terugdenkt aan het KLM Open 2007 verschijnt er een glimlach op zijn gezicht. “Joost en ik hebben vooral heel veel lol gehad die week. Al dat publiek, het opgewonden gedoe, we moesten er vooral om lachen. Ja, ook op de laatste holes zondag toen we merkten dat we konden winnen.” Luiten beaamt het. “Ik speelde heel onbevangen. Door die twee overwinningen op de Challenge Tour had ik mijn kaart voor de European Tour in 2008 al binnen dus ik had niets te verliezen. Natuurlijk voelde ik zondag druk op de laatste holes, dat is normaal als je weet dat je kunt winnen, maar het was vooral genieten.”

INSCHATTINGSFOUT

Luiten begint het toernooi met een ronde 68 (-2). Vrijdag volgt een evenaring van het baanrecord: 64 (-6) en een gedeelde tweede plaats. Zaterdag valt Luiten wat terug, vooral het gevolg van een triple-bogey op hole 9. Luiten: “Ik kan me van de eerste drie ronden weinig herinneren maar die triple op 9 weet ik nog heel goed. We twijfelden tussen een ijzer-4 of een 5. Ik sloeg een perfecte ijzer-4 die als een kogel door de wind ging, meters

Joost liep daar als jong pikkie rond alsof hij iedere week om de overwinning speelde op de European Tour

© Ondanks de druk was het vooral genieten.

over de green kansloos in de rotzooi.” Brommert: “We maakten daar een grote inschattingsfout. Ik dacht dat de wind veel meer invloed zou hebben maar de bal komt op hole 9, zeker met een ijzer-4, niet boven de bomen. Een ervaren caddie had daar rekening mee gehouden, voor mij was het pas het vijfde toernooi.” Luiten: “Ik had bewust de keuze gemaakt om geen Tourcaddie te nemen maar voor een bekende te kiezen, dat heeft ook veel voordelen als je nieuw bent op de Tour en nog niemand kent. Eric had geen ervaring als caddie maar wel een topsportachtergrond. En hij is heel

gedreven, het klikte goed tussen ons. Zo’n foutje als op hole 9 heb ik hem nooit kwalijk genomen.” Brommert: “We zouden fouten vanwege mijn onervarenheid accepteren, dat was de afspraak. Maar na die triple-bogey op 9 voelde ik me wel even heel slecht.”

BIRDIE JOOST

Luiten tekent die derde ronde voor 71 slagen. Hij begint de laatste ronde op de vierde plaats, twee slagen achter een drietal leiders: David Carter, Steve Alker en Ross Fisher. Na dertien holes is de 21-jarige Nederlander -1 voor de dag met twaalf pars en een

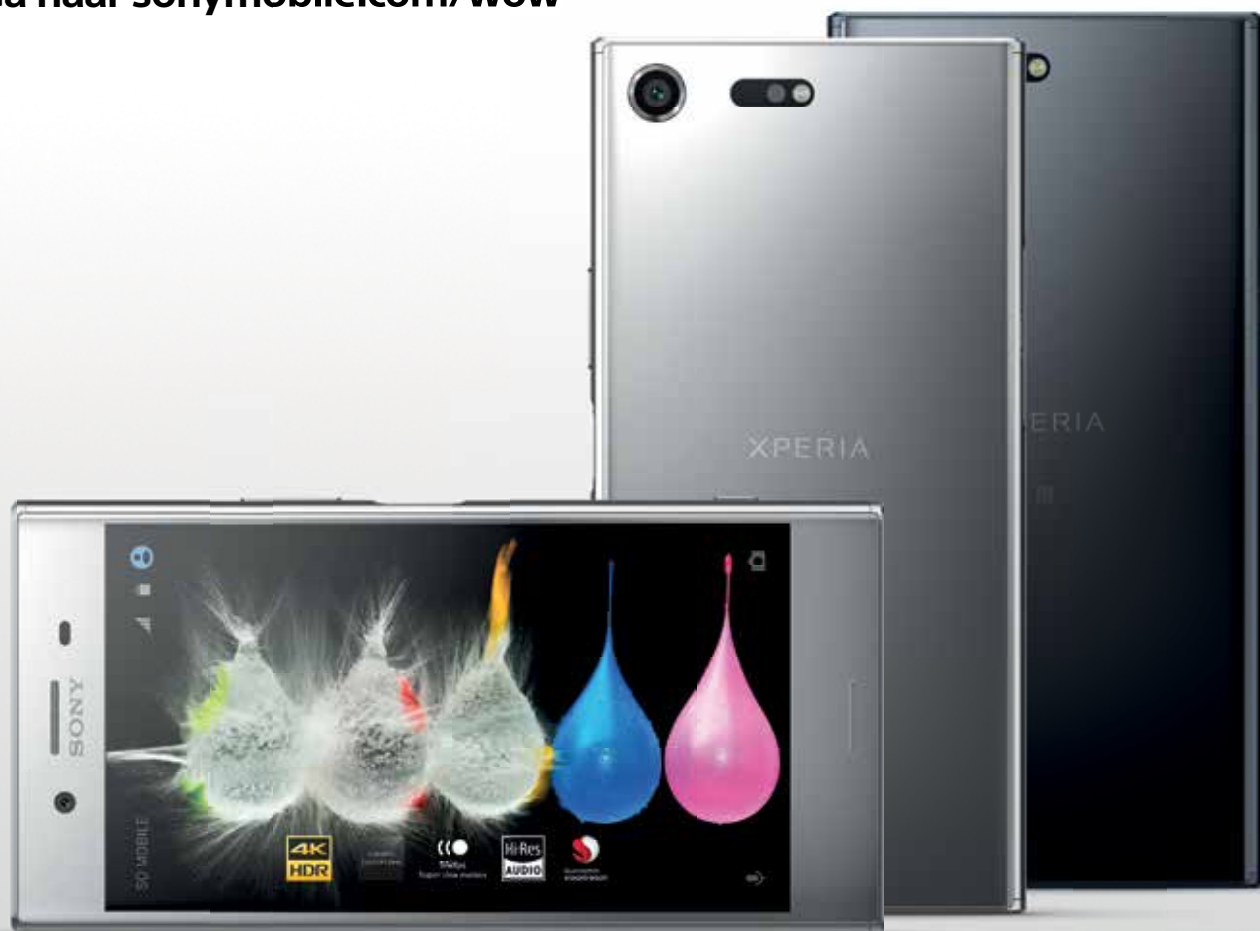
birdie op hole 8. Een topnotering lonkt nog steeds, een overwinning lijkt ver weg. De foutloos spelende Ross Fisher is leider met -12, Luiten staat op -8. Dan maakt Luiten op spectaculaire wijze zijn tweede birdie van de dag. Luiten: “Maak ik birdie op 14? O ja, natuurlijk, ik sloeg mijn bal dood bij de pin. Ik kon de onderkant van de hole vanaf de fairway niet zien maar het publiek ging enorm tekeer. Ik dacht eigenlijk dat die bal in de hole was gegaan voor eagle.” Brommert: “Na die birdie op 14 voelde je de opwinding bij de toeschouwers. *Birdie Joost, birdie Joost*, dat ging door ▶

SONY

Xperia XZ Premium

Beste nieuwe smartphone 2017*

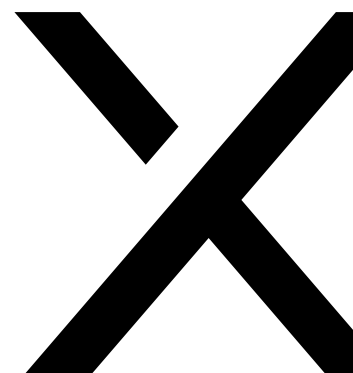
Ga naar sonymobile.com/wow

* Verkozen tot beste nieuwe smartphone Glomo Award tijdens Mobile World Congress 2017 door GSMA

XPERIA XZ
Premium

© Luiten en Brommert lezen op zondag de putt-lijn op hole 18.

”

Die tweede slag op 18 is nog steeds een van de beste ballen die ik ooit heb geslagen, ook al was het maar 95 meter

laatste holes duidelijk op onze hand was.” Luiten: “Speelde ik die dag met Gallacher? Dat weet ik dus niet eens meer. Je bent zo met jezelf bezig in zo’n ronde.” Brommert: “Op de tee van 18 zei Gallacher: *Hier birdie maken, dan kunnen jullie winnen.*” Luiten: “Ik wist dat ik een birdie nodig had, ik kijk altijd naar de leaderboards, ze zijn ook niet te missen.” De grote tribune bij de green van hole 18 is helemaal volgepakt als Luiten op een zonovergoten Kennemer zijn laatste drive van de dag slaat. De bal eindigt met een wat ongelukkige stuit net links van de fairway in de lichte rough. Luiten en caddy Brommert bekijken de ligging van de bal. Dan loopt Luiten helemaal door naar de green. Brommert: “Dat kwam door mij. De vlag stond links achter een bunker, het was op die hoger gelegen green lastig te zien hoeveel ruimte er was. *Ga maar kijken*, zei ik tegen Joost.” Luiten: “Ik lag 95 meter van de pin. Achteraf hoorde ik dat de Britse tv-commentatoren het raar vonden dat ik helemaal naar de hole liep. Het duurde daardoor wat langer, maar ▶

de baan.” Luiten: “Die birdie op 14 was het begin van mijn eindsprint.” En de aanzet tot een sprintje op hole 15, de par-3 met de hoger gelegen green. Brommert: “Joost zei toen we van de tee wegliepen op hole 15: *wedstrijdje doen wie als eerste boven is?* Dat geeft aan hoe ontspannen hij was. Ik verloor trouwens kansloos want ik liep met die zware tas op mijn nek.”

PERFECTE BAL

Na een par op 15 volgt een goede drive op de par-4 16de hole. Brommert: “Voordat Joost zijn tweede slag speelde zei ik: *als je deze bal bij de hole slaat, worden de toeschouwers gek.* Hij

sloeg 'm op twee meter. Toen ging het echt helemaal los.” Luiten: “Ik sloeg die ijzer-6 iets te veel naar rechts. Met een gelukje stuit die bal terug op twee meter en ik maak de birdie. Op dat soort momenten moet het ook net even meezitten.” Luiten maakt par op 17, leider Ross Fisher, die twee flights achter de Nederlander speelt, gaat op hole 16 voor het eerst in de fout met een bogey: 1. Fisher -12, 2. Luiten -10. Ruggenberg: “Na die bogey van Fisher kreeg je het gevoel dat er wel eens iets heel speciaals kon gaan gebeuren.” Brommert: “We speelden de laatste ronde met Stephen Gallacher, een ontzettend aardige jongen die de

📷 Luiten draagt al jaren het Nederlandse golf in zijn eentje.

daar trek ik me niets van aan.” Als Luiten eenmaal klaarstaat achter zijn bal, een sand wedge in de handen, kun je een speld horen vallen op de Kennemer. Luiten: “Mijn bal lag een beetje op het gras, ik wist dat ik geen spin zou krijgen. De wind was iets tegen van rechts. Ik sla een perfecte wedge met wat fadespin en de bal rolt op vijftig centimeter van de hole.” Brommert: “Dat was een emotioneel moment. Het besef dat we iets heel bijzonders hadden gepresteerd, het publiek dat enorm tekeerging, toen we naar de green liepen had ik overal kippenvel.” Luiten: “Die tweede slag op 18 is nog steeds een van de beste

ballen die ik ooit heb geslagen, ook al was het maar 95 meter. Zondag op de laatste hole terwijl je weet dat je birdie móet maken een bal precies slaan hoe je het vooraf bedenkt, dat gebeurt maar zelden.” Ruggenberg: “Toen wisten we dat natuurlijk nog niet, maar het is typisch Joost om op zo’n moment de perfecte bal te slaan. Vooral in het KLM Open weet hij het beste in zichzelf naar boven te halen.” De Britse commentatoren laten zich ook meeslepen in de euforie en bestempelen de 21-jarige Nederlander meteen maar tot *a future superstar*. Luiten tikt zijn bal in de hole voor birdie en een score van -11.

BRAAMSTRIJK

Samen met Brommert gaat hij naar de playerslounge. Op een televisiescherm zien ze hoe Ross Fisher na de bogey op 16 op hole 17 een korte putt voor par mist: Luiten en Fisher op -11 aan de leiding. Brommert: “Bernhard Langer zat bij ons. Toen Fisher die putt voor par miste zei hij: *Go outside and win this thing*. Dat vond ik wel mooi van een grootheid als Langer.” Luiten: “Als er een kans is op een play-off wil je het liefst wat ballen slaan maar op de Kennemer is de drivingange te ver weg van het clubhuis. Daarom zijn we maar op de putting-green gaan staan. Ik kon

niets zien van de green van 18 maar aan de reactie van het publiek merkte ik dat Fisher zijn putt voor birdie had gemaakt.” Ruggenberg: “Heel knap dat hij na die bogeys op 16 en 17 met een birdie weet te eindigen, dan toon je wel karakter. De winnende putt was ruim twee meter, volgens mij, een putt die je niet zomaar maakt.”

Luiten: “Jammer, ik had graag een play-off gespeeld, maar ik was ook heel blij met die tweede plaats.” Bijna was Luiten toch de winnaar geworden van het KLM Open 2007. Dankzij ene Bart B. uit Amsterdam. Die had als toeschouwer Fisher op hole 12 een vastzittend takje zien optillen van een laag groeiende braamstruik en dat aan de toernooileiding gemeld. Had de Engelsman zijn ligging verbeterd en regel 13-2 overtreden? Zo ja, dan betekende dat twee strafslagen en zou Luiten de winnaar zijn. Fisher ging met twee referees naar de plek van het mogelijke onheil en deed voor wat hij precies met welk takje had gedaan. Daarna werden de tv-beelden bestudeerd. Het lot van Fisher lag in de handen van twee Spaanse Tour-referees. Ruggenberg: “Het was een rare situatie. Aan de ene kant hoop je op een overwinning voor Joost, maar je gunt Fisher natuurlijk niet dat hij zo een overwinning misloopt.” Een half uur na zijn laatste putt wordt Fisher vrijgesproken. Brommert: “Dat was misschien maar goed ook, je wilt niet op die manier winnen.” Luiten: “Als je naar de beelden kijkt denk ik dat Ross daar heel goed is weggekomen maar ik ben achteraf blij dat het zo is gegaan. Ik was de thuisspeler, stel dat Ross wel was bestraft, hoe zou dat op de buiten-

wereld zijn overgekomen? Ross heeft ook gewoon terecht gewonnen.”

BRONS

Als de prijsuitreiking eindelijk begint, wordt Luiten als nieuwe Nederlandse golfheld toegejuicht. Ruggenberg zit dan in het perscentrum zijn Gouden toekomst-verhaal te tikken. “Na zo’n prestatie ga ik mee in de juichstemming, de nuance komt later wel. De doorbraak van Joost was belangrijk voor het Nederlandse golf. Hij had een hoge aaibaarheidsfactor, is een no-nonsense jongen, allesbehalve een kakker. Dat deed het imago van golf goed.” Is die voorspelde gouden toekomst voor Luiten er gekomen volgens Ruggenberg? “Ik zou eerder zeggen brons want de doorbraak naar de echte wereldtop is tot nu toe uitgebleven. Maar vijf toernooien winnen op de European Tour is fantastisch. Joost draagt het Nederlandse golf al jaren helemaal in zijn eentje, dat moet mentaal heel zwaar zijn. Stel je eens voor dat Joost er niet was geweest, dat zou rampzalig zijn voor golf in Nederland.” Ziet Ruggenberg Luiten de komende jaren nog een stap maken van brons naar zilver of misschien zelfs toch goud? “Ik hoop het heel erg, maar ik twijfel. De concurrentie is moordend, wordt ieder jaar groter. Als Joost

de top dertig van de wereld haalt, zou ik dat erg knap vinden. Om het goud te laten worden moet Joost beter gaan presteren in de majors.”

NIEUWE STATUS

Eric Brommert stond tien jaar geleden tijdens de prijsuitreiking bij de green van hole 18 naast Nel Luiten, de moeder van Joost. “Nel vroeg: *hoeveel heeft Joost eigenlijk verdiend met die tweede plaats?* Ik zei 175.000 euro (het was 177.770 euro). Nel kreeg zowat een beroerte.” Door zijn tweede plek kon Luiten een week later weer op de European Tour spelen, de Johnnie Walker Classic op Gleneagles. Luiten: “Daarom hebben we zondagavond niet echt feestgevierd, een paar biertjes in het clubhuis, dat was het.” Luiten heeft inmiddels van alles mee-gemaakt maar het KLM Open 2007 zal altijd speciaal blijven. “Het was een unieke week. Als je zo jong bent, is alles nieuw en mooi, de mensen hebben weinig verwachtingen, dan is het heerlijk onbevangen golfen. Na die tweede plaats op de Kennemer veranderde mijn status, schoot het verwachtingspatroon omhoog. Tot die week was ik alleen bekend in de golfmedia, toen werd het landelijk. In het KLM Open van 2007, en dan vooral in die laatste ronde, leerde Nederland mij voor het eerst echt kennen.” ▶

Tot die week was ik alleen bekend in de golfmedia, toen werd het landelijk

JOOST LUITEN IN 2017

‘HET KOMT ECHT GOED’

Tien jaar na zijn doorbraak in het KLM Open van 2007 is Joost Luiten een gevestigde naam op de European Tour. Hoe kijkt de inmiddels 31-jarige golfer terug op die periode met vijf overwinningen op de European Tour?

“Vijf keer winnen op het hoogste niveau is heel goed, dat doen er niet zo heel veel”, zegt Luiten. “Aan de andere kant vind ik vijf keer winnen in tien jaar heel weinig. Dat is de ellende met golf, je verliest veel vaker dan dat je wint. Mijn gemiddelde van één keer in de twee jaar moet omhoog, als je ieder jaar een toernooi wint, heb je een fantastische carrière. Ik ben zeker trots op wat ik heb bereikt, maar tegelijkertijd word ik er niet warm of koud van, vooral omdat ik weet dat ik veel meer kan dan ik tot nu toe heb laten zien.” Dat zou je niet zeggen als je kijkt naar de verrichtingen van Luiten in 2017. Tot aan het US PGA Championship van half augustus wist de beste golfer van Nederland maar één keer in de top tien te eindigen en dat was in het mager bezette Lyoness Open in Oostenrijk. Op de wereldranglijst is hij flink weggezaakt. Luiten hoort de kritiek, weet dat er steeds meer Nederlandse golf liefhebbers zijn die twijfelen of hij nog een stap kan maken naar de top vijftig, laat staan de top twintig. Luiten met een glimlach. “Het komt echt goed, niemand hoeft zich zorgen te maken. Ik ben het golfen niet verleerd, ik kan echt nog wel wat. Vorig jaar was heel goed met negen keer in de top tien en de overwinning in het KLM Open, dit jaar gaat het minder. Ik heb vaker mindere periodes gehad, alle spelers hebben dat.”

GEEN ROBOT

Nog altijd is Luiten de enige Nederlander op het hoogste niveau. Hij zou het graag anders zien. “Ik moet het doen, alles komt op mijn schouders en dat maakt het soms wel moeilijk, zeker in mindere periodes. Ik kan goed tegen kritiek, moet meestal lachen om e-mails waarin mensen me compleet afzeiken, maar af en toe denk ik wel: *laat me nou gewoon lekker spelen, dan komt het echt wel goed*. Ach, het hoort er allemaal bij en het heeft ook een voordeel om de enige Nederlander op de Tour te zijn want ik heb mooie sponsors.” Het is dit jaar vooral het

lange spel dat Luiten in de steek laat. "Van de tee is het minder, het is een klein technisch iets in mijn swing. Ik werk er hard aan maar het heeft gewoon tijd nodig. Ik sla ballen die ik normaal nooit sla, in het Porsche European Open bijvoorbeeld, een drive vijftig meter naar links. Dat tast het vertrouwen in je swing aan, je krijgt de neiging te gaan sturen. Ik ben geen robot, hè. Ook ik heb wel eens een periode dat de timing en het gevoel minder zijn. Maar ik merk dat het de goede kant op gaat. Ik denk echt dat ik dit jaar nog een mooi toernooi ga winnen."

TOP TWINTIG

Terug de top vijftig in van de wereldranglijst en dan verder stijgen, Luiten is er nog steeds van overtuigd dat het gaat lukken. "Ik heb 28ste gestaan (eind 2014), dat moet zeker weer kunnen. Daarna is de top twintig ook haalbaar. Ja, er komen ieder jaar jonge toptalenten bij, maar dat is nooit anders geweest." Luiten is zo optimistisch omdat het korte spel steeds beter wordt. "Mijn putten en chippen is nog nooit zo goed geweest, ik heb er ook veel tijd in gestoken. Dat is ook zo lastig, je maakt extra trainingsuren op bepaalde onderdelen en daardoor verwaarloos je de swing weer een beetje. Dat kan ook bijna niet anders want je kunt maar vier, vijf uur per dag effectief trainen, dan wordt de focus minder en ik moet ook waken voor overbelasting."

THUISTOERNOOI

Luiten kijkt natuurlijk ook vooruit naar het KLM Open, het toernooi waarin hij zijn mooiste momenten beleefde. "Met de steun van het publiek ben ik tot speciale dingen in staat, dat zag je al in 2007 op de Kennemer. Als je wat minder speelt zoals dit jaar, is er kritiek, maar tijdens het KLM Open merk je dat er vooral veel steun is, dat maakt zo'n thuistoernooi extra leuk." Een derde overwinning dit jaar? "Het kan alle kanten op. Vorig jaar ging het in de oefenronden zo ongelooflijk slecht. Shanken, fluffen, ik sloeg geen bal vanuit het midden van het blad. *Hoe ga ik hier een ronde onder de 80 maken?* Dat dacht ik echt. En zondag stond ik met de beker. Dat is ook golf, als je het slechtste verwacht gebeuren er soms de mooiste dingen."

JOOST LUITEN IN 2027

'MEER WINNEN'

Van 2007 naar 2017 naar 2027. Hoe denkt Joost Luiten dat het hem is vergaan als we tien jaar vooruit kijken?

"Pfff, 2027, dan ben ik 41, ik weet niet of ik dan nog speel! Ik hoop dat ik over tien jaar nog plezier heb in het spel en fysiek in orde ben, maar ik ben niet zo van het vooruitkijken." Praten over fysieke klachten doet Luiten liever ook niet, maar hij heeft er wel mee te maken. "Iedereen op topniveau heeft voortdurend pijnjes, de fysiobus op de Tour zit niets voor niets altijd vol. Het is balanceren en soms ga je over het randje heen. Ik heb een chronische slijmbeursontsteking in mijn rechterschouder, mijn linkersleutelbeen zit nu niet helemaal lekker, maar voor mijn doen ben ik dit jaar heel fit." Dat moeten we maar geloven, want na flink aandringen laat Luiten doorschemeren dat hij veel van zijn fysieke klachten verzwijgt. "Ik hou er niet van om in de media over blessures te praten, het wordt snel gezien als excuus en dat vind ik ook wel terecht. Als je echt geblesseerd bent, moet je niet spelen en als je wel speelt moet je niet zeuren."

GRENZEN

Dat het leven van een golfer op topniveau heel mooi maar

ook zwaar is, wil Luiten wel toegeven. "Het reizen, de jetlags, de klappen die het lichaam krijgt als je uren achter elkaar ballen slaat, het hakt erin, mensen onderschatten dat. Ik moet heel erg op mijn arbeid-rust-verhouding letten, heb helaas niet het allerbeste lichaam voor topgolf. Oppassen dat ik niet de grens overga, continu met mijn lichaam bezig zijn, dat vind ik mentaal heel zwaar." Heeft Luiten nog net zo veel plezier in golf als toen hij op 21-jarige leeftijd lachend en dollend met caddie Eric Brommert tweede werd in het KLM Open? "Plezier heb ik nu alleen als ik goed speel, ik kan er slecht mee omgaan als ik niet doe wat ik van mezelf verwacht. Dan ben ik ook heel hard voor mezelf en voor het team om me heen. *Probeer te genieten Joost*, zeggen mensen als het minder goed gaat. Maar slecht spelen en genieten gaat niet samen als je topsporter bent. Er moet gepresteerd worden. Als ik dan toch vooruit moet kijken: meer toernooien winnen, bovenin meedoen in de majors, dat wil ik de komende tien jaar doen."

THESE BOOTS
ARE MADE FOR
...GOLFING!

DUCA DEL COSMA®
ITALIAN GOLF EVOLUTION

www.ducadelcosma.com

WIN EEN PLEK IN

BEAT THE PRO!

Als lezer van het magazine GOLF.NL kun jij een plek in Beat the Pro tijdens het KLM Open 2017 winnen! Durf jij? Er is wel een belangrijke voorwaarde: je moet een officiële handicap van 18 of lager hebben. Als je daaraan voldoet, kun je je aanmelden voor deze kans; GOLF.NL verloot één plek onder de inschrijvingen. Ga naar beatthepro.golf.nl en schrijf je in!

Het was nieuw. Onbekend, dus ook met argusogen bekeken. Maar Beat the Pro in het KLM Open 2016 werd een succes en ging de wereld over als een leuke innovatie in het toernooicircuit. Tachtig amateurs kregen de kans om zich op één hole te meten met de Tourspelers. Vier van hen plus ex-Tourspeler Robert-Jan Derksen sloegen de bal op de par-3 hole 14 van The Dutch dicht bij de vlag dan de professionals in hun flight. Rondom deze hole was een klein stadion gebouwd. Werd vorig jaar Beat the Pro op twee dagen geïntegreerd in het KLM Open (donderdag en zaterdag), dit jaar komt er een derde dag (vrijdag) bij. Vanwege het doorslaande succes van vorig jaar heeft de European Tour ingestemd met het verzoek van de organisatie om Beat the Pro ook op vrijdag te laten plaatsvinden. Meer amateurs krijgen dus de kans deze unieke ervaring mee te maken. "Onder de Tourspelers is het enthousiasme ook groot. De spelers vinden het allesbehalve hinderlijk dat op één hole een amateur komt meespelen. Sterker nog: ze vinden het heel leuk, zelfs op de dag dat elke slag voor de cut telt", aldus toernooirecteur Daan Slooter. ►

”

's Avonds heb ik er
nog eens rustig een
pintje op gedronken. Het
was een onvergetelijke
ervaring.

DEELNEMERS VAN HET EERSTE UUR

JOCHEM SUETERS

CLUB: Golfclub Witbos (België)
HANDICAP: 6
SPEELDE TEGEN: Maarten Lafeber (Ned), Mikko Ilonen (Fin) en Tommy Fleetwood (Eng)
BIJZONDER: Was de eerste winnaar in Beat the Pro

“Toen ik het deelnameticket bij loting had verkregen, was er voor mij geen weg terug. Dat had wel gekund natuurlijk, maar ik wist: dit ga ik doen, ook al loop ik het risico dat het dramatisch afloopt. Ik vond het zo’n cool idee, die kans wilde ik niet missen. Ik heb leren golfen in Spanje, in Girona op een openbare 18-holes par-3-baan. Toen ik het daar dankzij mijn vader leerde, dacht ik: als je dit kunt op deze afstanden, dan kun je de rest ook. Ja, ik heb dus wel een voorliefde voor par-3’s.”

“We sliepen de nacht voor het KLM Open met een paar vrienden op een half uur rijden van The Dutch. Bij het ontbijt werden natuurlijk de grappen gemaakt. Ben je er klaar voor? Het voelde een beetje als een schoolexamen of als een presentatie voor een jury. De zenuwen begonnen toen te komen en dat werd steeds erger naarmate het dichterbij kwam. De organisatie was top geregeld. Er stond een caddie voor me klaar.

Hij had een tas met clubs bij zich. Ik weet helaas zijn naam niet meer, maar hij was geweldig. Hij had op een post-it de green getekend en daarbij gezet dat het tot de voorkant van de green 132 meter was en tot de vlag 139 meter. Hij zei ook dat ik de vlag het beste van links kon aanspelen, zodat de bal naar binnen zou rollen.”

“We stonden te wachten op onze flight, die kwam vanaf hole 13 naar beneden lopen. Ik weet nog dat Tommy me op mijn gemak probeerde te stellen. Hij was super sympathiek. Maarten sprak ook een woordje met me, maar ik merkte dat hij meer in de wedstrijd zat. En Mikko gaf alleen een hand. Ik had daar overigens alle begrip voor. Ik wilde ook zeker niet hun wedstrijd verstoren. Op de tee vroeg ik me heel even af of mijn hartslag wel in orde was. Het voelde alsof ik voor een moment blokkeerde. Mijn hand beefde toen ik de bal op de tee legde. Ik wist zelfs even niet meer hoe te swingen. Alsof ik het echt helemaal kwijt was.”

“De caddie vroeg me wat ik normaal op deze afstand zou slaan. Een ijzer-9. Die pakte hij uit de tas. Hij zei: *doe je ding en geniet ervan*. Eigenlijk deed ik precies wat hij zei. Op het moment dat ik de bal raakte, voelde ik dat dit niet de beste bal was die ik ooit had geslagen. Een van mijn vrienden op

de tribune riep gelijk: *mooi topper*. Ik raakte 'm nogal clean maar de bal kwam wel op de green links van de vlag en rolde naar binnen. Precies zoals de caddie had voorspeld. En hij eindigde dichterbij de hole dan de andere drie ballen. Toen we naar de green liepen kon ik nog even met Tommy Fleetwood praten. Hij gaf me een mooi compliment. Ik schat dat hij van mijn leeftijd is en hij leek me echt een gast met wie ik in de pub gezellig een biertje zou kunnen drinken. Zo aardig en benaderbaar.”

“Ik was de eerste deelnemer die beter sloeg dan de Tourspelers en ik denk dat iedereen een beetje overdonderd was dat het een amateur was gelukt. Ineens was alle hens aan dek. Ik werd geïnterviewd door de European Tour en het ging allemaal heel snel. Ik vond het leuk dat Nicolas Colsaerts er een mooi tweetje over maakte. Thomas Pieters had door een wespensteek moeten afzeggen en Colsaerts twitterde iets ludieks in de geest van: *logisch dat een Belg als eerste wint*. Hij schreef ook dat ik dan maar alsnog de plek van Thomas in het KLM Open zou moeten innemen. 's Avonds heb ik er nog eens rustig een pintje op gedronken. Het was een onvergetelijke ervaring. Zou het trouwens niet een leuk idee zijn als de winnaars dit jaar hun titel kunnen verdedigen?” ▶

Ben jij al **golfvriendje** van RAAK?

Meld je gratis aan en maak kans op:
Een Golfclinic voor jouw hele klas!*

Of op één van de andere superprijzen:

- RAAK!-golfset
- RAAK!-putter met golfbal

Ga direct naar golfraak.nl/aanmelden.

Tip: Vertel het aan zoveel mogelijk klasgenootjes – dan heb je nòg meer kans op de hoofdprijs!!

GOLFRAAK.NL

*Deze actie is geldig tot en met het KLM Open van 14 –17 september. Elke week maak je kans op een golfset of putter, de winnaar van de Golfclinic maken we tijdens het KLM Open bekend.

GOLFRAAK! IS EEN INITIATIEF VAN:

KONINKLIJKE
NEDERLANDSE
GOLF FEDERATIE

ING
Private Banking

MICHELLE WOUTERS

CLUB: Golfclub Cromstrijen
HANDICAP: 2,9
SPEELDE TEGEN: Philip Bootsma, Björn Akesson (Zwe) en Richard T Lee (Can)
BIJZONDER: Was de eerste deelnemer in Beat the Pro

“Ik had me via de website opgegeven. Op de maandag voor het toernooi werd ik gebeld dat ik geselecteerd was. Op woensdag hoorde ik dat ik de allereerste deelnemer zou zijn. Tenminste, ze vroegen me of ik er geen bezwaar tegen had want de verwachting was dat ik dan ook wel wat media te woord zou moeten staan. Ik vond het prima. Ik was al blij dat ik mocht meedoen en vond het tof om de eerste te zijn. Achteraf had ik het ook best leuk gevonden later op de dag aan de beurt te zijn, toen het stadion vol zat. Maar ook leeg was het best imponerend.”

“Ik stond al om iets over half negen op hole 14. Er zat niemand op de tribune, op een paar familieleden van mij na. Ik ben later die dag en ook op zaterdag nog vaak terug geweest op hole 14 en kon me voorstellen dat het met al dat publiek iets anders was; er werden wel wat shanks geslagen... Ik heb de nacht ervoor best goed geslapen, ondanks een licht griepje. Maar afzeggen kwam niet in me op. Ook als ik nog zieker zou zijn geweest, was ik gegaan.”

“Dat het nog niet druk was bij de eerste flight, had zijn voordelen. Ik was niet heel zenuwachtig, wist niet wat ik ervan moest verwachten. Een uur van tevoren kreeg ik pas de laatste info over hoe het in zijn werk zou gaan. Onder meer dat we met de spelers zouden oplopen. Ik kreeg een eigen caddie, die drie stokken in de tas had. Dat was wel grappig, ik had namelijk ook mijn eigen clubs meegenomen. Toen er nog niemand

”

Ik heb er nog een paar dagen rondgelopen en ik voelde me toch wel een beetje trots

op de tee stond, heb ik met mijn lasermeter de afstand gemeten. We kregen te horen dat het 130 meter was, maar het bleek iets verder. In mijn flight zat ook een Nederlander, Philip Bootsma. Toen we samen naar de hole liepen, maakte hij een geintje. Dat hielp hem volgens mij ook om een beetje te ontspannen. Die Zweed was ook heel aardig, maar ik merkte dat die Canadees het allemaal niet zo leuk vond. Die jongens ben ik het hele KLM Open wel blijven volgen. Alsof het een band schept.”

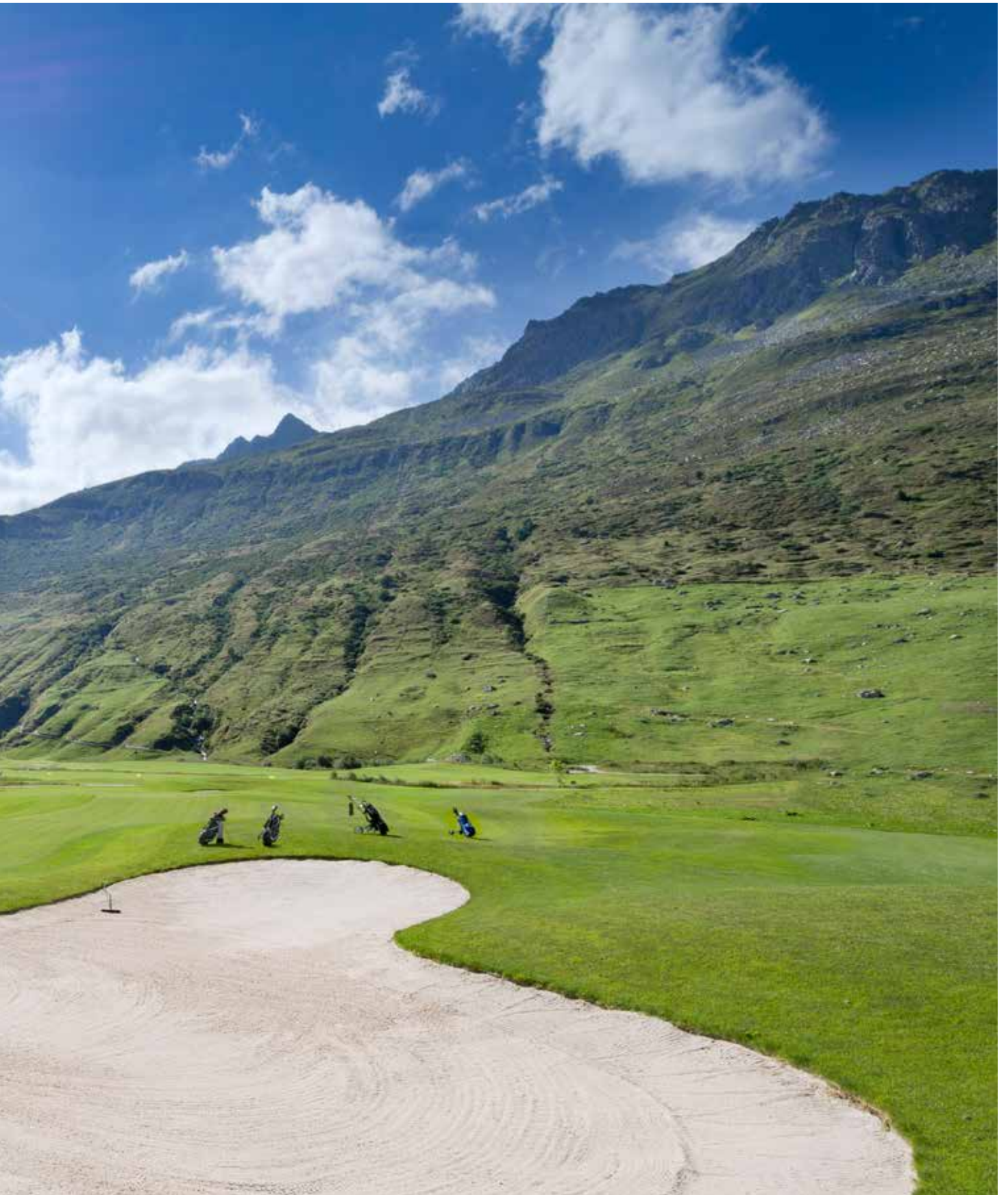
“Ik sloeg de bal op de green, met een ijzer-7, maar de bal rolde er aan de rechterkant af. Ik was al lang blij dat ie op de green was geland. Daarna moest ik naar WNL want die zonden live uit vanaf hole 14. Bijzonder was dat een bijna-familielid die dag de cameraman was. Maak je je debuut op tv, word je gefilmd door iemand die je goed kent... Alle deelnemers hebben een leuk aandenken gehad, een trofeetje met daarin de geslagen bal. Die staat op de kast. Ik heb nog een paar dagen op het KLM Open rondgelopen en ik voelde me toch wel een beetje trots. Ik ben tenslotte de allereerste deelnemer geweest van een mooi evenement.”

GOLF MET EEN VIEW

De schoonheid van Zwitserland is betoverend. Of er nu een wit deken op ligt of het groene landschap je omringt; je kunt je ogen er niet van afhouden. Skiën willen we allemaal wel in Zwitserland. Maar golfen? Oordeel zelf.

TEKST EDWIN ALBLAS | BEELD XXXXX

De alpenweide als golfbaan in Andermatt.

Het clubhuis.

Was Roger Federer een golfer geweest, dan zou een aantal tussen de Alpentoppen verscholen golfbanen in Zwitserland wellicht al wat meer aan de anonimiteit zijn onttrokken. Op dat vlak heeft de Alpenstaat (nog) geen ambassadeurs, al schijnt King Roger met een golfclub best een aardig balletje te kunnen slaan. Mocht er ooit nog eens een einde komen aan 's man imposante tenniscarrière, dan doet de Zwitserse golfgemeenschap er goed aan hem voor het golfkarretje te spannen. Met een kleine honderd golfbanen heeft Zwitserland namelijk best een aardige aanbod. Dichter bij de hemel golfen dan hier kun je in Europa niet, volgens het Zwitsers bureau voor Toerisme. In de provincie Wallis ligt een 9-holesbaan (Riederalp) op tweeduizend meter,

de hoogst gelegen volwaardige 18-holesbaan schuurt in Graubünden honderd meter lager tegen de Alpen aan. Het voordeel: adembenemend uitzicht. Het nadeel: de baan is slechts een beperkt deel van het jaar te bespelen. Dat laatste is natuurlijk een beperking waar alle banen in het hooggebergte last van ondervinden, maar daar hebben ze in Zwitserland dus wat op bedacht: skiën...

GLAZEN TREINWAGONS

Om al het mooie te kunnen ervaren is reizen met de trein in Zwitserland geen slechte keuze. Ondanks dat de dienstregeling doorgaans loopt als een Zwitsers uurwerk, is er tijdens onze reis één kleine hapering waardoor we een aansluiting missen. Maar de volgende trein in het schema vertrekt dan weer wel stipt op tijd. In de meeste treinen kun je een golftas

goed kwijt op bagageplekken en tegelijkertijd nog een beetje zicht houden op je dierbare eigendommen. De pareltjes onder de bergtreinen zijn de Express-varianten, zoals de Glacier Express. De wagons bestaan voor bijna driekwart uit glas zodat je niet alleen goed naar buiten kunt kijken maar ook naar boven. Een veel gemaakte beginnersfout is om de hele treinreis met een camera in de aanslag te loeren op prachtige vergezichten. Helemaal verleidelijk in de treinen (de meeste) met een speciale coupé waarvan bij goed weer de ramen worden geopend, zodat je geen last hebt van de weerspiegeling die in de andere wagons wel het mooiste resultaat in de weg zit. Maar voortdurend geklik ondermijnt het genieten. Geloof ons, eenmaal buiten heb je voldoende gelegenheid om plaatjes te schieten waarmee

je op Facebook en Instagram de *oh's*, *ah's* en *likes* aan elkaar rijgt.

GOTTHARD

De treinen kronkelen op matige snelheid door de bergen. Wie af en toe over het randje een afgrond inkijkt, begrijpt onmiddellijk waarom. *Treinen* in Zwitserland is een prachtige manier van verplaatsen, niet de snelste. Onze route van Zürich naar Andermatt neemt ruimt drie uur in beslag maar het uitzicht verveelt nooit. Bovendien steek je onderweg nog wat op dankzij de audiotour. Hoewel je niet echt vrolijk wordt van het educatieve verhaal over de

bouw van de Gotthard-treintunnel. Het prestigeproject waarmee al in 1872 werd begonnen, kostte niet alleen miljoenen meer dan de kleine tweehonderd miljoen Zwitserse Frank die was begroot, maar ook het leven aan 177 arbeiders en dat van aannemer Louis Favre. Niet de beloofde acht maar tien jaar duurde de bouw van het vijftien kilometer lange traject. In 2016 werd de nieuwe Gotthard-treintunnel in gebruik genomen. Deze spoorwegtunnel is maar liefst 57 kilometer en werd in zeventien jaar tijd aangelegd. En dan hebben we ook de bekende Gotthardwegtunnel van vijftien kilometer, die

tussen 1970 en 1980 werd aangelegd. Wie heeft hier niet ooit in de file gestaan? Maar goed, de Gotthard-tunnel zien we op deze trip niet van binnen, want onze eerste bestemming is Andermatt en om daar te komen stappen we in Göschenen over op een boemeltje.

NIEUW LEVEN

Andermatt ligt praktisch in het hart van Zwitserland. Dit plaatsje is de laatste tien jaar weer helemaal tot leven gekomen, in zowel de zomer als winter. Voor de Eerste Wereldoorlog had Andermatt al een enorme aantrekkingskracht op vakantie- ▶

 De negen holes van Kulm zijn in ere hersteld.

MYJOYS®

PRO / SL™

DRYJOYS TOUR™

EMPOWER™

D.N.A. DRYJOYS NEXT ADVANCEMENT®

HYPERFLEX II™

#1 SHOE ON TOUR. #1 SHOE FOR YOU.

FootJoy, het schoenenmerk dat door meer Tour Spelers gedragen wordt dan alle merken samen. Ja, alle merken samen. Wij ontwikkelen voor golf, ontwerpen voor en leven voor golf en kunnen daarom de meest uitgebreide stijl en maat collectie aanbieden. Wij begrijpen dat een perfect passende schoen essentieel is, een schoen die past bij je swing is daarbij van onschatbare waarde.

FootJoy is de #1 schoen in golf en de #1 schoen voor jou.

www.footjoy.co.uk

#1 SHOE IN GOLF

©2017 Acushnet Company

Acushnet Nederland Bv • Heibloemweg 3 • 5704 BS Helmond

gangers, maar door de onrust in Europa kreeg het toerisme een flinke duw. Hoewel de Zwitsers de oorlogen buiten de deur hielden, wapenden ze zich wel tegen eventuele agressie van buitenaf. Andermatt werd een garnizoensplaats en kreeg een groot trainingscentrum voor militairen, dat ook na de Tweede Wereldoorlog een zware stempel drukte op het karakter van het stadje. Het toerisme kreeg er geen kans meer. Toen het leger zich na de koude oorlog van de bergflanken had teruggetrokken, bleek Andermatt een onoverbrugbare achterstand op concurrerende skigebieden te hebben opgelopen. Ruim tien jaar geleden werden *nieuwe zaadjes* gepland, niet in de laatste plaats dankzij de miljoeneninvesteringen van de Egyptische miljardair Samih Sawiris. Hij kocht bijna het hele dorp op, bouwde en bouwt er luxe hotels en appartementen en investeert in wintersportfaciliteiten. Daarnaast probeert hij ook de stroom toeristen in de zomer op gang te krijgen.

SNEEUW(OVER)VAL

Een van die uitgekomen zaadjes is de 18-holes golfbaan Andermatt Swiss Alps Golf Course, in 2016 verkozen tot Zwitserlands beste golfbaan. Het uitzicht – de Gemsstock is de bekendste berg waar je tegenaan kijkt – krijg je er hier ook bij. Op de baan zelf zijn de faciliteiten piekfijn in orde. De elektrische Audi-buggy's doen een beetje space-achtig aan, de drivingrange lijkt oneindig en voor een sanitaire stop in de baan kun je terecht in reuzengolfballen. Als je tenminste de cijfercode weet... Het clubhuis laat zich het beste vergelijken met een kolossale berghut van alle gemakken voorzien. Voor de deur begroet Peter Widdup

zijn gasten voor vandaag met een glimlach. Net als op andere dagen, want de Australiër beseft dat zijn kantoor op een benijdenswaardig plekje staat. Wij zijn vooral nieuwsgierig naar hoe deze golfbaan de winter overleeft. Dat is een vraag die Widdup en de greenkeepers ook elk jaar bezighoudt. Andermatt ligt op vijftienhonderd meter hoogte. In de winterse maanden valt hier sneeuw in overvloed. Daar schrikken Widdup en zijn staf niet meer van. Sterker nog, dat is het sein om het terrein open te stellen voor langlaufers en rallyauto's. Auto's? Ja, auto's. Ijsracen is een populaire bezigheid. De fairways en greens zijn onder de dikke laag sneeuw (ijs) veilig. Het golfseizoen loopt gemiddeld van mei tot en met september, met een kleine uitloop naar oktober als de weergoden het uiteraard toelaten. En die zijn de laatste jaren uiterst onvoorspelbaar. Neem dit voorjaar. De greenkeepers hadden de golfbaan bijna gereed toen in april nog een meter sneeuw naar

“
*Dat de bal in de ijle
lucht wat langer
vliegt, streelt het
ego van de golfer*

beneden dwarrelde. “En we hadden net gevierd dat we dit jaar extra vroeg klaar waren met het prepareren van de fairways,” aldus Widdup.

IJLE LUCHT

Voordat we de baan in gaan, geeft Widdup nog een tipje mee. De lucht is op deze hoogte wat ijler. Je mag gerust tien procent bij je gebruikelijke afstanden optellen. De bal blijft wat onder deze condities wat langer in de lucht. “Dat streelt doorgaans het ego van de golfer”, voegt hij er met een ▶

St Moritz

TOP LOCATIE!

3 ON COURSE-HOTELS VOOR DE PERFECTE SHORT-STAY

Gunstige arrangementen – Goed bereikbaar vanuit Nederland

Puur golf

2 x overnachting, ontbijt,
18 holes en diner

vanaf **270,- €** per persoon
in een tweepersoonskamer

Stay & Play

2 x overnachting, ontbijt,
18 holes an diner

vanaf **238,- €** per persoon

TEE TIME

2 x overnachting, ontbijt, 18 holes,
halfpension en gebruik maken van 2.500m²
in de SOONWALD spa

vanaf **309,- €** per persoon
in de comfortkamer

HOLE-IN-ONE

4 x overnachting, ontbijt,
3 x Green-Fee 18 holes, 4 x halfpension,
1 x volledige lichaamsmassage van
45min. en gebruik maken van de 2500m²

vanaf **554,- €** per persoon
in de comfortkamer in de comfortkamer

Stay & Play

2 x overnachting, ontbijt,
18 holes an diner

vanaf **218,- €** per persoon
voor groepen vanaf 10 personen

GOLF-SAFARI

3 x overnachting, ontbijt, 18 holes
(Stromberg, Nahetal, Rheinhessen),
halfpension en gebruik maken van de 2500m²
SOONWALD spa

vanaf **464,- €** per persoon
in de comfortkamer

+49 202 / 648 22 - 0
info@golfhotel-vesper.de
www.golfhotel-vesper.de

+49 2243 / 92 32 32
hotel@gut-heckenhof.de
www.gut-heckenhof.de

+49 6724 / 600 405
info@golfhotel-stromberg.de
www.golfhotel-stromberg.de

The Chedi

grijns aan toe. Nog een bijkomend voordeel van golf in Zwitserland... Voor het evenwicht leggen wij een nadeeltje op de weegschaal. In de ijlere lucht hap je wat moeilijker naar adem. Als je nog niet bent geacclimatiseerd, is een klimmetje op deze hoogte best vermoeiend en heb je iets meer tijd nodig om op adem te komen. Hijgend je drive slaan verhoogt het risico op een beroerde balvlucht. We willen het maar even gezegd hebben. Dat maakt een rondje op de Andermatt Swiss Alps Golf Course overigens niet minder leuk. Bovendien is de vermoeidheid met het vooruitzicht van een massage in The Chedi best te verteren.

RELAXED SFEERTJE

The Chedi is met afstand het meest in

het oog springende hotel in Andermatt, Chedi is Thai voor tempel. Het hoofdgebouw (vijftig kamers) en de bijbehorende 119 appartementen (te koop vanaf 1,2 miljoen euro) zijn een geslaagde mix van Zwitsers chique en Aziatische sfeer. Leuk detail: The Chedi heeft meer open haarden (tweehonderd) dan verblijven. Dat lijkt ons minder een zomers lokkertje dan een trekkertje voor de wintermaanden. Net als de aanwezigheid van skibutlers in het hotel. Feit is dat het je hier als gast aan weinig ontbreekt. De kleinste hotelkamer is 55 vierkante meter en dat is niet gering. Het interieur wordt gedomineerd door hout, leer en (nep)bont. De hoge plafonds dragen bij aan een relaxed sfeertje. "Dit is een fijne plek om de batterij op te laden", vat manager

Sven Flory het kort samen. Natuurlijk, hij kijkt door een gekleurde bril, maar het voelt, oogt en klinkt als een waarheid als een Zwitserse koe. Wie na het zien van het interieur en de loungeplekken nog twijfels heeft, wordt wel overtuigd met een bezoek aan de weldadige Spa & Wellness. De Alpienne Massage is een aanradertje, met keuze uit vier oliën, waaronder de marmotolie. Daarover gaat het verhaal dat het de ouderdom vertraagt en je zelfs jonger maakt. The Chedi is natuurlijk geen goedkoop logeeradres, maar er zijn gelukkig in Andermatt genoeg goede opties in een minder hoog segment.

WEDDENSCHAP

Fit en energiek vervolgen we de volgende dag de reis door Zwitser-

“
*Dit is een fijne
plek om de batterij
op te laden*

📍 Bij de laatste hole doemt het Kulm-hotel weer op.

GOLFBANEN

Er liggen bijna 94 golfbanen in Zwitserland (bron: [Leadingcourses.com](https://www.leadingcourses.com)). Golfclub Riederalp (Wallis) is hoogstgelegen 9-holesbaan van Europa (2000 meter) en Golf Club Arosa (Graubünden) de hoogstgelegen 18-holesbaan van Europa (1905 meter). Niet alle golfbanen in Zwitserland liggen ver boven de zeespiegel. Golf Ascona (Ticino) is de laagstgelegen golfbaan van Zwitserland, aan de oever van het Lago Maggiore (200 meter).

GOLFTOERNOOIEN

Hoewel Zwitserland geen uitgesproken toppers heeft in het mondiale golf, zijn er wel toptoernooien. De bekendste is de Omega European Masters in Crans-Montana (European Tour).

Informatie over golfen in Zwitserland vind je op myswitzerland.com/nl (zoek op trefwoord golf)

land. Next stop: Sankt Moritz. Vanuit Andermatt een kleine vijf uur met de Glacier Express, dat wel. Sankt Moritz loopt over van historie. Dit stadje mag je zonder grootspraak de bakermat van de wintersport noemen. Niet alleen vanwege het gegeven dat hier twee keer (1928 en 1948) de Winterspelen werden gehouden, het bobsleeën op deze plek zo'n beetje werd uitgevonden en de flanken van de bergtoppen meerdere keren het decor waren voor de wereldkampioenschappen skiën. Het gaat nog veel verder terug. We checken in aan de balie van het Kulm Hotel. Veel is Sankt Moritz verschuldigd aan de eerste eigenaar van dit hotel, Johannes Badrutt. Hij haalde rond 1864 een aantal Britse zomertoeristen over om ook in de winter een periode in het Kulm te verblijven. Badrutt durfde er zelfs een weddenschapje aan te verbinden. Mocht het de gefortuneerde Britten niet bevalen, dan zou hij niets in rekening brengen. Het tegendeel geschiedde uiteraard. Met skiën, sleetje rijden, schaatsen en

curling – alles kon op loopafstand in het Kulm Park – vermaakten de wintertoeristen zich opperbest. Die historie wordt breed uitgemeten in de gangen van het hotel, dat nog oerklassieke vertrekken heeft maar in meerdere opzichten wel degelijk met de tijd is meegegaan. Het traditionele badhuis is een hypermoderne Spa & Wellness geworden en ja, ook hier staat een Alpine Massage op het menu. Of iets dat er op lijkt, maar minstens zo fijn blijkt te zijn.

OUDESTEN BAAN

Net als in Andermatt zijn ook in Sankt Moritz hiken en biken populaire zomerse tijdsbestedingen en in vergelijking met de eerste bestemming is de keuze voor golf zelfs ruimer. The Kulm Golf Club is een niet te negeren prachtige par-3-baan op steenworp afstand van het hotel. Hier werd eind negentiende eeuw ook al gespeeld maar begin jaren zestig moest de baan wijken voor tennisbanen en een restaurant. Net na 2000 werd er toch weer ruimte

vrijgemaakt; enkele holes werden op de historische plek in ere hersteld en liggen in een schilderachtig decor. Iets verderop in het dorpje Samedan vind je Golf Engadin St. Moritz. Hier ligt de oudste golfbaan van Zwitserland. En de vlakste. Trots vertelt manager Ramun Ratti dat de club in 2018 het 125-jarige jubileum van de golfbaan viert. Suoz is de andere baan van de club, een paar kilometer verder in het dal, waar volgens Ratti meer tactische keuzes van de golfer worden gevraagd. Het clubleven op Engadin floreert. Veel golfende bezitters van een vakantiewoning in de buurt zijn lid maar ook steeds meer locals vinden de weg naar de golfclub. Met 150 jeugdleden is er ook aanwas van onderaf, constateert Ratti. Hoewel vlak, Samedan ligt op zeventienhonderd meter hoogte. Dus zijn ze ook hier in de lente beducht voor zware sneeuwval. Maar dan maken de golfassen in de lockers vlotjes plaats voor de lange latten. De enige sneeuw die wij zien, ligt ver buiten bereik op de hoge toppen. Op

het terras van de Golf Engadin horen we – niet voor het eerst – in de verte een koeienbel rinkelen. Het sein voor een rondje. We proosten op King Roger en gunnen hem na zijn tenniscarrière veel van dit soort momenten. ▶

“
Enkele holes zijn in ere hersteld en liggen in een schilderachtig decor

PRAKTISCH

Vervoer naar Zwitserland

SWISS (Swiss International Air Lines) vliegt dagelijks vier keer van Amsterdam naar Zürich. Informatie en reserveringen: ▶ swiss.com

Vervoer in Zwitserland

Openbaar vervoer in Zwitserland is niet alleen betrouwbaar maar ook de beste manier om je aan het land te vergapen. Het Swiss Travel System staat voor het circa 29.000 kilometer omvattende openbaarvervoernet van Zwitserland én het unieke ticketassortiment voor toeristen. Met Zwitserse precisie stipt op tijd en voorspelbaar (altijd op dezelfde minuut na elk heel en/of half uur). Met een Swiss Travel Pass kun je onbeperkt gebruikmaken van trein, bus en boot in Zwitserland. Daarnaast krijg je tot vijftig procent korting bij veel berg- en kabelbanen en gratis toegang tot ongeveer vijfhonderd musea in heel Zwitserland.

Informatie over de OV-voordeelpassen van het Swiss Travel System: ▶ SwissTravelSystem.com
Informatie over de Rhätische Bahn en de Glacier Express: ▶ rhb.ch

Toerisme in Zwitserland

Informatie over (toeristisch) Zwitserland en boekingen:
▶ MySwitzerland.com/nl
of telefonisch: 00800 100 200 30 (lokaal tarief)

Bezochte hotels

The Chedi, Andermatt:
▶ thechedi-andermatt.com
Kulm Hotel, St. Moritz:
▶ kulm.com

WINTERVERTIER

ANDERMATT

Andermatt is een plekje met historie. In 1937 werd hier de eerste skilift gebouwd. Het skigebied is uiteindelijk voorbijgestreefd door de nabijgelegen wintersporttoorden in Wallis en Graubünden qua grootte en aantal bezoekers, maar dat maakt het juist interessant voor de off-piste- en toerskifans. Je kunt hier nog genoeg liftvrije sneeuwvelden vinden. Andermatt wordt ook wel het kruispunt van de Alpen genoemd. Het pittoreske dorp bevindt zich in het hart van Zwitserland en is omringd door een aantal hoge bergtoppen. De welbekende rode Zwitserse treintjes, waaronder de Glacier Express, kruipen hier over de berghellingen.

VERMAAK & CULTUUR

Het après-skiën is gelimiteerd. Maar wie een beetje zijn best doet, vindt wel een leuk plekje. Nu Andermatt in de lift zit, zal ook de horeca toenemen in kwantiteit en kwaliteit. Naast het après-skiën bevindt zich in Andermatt één van de hoogste musea in Europa: het Gotthardmuseum. Zeker een bezoekje waard. De komst van investeerders leidt er ook toe dat ouderwetse skiliften worden vervangen door moderne en meer (luxe) accommodatie beschikbaar komt.

SKIGEBIED

Andermatt is een eigen skigebied, zonnig en sneeuwzeker. Het is zeer uitdagend voor de echte ski- en boardcracks en biedt eindeloze off-piste en toerskimogelijkheden. Het bestaat uit drie kleine skigebieden die per niveau verschillen. De gletsjer

huisvest vijf zwarte pistes. Ook is er genoeg aanbod voor kinderen. Zo zijn er twee skischolen en is er zelfs een oefenweide voor de echte beginners. Er bevindt zich een plateau aan de overkant van de rivier bij het dorp. Hierop zijn diverse loipes te vinden richting het dorp Hospental. De sneeuwzekerheid van deze loipes is groot. Voor wandelaars zijn er in het dal een aantal mooie routes. Ook

📷 Skiën op de fairway.

De Samedan Golf Course in een winters en zomers decor.

Meer informatie over beide skigebieden kun je vinden op wintersport.nl.

is het mogelijk omhoog te lopen of een sneeuwschoentocht te maken. Andermatt is bekend onder freeriders. De hoge top van de Gemsstock is een waar off-piste mekka. Dit betekent helaas ook, dat als er verse sneeuw is gevallen, de meeste off-piste routes snel zijn *verreden*. Zorg dus dat je de routes goed uitstippelt en huur ter plaatse een gids in. Die kent de perfecte afdalingen en heeft meer kennis over de condities van het gebied.

TIP

Bezoek de Duivelsbrug. De legende gaat dat deze brug zo lastig te bouwen was, dat alleen de duivel het kon, in ruil voor de eerste ziel die de brug over zou steken. De slimme dorpingen joegen een geit over de brug. Woedend door dit verraad gooide de duivel een rots naar het dorp, die er nog altijd staat: de duivelsrots.

ST. MORITZ

St. Moritz ligt op 1856 meter hoogte en bijna elke wintersporter kent dit dorp. Het is chique, stijlvol en exclusief met luxe accommodaties. Er zijn veel vier- en vijfsterrenrestaurants te vinden. Vanuit het dorp is het goed onderhouden, moderne skigebied direct bereikbaar.

VERMAAK & CULTUUR

St. Moritz was al twee keer gastheer van de Olympische Winterspelen (1928 en 1948). Aan die historie word je nog op veel plekken in het dorp herinnerd. Oude sportlocaties worden vandaag de dag in glorie hersteld en gemoderniseerd. Begin dit jaar werden er de wereldkampioenschappen skiën gehouden. Ook dat blies dit mondaine wintersportoord nieuw leven in. Sinds 1907 worden hier al in februari de White Turf-paardenraces gehouden

op het bevroren meer, waaraan St. Moritz ligt. Ook leuk om te weten: net als Pisa heeft St. Moritz een scheve toren. Deze is 33 meter hoog en hoorde bij de meer dan honderd jaar geleden vernielde St. Mauritius kerk. De toren staat nog een stukje schuiner dan zijn Italiaanse equivalent.

SKIGEBIED

Bij het dorp zijn vier skigebieden die onderling niet verbonden zijn met skiliften en/of pistes maar wel met een skibus: Corviglia, Corvatsch, Diavolezza en Zuoz. Elk heeft z'n eigen charme en is zeker de moeite waard. Langlaufers kunnen over de 42 kilometer lange langlaufloipes dwalen door de prachtige omgeving. Voor wandelaars is dit gebied ook een walhalla. Rondom het dorp ligt 150 kilometer aan wandelpaden.

Meer dan 40.000 golfers gebruiken de app GOLF.NL en dat levert heel veel birdies op. In 2017 zijn al meer dan 300.000 rondes gespeeld en tot en met de maand juli zijn er 773.567 netto birdies gemaakt! En als je met de app je rondes registreert, zijn die (netto)birdies prijzen waard want met de Stern Birdieranking maak je elke maand kans op een vogelhuisje.

Ik denk dat verslaving wel een goede omschrijving is”, zegt Caroline de Neef. De 49-jarige golfster van Golfclub Bentwoud verlaagde met de app GOLF.NL haar handicap van 17,8 naar 15,2. Een mooie daling natuurlijk, maar zeker geen unicum. Wel bijzonder is dat ze in de maand mei 109 punten verzamelde in de Stern Birdieranking, en dat deed in 31(!) qualifying rondes. In mei was ze slechts vier dagen niet op de golfbaan te vinden. “Mijn man noemt het maniakaal”, zegt ze met een lach. “Dat je altijd buiten bent, vind ik heel fijn. Maar het mooiste is het gevoel op het moment dat je een bal echt goed raakt. Dat is zo heerlijk verslavend. Bij ons op de club moet je je naam in een papieren map noteren en je kaart een nummer geven bij een qualifying ronde. Met de app hoeft dat niet meer; dat scheelt gewoon tijd. De app heeft mij echt uitgenodigd om scores beter bij te houden en vaker qualifying rondes te spelen. Het geeft je een mooi overzicht van wat je de afgelopen tijd hebt gedaan. Ook vind ik het handig te zien hoeveel slagen ik krijg op een bepaalde baan.

En ik kan bijhouden hoe mijn vrienden het doen. Dat ik een vogelhuisje won dankzij de punten die ik in mei had gehaald, vind ik superleuk! Ik speel bijna altijd qualifying (alleen punten die je haalt in qualifying rondes tellen mee voor de Stern Birdieranking, red.). Soms ga je omhoog met je handicap, maar die punten pak je vanzelf weer terug als je een keer goed speelt.”

Ronald Speijer

AANTAL GESPEELDE QUALIFYING RONDEN EN BIRDIES PER PROVINCIE

1. Z-Holland	75.168	198.226
2. N-Holland	63.983	161.794
3. N-Brabant	48.390	123.002
4. Gelderland	31.357	81.494
5. Utrecht	25.291	65.869
6. Overijssel	17.231	44.834
7. Limburg	9233	23.400
8. Flevoland	8754	22.234
9. Drenthe	5850	14.017
10. Groningen	5814	15.144
11. Friesland	5071	10.673
12. Zeeland	4913	12.880
Totaal	301.064	773.567

DE APP GOLF.NL

De app GOLF.NL is onder meer een digitale scorekaart. Je kunt je score op elke Nederlandse golfbaan invoeren. Hierbij kun je kiezen tussen een oefenrondje of een qualifying ronde. De app geeft aan op welke holes je extra slagen krijgt. Als je voor qualifying kiest, wordt je handicap meteen na de ronde aangepast. De app registreert al je rondes, houdt je golfprestaties bij en vergelijkt die met golfers uit je dorp of stad, je club, je provincie, je leeftijdscategorie en heel Nederland. De Stern Birdieranking geeft aan hoeveel (netto)birdies je hebt gemaakt. Je ontvangt awards voor bijzondere prestaties. Alles wordt gedeeld met je golfvrienden en via de app zie je ook hoe zij het doen. De app is gratis. Meer informatie is te vinden op [GOLF.NL/app](https://www.golf.nl/app).

Waarom krijgen we Joost Luiten zo weinig in beeld?! Het is een veel gestelde vraag (en veel voorkomende klacht) van kijkers

naar de toernooien op Ziggo Sport Golf. Het antwoord: Ziggo Sport Golf heeft geen enkele invloed op de beelden die komen van de zogenoemde *world feed*, een standaardregistratie die door een groot aantal tv-zenders en kanalen over heel de wereld wordt uitgezonden. Luiten komt alleen in beeld als hij bovenin meedoet in het klassement of als hij op donderdag en vrijdag in een van de *showflights* speelt. De European Tour zet de meest aansprekende spelers bij elkaar (de indeling wordt niet geloot zoals soms wordt gedacht) en Luiten behoort daar als vijfvoudig winnaar op de Tour in de wat kleinere toernooien gelukkig vaak bij.

AFSTANDELIJK

Er zijn golffanaten die, of Luiten nu wel of niet geregeld in beeld komt, alles willen zien. Voor die groep kijkers kan er niet genoeg golf op tv zijn, zolang het balletje rolt zijn ze zielsgelukkig. Rolf Meter is ook een golfliefhebber maar hij kijkt een stuk selectiever, én met de blik van een professional. Als regisseur heeft Meter meer dan dertig jaar ervaring in de televisiewereld. Hij is een fervent golfer ("ik speel ongeveer handicap 18") en noemt golf heel televisiegeniek. Maar hij is kritisch op hoe het in beeld wordt gebracht. "Ik kijk regelmatig golf op Ziggo en de registratie is nog altijd vrij conservatief en het commentaar afstandelijk. Wat ik erg mis bij golf, en bij veel andere sporten trouwens ook, is het gevoel dat je er als kijker *on the spot* bij bent. Een voetbalwedstrijd in een stadion met honderdduizend man is een geweldige beleving. Als ik zo'n wedstrijd op tv bekijk, krijg ik van die sfeer en de emotie op het veld heel weinig mee, dat vind ik zonde." Volgens Meter kan golf veel leren van de manier waarop de Formule 1 de races in beeld brengt. "Als Max ►

📷 Golf in beeld brengen is arbeidsintensief.

NIET SEXY OP DE BUIS

Golf op televisie is populair. Maar de doelgroep is relatief oud en het medialandschap verandert razendsnel. Hoe kijken we in de nabije toekomst naar golf? Kunnen we binnenkort iedere hole van Joost Luiten live in beeld zien? “Het moet hoe dan ook sneller.”

Protracer is een toy die wordt toegejuicht.

Verstappen zijn auto in de vangrail parkeert, lijkt het door de camera aan boord net of je zelf in die vangrail knalt. Tijdens de races krijg je ook opmerkingen van coureurs mee, dat vind ik veel toevoegen. Bij golf hoor je soms de discussie tussen de speler en zijn caddie, maar daar blijft het bij. Het zou toch hartstikke mooi zijn als zij standaard microfoontjes dragen. Golf wordt gespeeld door mensen, niet door machines. Laat zo veel mogelijk van de emoties zien. Doe ook meer aan storytelling, hoe meer je weet van de achtergronden, hoe leuker het wordt spelers te volgen.” Als Meter golf kijkt, bekruipt hem vaak het gevoel van *meters maken*. “De uitzendingen duren erg lang, je ziet spelers de green oplopen of de lijnen van hun putts van alle kanten bekijken, ik verlies dan de aandacht. De Ryder Cup, de Masters, het Brits Open, dan blijf je wel kijken maar

bij de gewone toernooien moet meer gebeuren om het spannend te maken.” Ontwikkelingen als een protracer (de vlucht van de bal wordt met een lijn in beeld gebracht, zie foto's hierboven) juicht Meter toe. “Dat is een leuke toevoeging, maar met de moderne cameratechnieken moet er veel meer mogelijk zijn. Natuurlijk is golf een heel andere sport dan autoracen maar een snellere en afwisselendere weergave maakt het kijken veel leuker, zeker voor de jongere generaties.” Martijn van Opstal, communicatie-directeur bij Ziggo Sport, is het met Meter eens. “Qua tv-registratie kan golf nog flinke stappen maken. Het ziet er mooi uit, maar het is weinig sexy. Als je een jongere doelgroep wilt bereiken, mag het wel wat flitsender.”

KLEINE DOELGROEP

Ziggo Sport heeft de uitzendrechten voor de European Tour, PGA Tour, majors en Ryder Cup. Over de lengte van de contracten mag Van Opstal geen uitspraak doen. “Maar de overeenkomsten lopen voorlopig door. Onze intentie is zeker om golf tot in lengte van jaren bij Ziggo te houden, we hebben niet voor niets een 24-uurs golfkanaal.” Of daar veel naar wordt gekeken, laat Van Opstal in het midden. “Ik kan geen uitspraken doen over kijkcijfers maar we weten dat een grote groep kijkers speciaal voor het golf abonnee is geworden.” Ziggo Sport scoort, vooral natuurlijk vanwege de populariteit van Max Verstappen, met Formule 1. Naast de uitzendingen van de races zijn er sideshows zoals Formule 1 Café, de talkshow met Rob Kamphues als gastheer. De kans dat er

Hoe meer je weet van de achtergronden, hoe leuker het wordt spelers te volgen

een vergelijkbare golftalkshow komt op Ziggo Sport is niet heel groot. Van Opstal: “Golf blijft toch een relatief kleine doelgroep als je het vergelijkt met Formule 1.”

UNIEKE SPORT

De *world feed* die de kijkers voorgeschoteld krijgt, wordt gemaakt door European Tour Productions. Jim Storey en Hoddy Wood zijn er respectievelijk directeur en producer. We spreken de twee Engelsen op Wentworth waar de European Tour kantoor houdt. Ze beginnen met te zeggen dat golf een unieke sport is om te coveren. “Een voetbal- of een tenniswedstrijd speelt zich af op één plek, de camera’s staan in principe op vaste plekken en er is één bal in het spel. Vergelijk dat met golf, achttien holes verspreid over een groot terrein met veel golfers die allemaal hun eigen bal spelen. Een golfwedstrijd goed in beeld brengen is een flinke puzzel.” Met zestig camera’s in de baan, zoals bij het Brits Open op Birkdale in juli, wordt alles makkelijker. “Dan kunnen we iedere hole en bijna iedere bijzondere slag in beeld brengen. Maar zestig camera’s is kostentechnisch bij de gewone toernooien van de European Tour onmogelijk, daar moeten we het doen met een stuk minder camera’s.” ▶

KLM OPEN OP TV

Het allermooiste is natuurlijk om het KLM Open straks ter plekke te volgen op The Dutch. Op de baan in Spijk kun je heel dicht bij de spelers komen en voel je de bijzondere sfeer van een groot toernooi op de European Tour. Wie niet naar The Dutch kan, zit thuis voor de televisie gelukkig ook heel goed. Ziggo Sport Golf zendt het KLM Open negentien uur live uit. Omdat bij alle kabels in het weekend van 16 en 17 september de kanalen gratis te zien zijn, hoef je geen Ziggo-abonnee te zijn om het KLM Open te kunnen zien.

UITZENDTIJDEN

- Donderdag en vrijdag:
11:30-13:30 en 15:30-18:30
- Zaterdag en zondag:
12:30-17:00

📹 Bij het nieuwe toernooiformat Golsixes worden golfers als popsterren onthaald.

De basis is en blijft het live wedstrijdverslag, daarom kijken mensen naar golf en dat zal zo blijven

64 VERSUS 44 JAAR

Een gemiddelde leeftijd van 64 jaar van mensen die kijken naar wedstrijden van de PGA Tour lijkt misschien schrikbarend oud, maar golf is niet de enige sport in de VS (en voor Europa zal het weinig anders zijn) met een oudere kijkersgroep*.

PGA Tour:	64 jaar
Kunstschaatsen:	64
Tennis (mannen):	61
Autoracen:	58
Honkbal:	57
Tennis (vrouwen):	55
American football:	50
IJshockey:	49
Basketbal:	42
Voetbal:	40

Met *PGA Tour Live* slaagt de PGA Tour er wel aardig in jongere doelgroep te bereiken. Van dertig toernooien kun je via de mobiele telefoon, i-pad en computer live-beelden bekijken van onder meer de flights met de bekendere spelers, hoogtepunten van de ronde en samenvattingen.

De gemiddelde leeftijd van kijkers naar *PGA Tour Live* is 44 jaar. "We bieden steeds meer digitale services, daar hebben we hoge verwachtingen van", aldus Ty Votaw van de PGA Tour. Onlangs werd bekend dat Sky Sports de uitzendrechten voor het US PGA Championship, de laatste major van het jaar, heeft verloren. De PGA of America, organisator van het toernooi, wilde het contract dat na tien jaar afliep, niet verlengen. "We willen zo veel mogelijk mensen bereiken en met alle nieuwe platforms die er zijn, slaan we daarom een nieuwe weg in", aldus Jeff Price van de PGA of America.

** Bron Sports Business Journal (Het betreft hier alleen lineair kijken, dus op de ouderwetse manier live voor de tv.)*

DE PUZZEL

En dan begint de puzzel. "Het klinkt misschien simpel, maar voor ons is de uitdaging de belangrijkste slagen te laten zien in de juiste volgorde. Wat daarbij helpt is dat maar ongeveer de helft van de slagen die je als kijker ziet live is, de rest is eerder opgenomen en kunnen we op het meest geschikte moment laten zien. We focussen op de bekendere spelers maar je wilt natuurlijk ook de slagen van de leiders laten zien, op donderdag en vrijdag is dat soms lastig. In het weekend, als de leiders in de laatste groepen de baan ingaan, wordt de puzzel natuurlijk stukken makkelijker." Alle slagen van Joost Luiten in een ronde thuis voor de buis bekijken, voorlopig zit het er niet in. "In een ideale wereld hebben we achttien verschillende feeds op de verschillende holes zodat iedereen zijn favoriete speler kan volgen, maar dat is echt toekomst-muziek want financieel onhaalbaar. Wat we vooral gaan proberen is meer slagen te laten zien vanaf de tee en de fairway en minder spelers die op de green staan of heel korte puttjes in de hole tikken." Storey en Wood staan positief tegenover innovaties als de protracer en de hawk-eye die op de green de ideale lijn van een putt aangeeft. "Die toys zul je de komende jaren meer en meer gaan zien tijdens de uitzendingen. Het is leuk en informatief om meteen de afstand van een drive te zien of de break van een putt. Grafieken, een split-screen, het zijn mooie toevoegingen, maar ze mogen de live-beelden nooit in de weg zitten. De basis is en blijft het live wedstrijdverslag, daarom kijken mensen naar golf en dat zal zo blijven."

GEMIDDELD 64 JAAR

Het kijkerspubliek naar golf, het zal niet verbazen, is relatief oud. In Amerika gemiddeld 64 jaar, in Groot-Brittannië, volgens cijfers van eind 2015, 57. Slechts vijf procent van alle kijkers was jonger dan 25. Keith Pelley, de kleurrijke topman van de European Tour, schreeuwt, soms letterlijk, dat golf heel dringend moet veranderen en vernieuwen om een jonger publiek te trekken. De GolfSixes, een toernooi met snelle wedstrijdes over zes holes en

spelers die op de tee werden onthaald, was een kolfje naar de hand van Pelley die zegt dat golf vooral entertainment moet zijn. Spelers die standaard een microfoon bij zich dragen, gaat volgens Pelley zeker gebeuren. “Omdat consumenten dat eisen, zoals ze veel meer nieuwe dingen zullen eisen”, zei hij onlangs in een interview met *Golf.com*.

SCHOTKLOKKEN EN DRONES

Storey en Wood van European Tour Productions die, we zeggen het er maar even bij, eerder rond de zestig dan de veertig zijn, zien de noodzaak tot veranderen ook. “Natuurlijk willen en moeten we jongere kijkers proberen te trekken. De European Tour zet ook vol in op social media. Moderniseren is goed, maar we moeten wel oppassen dat we de trouwe groep kijkers niet van ons vervreemden met allerlei rare fratsen. Golf moet vooral sneller, daar zijn we het bij de European Tour allemaal over eens. Maximaal vierenhalf uur voor een driebal, dat komt de tv-coverage ten goede. De schotklok bij de GolfSixes (in beeld achter de speler tikten de seconden weg en wie de maximale tijd overschreed kreeg een strafslag) bleek populair bij het publiek. Zo'n klok als vast onderdeel zouden we toejuichen maar dan heb je wel bij iedere groep een referee nodig.” Kan de tv-registratie

spectaculairder door de inzet van drones? “Daar kijken we zeker naar, maar de veiligheid voor spelers en publiek mag nooit in het geding komen. Wij zijn verantwoordelijk en verzekeraars vragen hoge premies bij de inzet van drones. Misschien in de toekomst als ze betrouwbaarder en stiller worden.” Op de kortere termijn kunnen we meer en betere grafische info van de holes verwachten en veel vaker de protracer en vergelijkbare toys, maar dus geen revolutie als het gaat om de registratie van golftoernooien.

“NA WOODS IS DIT DE NORMALE SITUATIE”

Robert-Jan Derksen, Daan Slooter en Jan Kees van der Velden zijn drie van de vaste commentatoren bij Ziggo Sport Golf. Moet er iets veranderen aan de registratie van golftoernooien?

Robert-Jan Derksen: “Met de registratie is weinig mis, ik denk dat de meeste mensen vooral goed golf willen zien, ook jongeren. Het probleem van de European Tour is dat er te veel matig bezette toernooien zijn op weinig aansprekende banen met soms ook nauwelijks publiek. Dat is voor tv-kijkers een stuk minder aantrekkelijk. De uitzendingen van de majors duren uren maar dat blijft leuk omdat alle toppers meedoen. De European Tour moet zich daarom net als de PGA tour vooral focussen op sterkere toernooien op goede banen, daar willen mensen altijd naar kijken.”

Daan Slooter: “Veranderen om te veranderen is zinloos. Er ontstaat een soort paniek omdat er kennelijk wat

minder mensen naar golf kijken. Tiger Woods heeft ervoor gezorgd dat zelfs niet-golfers gingen kijken, zo groot was zijn impact. Nu dat fenomeen is weggefallen, zijn we terug bij een normale situatie. Golf staat er met jonge, aansprekende spelers als McIlroy en Spieth goed voor, zij trekken ook jong publiek naar de sport. De protracer, de puttinglijn grafisch in beeld, ik juich het toe, maar golf is vooral vier rondes spelen en dan is er een winnaar. Je kunt veel leuke tv-formats bedenken maar doe dat vooral op de dagen vóór het toernooi tenzij het zo'n sterk concept is als Beat the pro bij het KLM Open.”

Jan Kees van der Velden: “Een wedstrijd goed in beeld brengen vergt tijd omdat

een ronde golf nu eenmaal een paar uur duurt, daar moet je niets aan willen veranderen. Het zou wel goed zijn als het productiebedrijf van de Europese Tour meer aandacht besteedt aan diverse soorten samenvattingen. Niet alleen de gebruikelijke twee minuten, maar ook highlights van een kwartier of dertig minuten. Nog beter zou zijn om de belangrijkste momenten in een magazine van een half uur te verpakken: wedstrijdbeelden, interviews, bijzondere slagen, achtergronden. Op die manier vergroot je de vijver, trek je dus meer andere kijkers zonder dat je afbreuk doet aan de uitstekende live-uitzendingen van de Europese Tour waar altijd een markt voor is.”

DAAROM

**ALTIJD
TWEDE
BOVENSTUK
HALVE PRIJS**

**ALTIJD TWEDE
HANDSCHOEN
HALVE PRIJS**

**ONLINE PRIJZEN
MET OFFLINE
SERVICE**

**ALTIJD
TWEDE DOOS
GOLFBALLEN
HALVE PRIJS**

**60 DAGEN TEVREDEN-
HEIDSGARANTIE
BIJ AANKOOP VAN
GOLFSCHOENEN NAAR
AANLEIDING VAN
EEN SCHOENFITTING**

JUMBO GOLF

JUMBO!

**ALTIJD
TWEDE
BOVENSTUK
HALVE PRIJS**

**ALTIJD TWEE
ACCESSOIRES CADEAU
BIJ AANKOOP VAN
EEN TROLLEY**

**ALTIJD TWEEDE
HANDSCHOEN
HALVE PRIJS**

**ALTIJD EEN
GIFTCARD
CADEAU BIJ
AANKOOP
VAN EEN
PAAR NIEUWE
SCHOENEN**

**GRATIS
FITTING**

**RUIL UW OUDE
CLUBS IN BIJ
AANKOOP VAN
NIEUWE CLUBS**

TIJD VOOR IETS NIEUWS. WWW.JUMBOGOLF.COM

GOLFERS LEVEN LANGER

Golfers worden ouder, wordt vaak gezegd. Maar is dat ook zo? GOLF.NL vroeg drie bewegingsexperts in hoeverre golf bijdraagt aan onze gezondheid en levensduur, of er ook risico's zijn en wat we moeten doen om zo lang mogelijk te kunnen blijven genieten van onze sport.

Golf is populair. Niet zo populair als voetbal, tennis of hardlopen maar er golven wereldwijd zo'n 55 miljoen mensen in 206 landen. Dat bewegen belangrijk is voor de gezondheid, weet inmiddels iedereen. De eerste studie over de positieve effecten van beweging stamt uit 1956, een Londens onderzoek bij 31.000 mensen uit de transportsector. "De helft van deze proefpersonen was chauffeur, de andere helft conducteur", vertelt Maria Hopman, hoogleraar integratieve fysiologie bij het Radboudumc in Nijmegen. "Chauffeurs bleken vier keer zo vaak een hartinfarct te krijgen als conducteurs. Zij overleden daaraan ook twee keer zo vaak, dus de kans om een hartinfarct te overleven, was voor chauffeurs kleiner."

EXTRA EIWIT

Hopman doet al jaren onderzoek naar de invloed van beweging op gezondheid. Ze vergelijkt beweegpatronen van verschillende groepen mensen, onder meer bij lopers van de Nijmeegse Vierdaagse. Dit jaar keek ze naar de voordelen van extra eiwitinname voor oudere Vierdaagse-lopers. "Vierdaagselopers eten over het algemeen heel gezond, vooral veel groente en fruit, maar ik denk dat veel ouderen niet goed weten dat eiwitten ook heel belangrijk zijn. Juist omdat je spiermassa afneemt als je ouder wordt. Ze eten vaak ook minder. Wij denken juist bij ouderen met eiwitten nog een belangrijke slag te kunnen slaan." Hopman gaat een relatief gezonde groep 65-plussers onderzoeken, 120 in totaal. "De helft van hen krijgt dagelijks een drankje met extra eiwitten, de andere helft een placebo. Wij weten zelf ook niet wie in welke groep zit. We willen het effect meten op spierkracht, -massa en -functie. Kun je bij vitale mensen nog winst boeken met extra eiwitten? Dat is interessant om te weten." Wat volgens haar vooral goed is, is eiwitinname voor het slapen gaan. "Dan worden eiwitten het beste opgenomen. 's Nachts vindt ook het spierherstel plaats, daarvoor zijn eiwitten heel belangrijk."

BEHOUD VAN SPIEREN

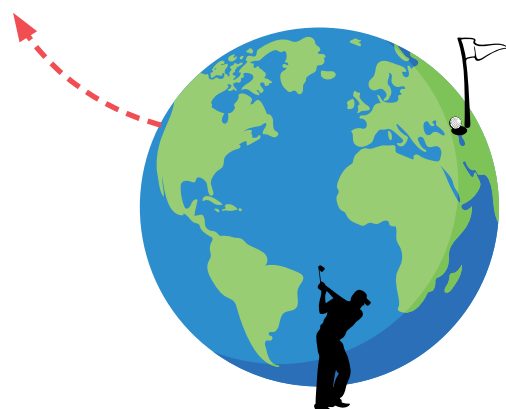
Hopman denkt dat golfen zeker bijdraagt aan de dagelijkse portie beweging die we nodig hebben. "We moeten minimaal een half uur per dag matig intensief bewegen, of 150 minuten per week. Dat is de norm in Nederland, of eigenlijk wereldwijd. Met een rondje op de golfbaan ga je

daar meestal overheen." Bewegen is ook belangrijk voor het behoud van de spieren, zeker bij 65-plussers. "Het verliezen van spiermassa", zegt Hopman, "heeft invloed op je gezondheid en suikerhuishouding, maar ook op je mobiliteit. Veel bewegen is belangrijk om het bewegingsapparaat in goede conditie te houden. *Use it or lose it*, weten we inmiddels. Golf draagt daar mooi aan bij."

BETERE LEVENSVORWACHTING DOOR GOLF

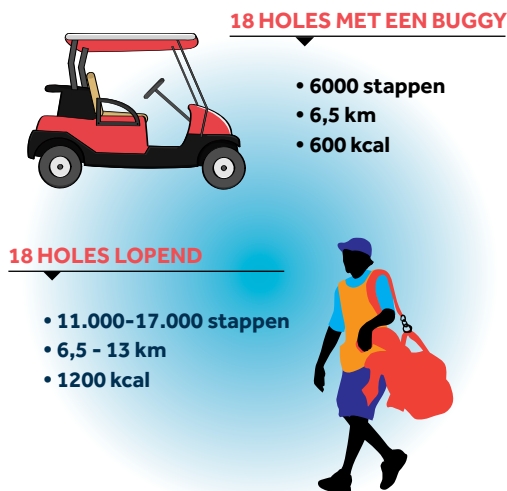
Artsen en beleidsmakers zouden mensen vaker moeten aansporen om te gaan golfen, adviseren wetenschappers van de universiteiten van Edinburgh en Londen. Zij publiceerden een overzichtsstudie in het *British Journal of Sports Medicine* in 2016 over de relatie tussen golf en gezondheid. Golf verbetert de lichamelijke en geestelijke gezondheid, en mogelijk ook de levensverwachting, is de conclusie. Het verkleint het risico op hart- en vaatziekten, verbetert de longfunctie, het bewegingsapparaat en algehele conditie. Bij oudere golfers is het ook goed voor de balans, spierfunctie en spierkracht. Bewegen heeft een gunstige invloed op meer dan dertig chronische ziekten, weet Hopman. "Denk aan hart- en vaatziekten, diabetes type 2, maar ook reumatische aandoeningen en verschillende vormen van kanker, met name darm- en borstkanker. Zitten is het nieuwe roken, zeggen we tegenwoordig niet voor niets. Bij golf ben je voortdurend in beweging, dat is natuurlijk fantastisch. ▶

200+ LANDEN

32.000
GOLFBANEN

55 MILJOEN GOLFERS

Je bent bovendien lekker buiten, vaak in een mooie omgeving en onder de mensen. Sociale contacten zijn heel belangrijk, ook voor de geestelijke gezondheid.”

WEL BLIJVEN WANDELEN

Tachtig procent van de gezondheidseffecten van golf wordt bepaald door het lopen. Maar hoe zit het met lange afstanden lopen, soms in de felle zon? Hopman: “Dat is geen enkel probleem. Als je het gewend bent, kun je dat lang volhouden. In onze onderzoeksgroep zit een man van 85 die nog steeds de vijftig kilometer loopt tijdens de Vierdaagse. Dat is natuurlijk een uitzondering, maar het kan echt. Maar wat golfers vooral niet moeten doen, is op een golfkar gaan zitten! Dan kun je net zo goed thuis voor de tv neerploffen, want dan doet het niks voor je gezondheid. Je moet wel blijven wandelen.”

LOPEN OVER DE PRAIRIE

Hopman vraagt zich wetenschappelijk af waarom bewegen zo belangrijk is. “Waarom worden wij ziek van zitten, hoe zit dat evolutionair? Vroeger waren we veel actiever. Honderdduizend jaar lang liepen we drie tot vijf uur per dag over de prairie op zoek naar voedsel. Nu rijden we auto, pakken de lift en zitten uren achter een beeldscherm. Onze genen passen daar niet bij. Daardoor raakt ons lichaam ontregeld en ontstaan allerlei ziekten. We moeten dus zorgen dat we onze spieren gebruiken, daar zijn ze voor gemaakt. Maar de helft van de mensen komt niet eens aan een half uurtje bewegen per dag. Dat is zorg-

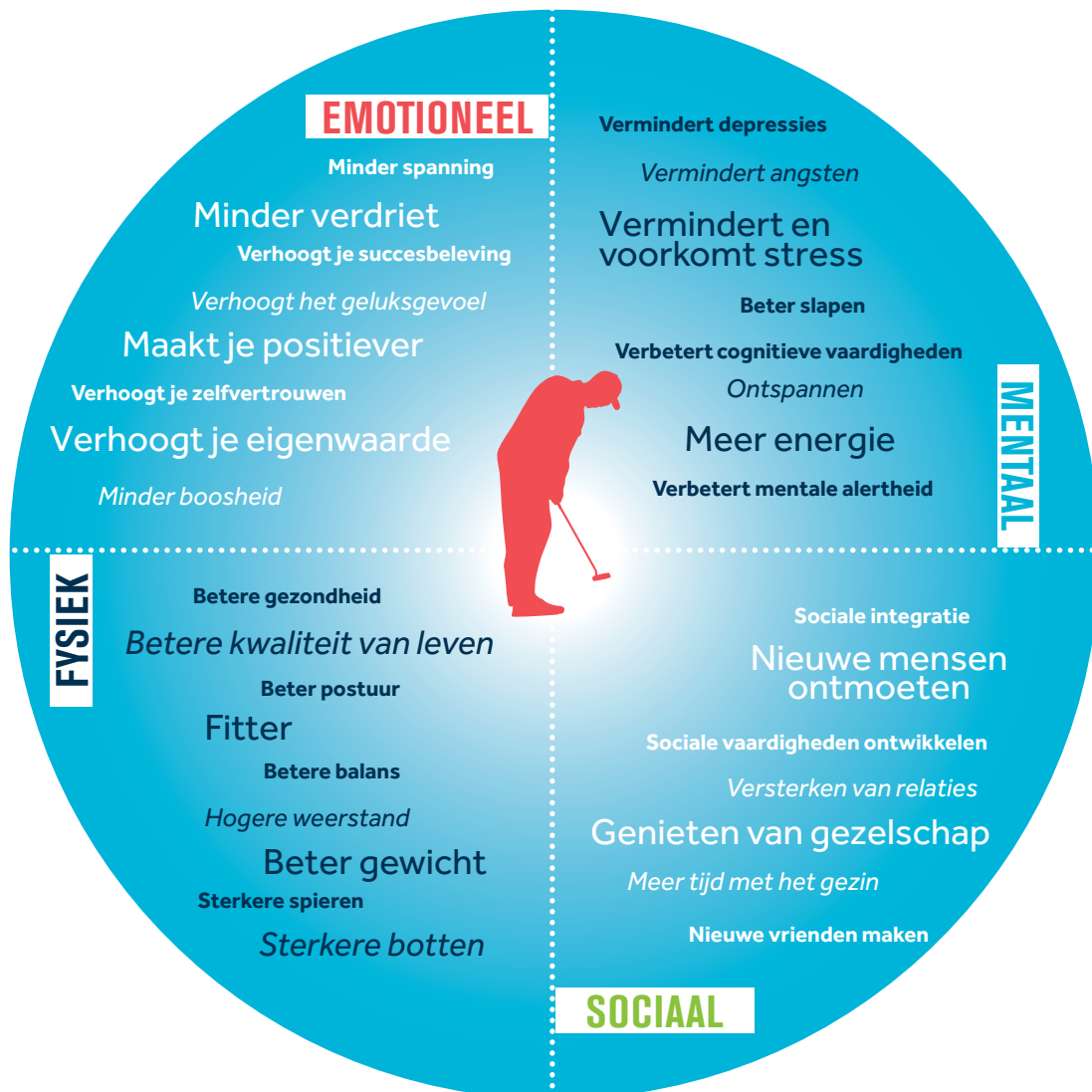
wekkend.” Bewegen beschermt tegen hart- en vaatziekten, hebben inmiddels talloze studies aangetoond. Hart- en vaatziekten zijn nog steeds de belangrijkste doodsoorzaak in Nederland, op de voet gevolgd door kanker. “Het gekke is dat er binnen de cardiologie de afgelopen dertig jaar ontzettend veel is verbeterd, maar toch staan hart- en vaatziekten nog bovenaan. Dat komt vooral doordat onze levensstijl is verslechterd.”

BLESSURES OP HOOG NIVEAU

“Mensen die regelmatig sporten of bewegen, hebben een drie tot zes jaar langere levensverwachting in een betere gezondheid. Dat blijkt uit steeds meer onderzoek”, zegt ook Wout van der Meulen, sportarts in het UMC Utrecht en lid van de Sport Medische Raad van de NGF. Van der Meulen begeleidt de golfjeugdselectie van de regio Utrecht. “Golf is een lage-impactsport, maar de trainingen die topgolfers krijgen, zijn behoorlijk pittig. Zij beginnen vaak op twaalfjarige leeftijd met acht uur golfen per week. Op hun vijftiende is dat al twaalf tot achttien uur en vanaf zeventien jaar trainen ze meer dan 24 uur per week. Dat is een flinke belasting. Op dat hoge niveau zien wij vaak behoorlijk wat blessures, vooral aan polsen en schouders.”

PITTIGE SPORT

Veel topgolfers krijgen ook conditietraining. “Het is best een pittige sport aan het worden”, ziet Van der Meulen. “De jeugd die ik begeleid in de Oranje-selectie, moet tegenwoordig echt presteren. Dat geeft wel degelijk stress. Naast twintig uur trainen moeten ze naar school, wat voor een hoge totale belasting zorgt die soms kan gaan knellen. Je moet dus goed en gedoseerd trainen en de totale belasting monitoren. Tien jaar geleden was Tiger Woods de enige die heel ver kon slaan, maar tegenwoordig zijn er zoveel golfers die dat kunnen. Dat vraagt om intensieve training. Als je een flinke klap tegen die bal wilt geven, is dat fysiek behoorlijk zwaar. Topgolfers doen daarom steeds meer fitnessstraining. Dat is op zichzelf goed, maar geeft ook meer blessures. Maar recreatief kun je golf langer volhouden dan bijvoorbeeld voetbal of hockey.” Golf is volgens Van der Meulen bij uitstek een sport die bijdraagt aan de gezondheid, ook doordat je het tot op hoge leeftijd kunt doen. “Mensen die niet meer kunnen hockeën of tennissen doordat ze last hebben van artrose aan hun heup of knie, kunnen een handycart gebruiken.

Zo komen ze toch in beweging. Alleen moet je die kar dan niet naast de hole parkeren, maar wel een stukje lopen.”

ACHT KEER JE LICHAAMSGEWICHT

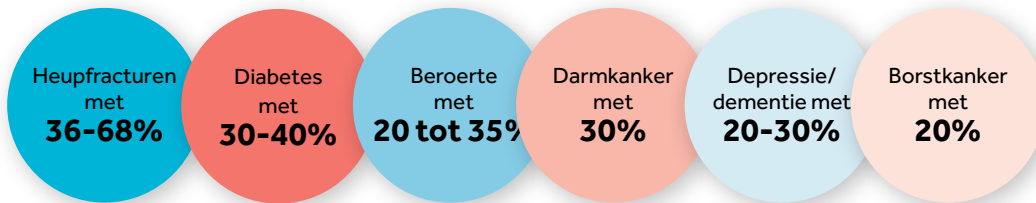
Saskia Gladdines is fysiotherapeut en gespecialiseerd in golfblessures. Samen met het onderzoeksteam van de afdeling Sportgeneeskunde in het UMC Utrecht deed zij onderzoek naar het ontstaan van blessures bij manlijke en vrouwelijke amateurgolfers die uitkomen in de hoofdklasse. Hun publicatie verschijnt binnenkort in een wetenschappelijk tijdschrift over sport, dus over de resultaten laat zij liever nog niets los. “Wat we weten door ervaring uit de praktijk, is dat klachten vooral ontstaan in de rug, maar ►

“
Wat golfers vooral
niet moeten doen, is
op een golfkar gaan
zitten! Dan kun je net
zo goed thuis voor de tv
neerploffen.

Een azuurblauwe zee en parelwitte bunkers

Vanaf 30 oktober vliegt KLM drie keer per week met de Boeing 787 Dreamliner naar Mauritius. Paradijselijke golfbanen, parelwitte stranden en comfortabele resorts kunnen dus zo maar de ingrediënten zijn voor uw volgende golfvakantie. U heeft de keuze uit een aantrekkelijk geprijsd ticket of een net zo aantrekkelijke KLM Package Deal - klm.nl

MENSEN DIE STRUCTUREEL BEWEGEN VERMINDEREN HET RISICO OP:

Bron: Golfandhealth.org

ook in schouders, elleboog en pols. Als je draait tijdens de swing komt er behoorlijk veel kracht op je rug: acht keer je eigen lichaamsgewicht. Dat is een flinke belasting voor je lichaam.”

DENK AAN WARMING-UP

Er is nog weinig onderzoek gedaan naar golfblessures, vertelt Gladdines, maar zij heeft wel een paar tips. “Veel golfers gaan koud de baan op zonder warming-up. Ze springen uit de auto en willen snel starten, maar dat is niet slim. Een warming-up van vijf minuten is vaak al genoeg.” Soms slaan mensen in op de drivingrange, op harde matten. “Daardoor krijgt je *koude* lichaam best harde klappen te verduren. We weten nog niet precies wat de impact daarvan is, maar raden toch aan voorzichtig te doen. Gras is veel zachter. En meteen een emmer met twintig of veertig ballen achter elkaar wegslaan is ook niet verstandig. Zorg dat je lichaam de kans krijgt om warm

te worden, bouw het rustig op. Pak bijvoorbeeld telkens een bal uit de emmer, in plaats van ze direct allemaal naast de mat te leggen.” Acute blessures ontstaan vooral als iemand in de grond slaat of met de club tegen een boomstronk. Overbelasting ontstaat bijvoorbeeld door een verkeerde techniek of het dragen van de golf tas. “Een golfswing is een heel technische beweging. Samen met een golfprofessional kun je kijken wat binnen jouw lichamelijke mogelijkheden een optimale swing is. Zo voorkom je blessures door een verkeerde techniek.” Neem daarom af en toe golflessen, al doe je dat maar één keer per jaar, is haar advies. “Doe samen met een golfpro een jaarlijkse check-up. Dat kan geen kwaad, ook niet als het goed gaat. Het kan een hoop blessures voorkomen en je golfspel alleen maar verbeteren.”

BOUW RUSTDAGEN IN

Gladdines: “Dat je golf tot op hoge leeftijd kunt doen, is natuurlijk fantastisch, maar veel ouderen lopen tot wel vier keer per week achttien holes, en op vakantie zelfs dagelijks. Dat is echt te veel. Zeker als je met de verkeerde techniek slaat. Zorg dat je rustdagen inbouwt, zodat je lichaam kan herstellen.” Golfers kunnen zelf dus veel doen om blessures te voorkomen. “Als je pols of elleboogklachten hebt, leg de bal dan op een golftee. Als de bal hoger ligt, krijgt je lichaam een minder grote klap en is de belasting minder. Sla ook niet uit de bunker, want slaan vanuit zand kost meer kracht. En blijf niet te lang doorlopen met klachten, maar neem snel contact op met een fysiotherapeut die is gespecialiseerd in golfblessures. En als laatste: draag je tas niet op je rug, maar op een karretje. Dat is minder inspannend voor je rug. Zo kunnen mensen hun geliefde spelletje nog heel lang spelen.”

5

Golfers hebben een levensverwachting die 5 jaar hoger ligt dan bij niet-golfers

OP NAAR DE 100

HERMAN BAKKER
LEEFTIJD 95 | GOLFT SINDS 1990

"In 1990, kort na de dood van mijn echtgenote, ben ik op de Keppelse met golf begonnen. Ik speel iedere week in de herenmiddag en nog een of twee keer negen holes met mijn vriendin. Ze is een stuk jonger, 70, en dankzij mij met golf begonnen. Een dag in de week help ik de greenkeepers. Ik schilder de paaltjes in de baan, vang mollen, allerlei klusjes waarmee ik hen kan helpen. Als ik negen holes speel loop ik met een trolley, achttien holes doe ik in een buggy. Ik hoop nog jaren te kunnen golfen, maar je weet nooit wanneer het eindigt. Mijn eeneiige tweelingbroer was ook heel sportief maar die is slechts 83 geworden."

JAN DE JONG
LEEFTIJD 94 | GOLFT SINDS 1986

"Ik golf meestal drie keer in de week, op maandag, woensdag en vrijdag met de senioren van de Haarlemmermeersche Golfclub. Allemaal ouwe taaie mannen maar ik ben wel de oudste. Een jaar of twee terug liep ik nog achttien holes, nu zit ik helaas in een buggy. Bij de opening van de Haarlemmermeersche Golfclub (in 1986) ben ik lid geworden en met golf begonnen. Mijn laagste handicap was 15. Nu doe ik niet meer aan een handicap. Slaan gaat nog altijd prima, maar ik kom niet verder meer dan honderd meter. Mijn afslagen gaan wel altijd recht, daar worden mijn golfmaten nog wel eens nerveus van."

SIEN RIJK PRIEM
LEEFTIJD 93 | GOLFT SINDS 2002

"Mijn kleindochter Jane is golfleeraar op een prachtige golfbaan in Curaçao. Door haar en mijn dochter, die ook golft, ben ik vijftien jaar geleden voor de gezelligheid begonnen. Ik speel nu drie keer per week op mijn club de Goese Golf. Omroep Zeeland heeft een paar jaar terug zelfs een filmpje van me gemaakt op de golfbaan. Als mijn vader dat had gezien, had hij gevraagd of ik gek geworden was; golf, dat was er vroeger bij ons thuis helemaal niet. Golf houdt me jong, je bent in beweging en onder de mensen. Je bent ook nooit te oud om met golf te beginnen. De 19de hole moeten we niet vergeten. Na de ronde een lekker glas witte wijn, of twee of soms meer, altijd heel erg gezellig."

GÉ KNOL
LEEFTIJD 97 | GOLFT SINDS 2007

"Toen ik tien jaar geleden begon met golf zeiden ze dat ik er te oud voor was. Als ik iets zie wat ik leuk vind, moet ik het doen. Dus ben ik de uitdaging aangegaan. Nu speel ik elke maandag op Landgoed Welderen met mijn clubje vrienden. Het is lekker om buiten te zijn en vooral heel gezellig. Op vrijdag ga ik wel eens alleen putten op de oefengreen. Daar kan ik nog een hoop van leren en zo blijf ik bezig. Het leven is eigenlijk net zoals een putt met een boogje. Eerst ga je rechtdoor, maar op een gegeven moment rolt de bal naar beneden. Ik zit in die neerwaartse helling. Die bal hou je niet meer tegen, maar golf houdt me wel langer op de been."

WEET WELKE WEDGE BIJ JE PAST

Wedges zijn een belangrijk én onderschat deel van je golfequipment. Wedge-goeroe Bob Vokey laat zien dat je met de juiste loft en bounce tot betere scores komt.

Cijfers over het aantal slagen dat je doet met je wedges, laten zien dat het loont om aandacht te besteden aan die clubs in je tas. Statistieken tonen aan dat een gemiddelde golfer die rond de honderd slagen nodig heeft voor een 18-holesbaan gemiddeld zestien slagen (exclusief putts) doet binnen de 55 meter. Voor de golfer die rond de negentig zit is dat dertien keer en ongeveer vijftien procent van je slagen. Ga je richting de tachtig, dan gebruik je ongeveer tien keer je wedge (zie de tabel hieronder). Met andere woorden: een substantieel aantal slagen doe je met een wedge.

Niveau golfer	Slagen per ronde *	% per ronde
Tourpro	7	10
80	10	13
90	13	15
100	16	16

* Slagen binnen 55 meter

VIER TYPEN

Net als bij je ijzers en metalwoods luidt de boodschap: ga naar een clubfitter. Wedges zijn er in allerlei soorten en maten en het kan een aardig verwarrende klus zijn om de goede wedge te kiezen. Om te beginnen zijn er vier typen:

1. Pitching wedge

Dit is de wedge met het minst aantal graden loft, die varieert tussen de 44 en 46 graden. Vaak wordt deze wedge bijgeleverd bij je ijzerset.

2. Gap wedge

De naam zegt het al: de gap wedge is er om het gat te dichten tussen de pitching wedge en de sand of lob wedge. Het aantal graden van de gap wedge zit vaak tussen de 48 en 54 graden.

3. Sand wedge

De sand wedge heeft een loft tussen de 56 en 58 graden. Deze club gebruik je niet alleen uit het zand maar ook voor volle slagen, pitches en chips.

4. Lob wedge

De lob wedge heeft een loft van 58 tot zelfs 64 graden om de bal de lucht in te krijgen en zo snel mogelijk te laten stoppen op de green.

KLASSIEK ONTWERP

In het ontwerp van normale ijzers is te zien dat er veel met *cavity backs* en gewichtsverdeling wordt gewerkt zodat ook een verkeerd geraakte bal, bijvoorbeeld op de teen of hiel, nog afstand maakt. Wedges daarentegen zijn redelijk hetzelfde gebleven. “Voor een wedge heeft al die technologie niet zo veel zin, want het zijn clubs waarbij het niet om afstand gaat maar om gevoel”, zegt Bob Vokey, een van de grootste experts op het gebied van wedges. “Je ziet zo en nu dan wedges verschijnen met een *cavity back* en andere technologieën, maar dat is volgens mij meer marketing dan iets anders.”

WELKE WEDGE HEB IK NODIG?

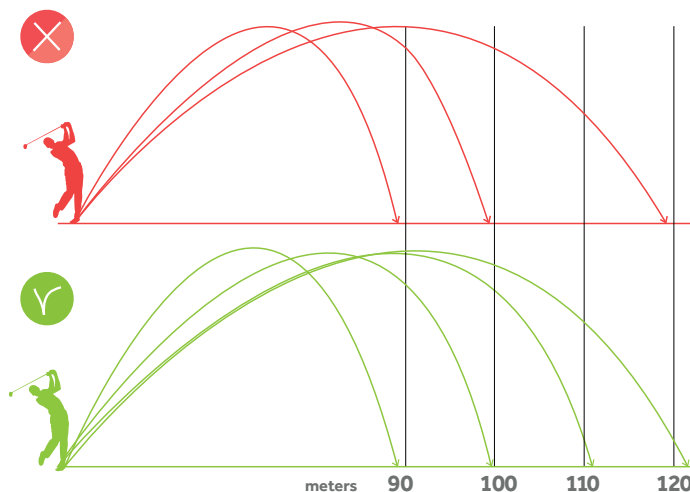
“Ga naar een fitter voor de juiste wedges”, geeft Vokey als advies aan alle golfers. “De meeste Tourspelers hebben drie wedges in hun tas. Toen ik mij nog niet bezighield met wedges, dacht ik ook dat het slechts clubs waren waarmee je uit de rotzooi sloeg. Dat is de grootste misvatting. Nu weet ik dat het de clubs zijn waarmee je scoort. De gemiddelde Tourprofessional raakt per ronde elf greens. De gemiddelde recreatie-golfer misschien vijf of zes en dus heb je clubs nodig waarmee je par kunt redden. Als je op een drivingrange kijkt, zie je dat er het minst op wordt geoefend terwijl het de moeilijkste club is. Neem dus ook les want je hebt veel oefening en techniek nodig om chips, pitches, bunkerslagen, herstelslagen en lobshots te kunnen spelen. Veel mensen proberen drives te slaan van driehonderd meter maar daar hebben ze de swingsnelheid niet voor. Voor ballen binnen honderd meter hebben ze wel voldoende swingsnelheid. Je ziet ook vaak dat spelers niet goed gefit zijn. Als ik een speler fit, vraag ik verschillende dingen. Wat zijn je beste slagen? Waar oefen je veel op? Met welke slagen rond de green heb je moeite? Op wat voor banen speel je? Zijn de greens verhoogd? In dat geval heb je namelijk meer loft nodig. Als het vrij vlak is heb je misschien meer aan een gap wedge. Over het

algemeen hebben spelers met een handicap hoog in de tien geen lob wedge nodig maar een gap wedge.”

LOFT EN GAP FITTING

Een goede gapping is de eerste stap en het belangrijkste aspect bij het kiezen van een wedge. Vokey: “Ik raad altijd aan dat er een verschil van 4 tot 6 graden en 8 tot 12 meter zitten tussen je wedges. Als de gapping goed is, hoef je niet meer die moeilijke halve of kwart swings te maken, maar kan je alle afstanden met een volle of driekwart swing slaan. Dat maakt golf een stuk makkelijker. Gapping is de laatste jaren belangrijker geworden omdat de standaard pitching wedge steeds minder loft heeft gekregen. Vroeger had de pitching wedge rond de 51 graden aan loft maar dat is tegenwoordig richting de 46 of 47 graden. Als je dan direct van een pitching wedge van 46 graden naar een sand wedge gaat van 56 is het gat te groot en heb je een probleem als de vlag precies op een afstand staat tussen die twee wedges (zie afbeelding). Dan kan een 52 graden wedge uitkomst bieden.” Bekijk onderstaande tabel voor de opties die je hebt op basis van het aantal graden van je standaard pitching wedge en of je ruimte hebt voor twee of drie wedges. ►

Loft Pitching Wedge	Gap Wedge	Sand Wedge	Lob Wedge
43	48	52	58
45-46	50	54	58
45-46	52	-	58
47-48	52	56	60
47-48	54	-	60

Als digger heb je een steile invalshoek, als sweeper een vlakke

BOUNCE

Naast de loft is de bounce belangrijk. Maar wat is het? Op de afbeelding kan je goed zien dat elke wedge een zool, een leading edge en een trailing edge heeft. Bounce is de hoek tussen de trailing edge en de leading edge van het clubblad. Gene Sarazen was de eerste die in de bunker een wedge gebruikte met bounce. Het zorgde ervoor dat club zich niet ingroef en de bal uit het zand omhoog kwam. De bounce (aantal graden) van een club wordt vaak aangegeven naast de loft. Je zou kunnen zeggen dat bounce belangrijker is dan loft want of je goed contact met de bal maakt, hangt niet van de loft af terwijl de bounce daar wel degelijk invloed op heeft. In z'n algemeenheid moet je behendiger zijn voor een wedge met een lage bounce. Je hebt dan minder zool die je helpt als je de bal niet helemaal goed raakt. Vokey: "Verder kijk ik bij een wedge-fitting eerst naar het swingtype. Dat doe ik omdat je, ongeacht de condities, altijd je swing meeneemt. Linksbanen zijn doorgaans harder dan polder- of bosbanen en Tourspelers passen hun swing aan op een harde of zachte ondergrond maar als beginner moet je dat niet doen." Ben je een digger of sweeper? Als je een digger bent heb je een steile invalshoek, sla je volle divots en heb je doorgaans een wedge nodig met meer bounce. Als je een sweeper bent kom je niet steil maar vlak op de bal in en sla je weinig (en ondiepe) plaggen. In dit geval heb je een club nodig met een lage bounce.

Type swing/ondergrond	Bounce	Graden bounce
Digger/zacht	Hoog	10-14
Neutraal/normaal	Mid	8-10
Sweeper/hard	Laag	6-8

Tot slot heb je nog de grind maar dat komt pas later in de fitting naar voren; het kiezen van een wedge begint bij de loft en de bounce en als je dat hebt gedaan ligt de grind al zo goed als vast. Je clubfitter kan je hierover advies geven.

SLIJTAGE

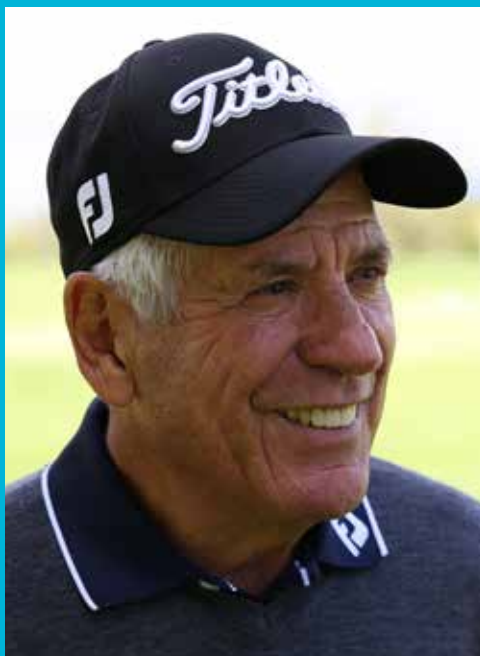
Het is vaak onderwerp van gesprek als het over wedges gaat: wanneer zijn wedges versleten? Groeven zijn onmisbaar voor het creëren van spin, maar groeven slijten, en dat kan snel gaan als je veel oefent (vooral uit de bunker). Topspelers als Jordan Spieth vervangen zo'n vier keer per jaar hun lob en sand wedge. Titleist heeft dit jaar onderzoek gedaan en kwam met de volgende uitkomsten:

Aantal rondes	Rol (meter)	Spin (rpm)
0 (nieuwe wedge)	3	8500
75	5,5	7700
125	7,3	6500

"Het is een richtlijn", zegt Titleist. "Wedges slijten, wat voor techniek wij ook gebruiken om de groeven langer mee te laten gaan. Het gevaar voor gemiddelde golfers is dat ze het niet merken omdat het geleidelijk gebeurt. Natuurlijk snappen wij dat niet iedere golfer zo vaak zijn wedges kan en wil vervangen. Wij adviseren dat als je je korte spel serieus neemt, je na 75 rondes moet bekijken of je wedges nog goed presteren."

WINACTIE

Wat is jouw mooiste slag met een wedge? Mail het naar redactie@golf.nl en onder de leukste inzendingen verloten we twee Titleist Caps met een handtekening van wedgegoeroe Bob Vokey.

WIE IS BOB VOKEY?

Als er een naam synoniem staat voor expertise op het gebied van wedges is het die van Bob Vokey. De ambachtsman viert dit jaar de twintigste verjaardag van zijn eigen Bob Vokey-lijn die al jarenlang de norm is. De inmiddels 77-jarige Canadees belandde in de clubreparatie nadat hij erachter kwam dat een carrière als Tourpro niet voor hem was weggelegd. "Ik sloeg fairwaywoods naar de green, terwijl de andere jongens een ijzer sloegen", vertelt Vokey als we hem in Duitsland ontmoeten. Vokey begon in San Diego in 1976 zijn eigen winkeltje waar hij clubs repareerde en al snel in contact kwam met Tourspelers. Na een aantal tussenstops bij Taylormade en Founders Club belandde hij bij Titleist, waar grote baas Wally Uihlein hem vroeg een wedge te ontwerpen. Andy Bean was de eerste Tourpro die in 1997 in de St. Jude Classic een ontwerp van Vokey gebruikte: de 456.14 wedge. "De

wedge was al goedgekeurd door de USGA, maar ik had slechts een paar prototypes. Bean wilde na een paar oefenslagen echter per se met de club de baan in. Ik belde Titleist en ze gingen akkoord." Na de eerste toernooizege van Bradley Hughes in 1998 met een 'Vokey' in de tas ging het hard. In de jaren die volgden werkte hij samen met legendes als Lee Trevino en Seve Ballesteros ("De beste wedge-speler die ik ooit heb gezien"). Tel daar namen als Phil Mickelson, Tiger Woods, Ernie Els, Sergio Garcia, Adam Scott, Rory McIlroy en Jordan Spieth bij op en je hebt een aardige research & development afdeling voor het ontwerpen van de beste wedges. Twintig jaar later is de vakman toe aan de zesde serie van Spin Milled-wedges, waarbij de groeven op speciale wijze worden gefreesd. De wedges van Vokey behoren tot de best verkochte (11 miljoen stuks) en zijn de meest gebruikte op de verschillende Tours.

Uit liefde voor het leven

GET INTO THE GROOVE

Ben je toe aan nieuwe
wedges en verse groeven
om die bal nog dichterbij
de vlag te krijgen? **GOLF.NL**
zet de beste van de top-
merken op een rij.

MIZUNO T7

Wat betreft loft heb je met de T7-wedges van Mizuno veel te kiezen want ze zijn verkrijgbaar in 45 tot 62 graden. Een *infusion* van boron staal zorgt dat het materiaal langer meegaat zonder dat dit ten koste gaat van het zachte gevoel. Verkrijgbaar in een blauwe en een matte satin finish.

► golf.mizuno-europe.com

► 165 euro

CALLAWAY MACK DADDY FORGED

Een extra groef aan de onderkant van het blad moet ervoor zorgen dat chips en pitches met de Mack Daddy Forged Wedges nog sneller stil liggen. De wedges zijn met input van Tourspelers ontworpen door specialist Roger Cleveland. Verkrijgbaar in twee verschillende kleurfinishes.

- ▶ callawaygolf.com
 - ▶ 169 euro
-

TAYLORMADE MILLED GRIND

De Milled Grind Wedges van Taylormade zijn verkrijgbaar in drie verschillende bounce-types: een C-grind met een lage bounce, een standaard-grind met standaard-bounce en een wide-grind met een hoge bounce. De ZTP-groeven zijn steiler en hebben een scherpere radius voor meer controle.

- ▶ taylormadegolf.com
 - ▶ 179 euro
-

TITLEIST VOKEY SM6

De grootste vernieuwing in de nieuwe reeks Vokey-wedges is het progressieve zwaartepunt. De CG (center of gravity) is bij de lagere lofts lager dan bij de hogere lofts voor een verbeterde afstandscontrole. De nieuwe TX4-groeven liggen dieper en dichtter bij elkaar voor nog meer spin. De SM6-wedges zijn verkrijgbaar in vijf verschillende grinds en drie uitvoeringen: Tour Chrome, Steel Gray en Jet Black.

- ▶ vokey.com
 - ▶ 165 euro
-

This moment matters

This is a time to be wide awake to the challenge of change; to find opportunity in new technologies, new markets and new situations. This is a moment to connect to deep and broad capabilities. At times of transformation, Deloitte never rest in getting to the heart of what matters to make sure that these moments count.

deloitte.nl

Deloitte.

PING GLIDE 2.0

Vergeleken met de voorganger – de succesvolle Glide 1.0 – is er weinig nieuws onder de zon. De Glide 2.0 is verkrijgbaar in vier verschillende *sole grinds*. De chrome finish zorgt ervoor dat water snel wordt afgestoten, wat weer betere controle oplevert.

- ▶ ping.com
 - ▶ 159 euro
-

COBRA KING PUR

Met de King Pur-wedges biedt Cobra voor het eerst drie verschillende grindopties: WideLow (lage bounce), Versatile (medium bounce) en de Classic (hoge bounce). Kies voor de *raw* finish als je van klassieke looks houdt en het mooi vindt dat de wedges na een tijdje gaan roesten.

- ▶ cobragolf.com
 - ▶ 139 euro
-

To learn to succeed, you must first learn to fail.

Michael Jordan

De Golf Academie is dé omgeving om (beter) te leren golfen op elk niveau. Je hebt les van je eigen golfprofessional, ondersteund door een online platform met extra oefeningen en uitgebreide statistieken. Meld je nu gratis aan op degolfacademie.nl

WILSON STAFF FG TOUR PMP

Met drie opvallende finishes, drie verschillende grinds en lofts tussen de 48 en 62 graden is er veel te kiezen met de FG Tour PMP wedges van Wilson. Opvallend: tussen de HM-groeven van de PMP (Precision Milled Performance)-serie zijn extra groeven – Micro Sin Lines – gefreesd voor maximale spin bij halve en volle slagen.

► wilsongolf.com

► 130 euro

CLEVELAND RTX-3

Een meer centraal geplaatst zwaartepunt zorgt voor minder trilling en meer gevoel. Naast de Tour Zip Grooves voor maximale spin krijg je ook extra stabiliteit voor meer vergevingsgezindheid en afstandscontrole. De RTX-3-wedges zijn verkrijgbaar in drie verschillende bounce-opties: V-LG (lage bounce), V-MG (medium bounce) en V-FG (hoge bounce).

► clevelandgolf.com

► 149 euro

Blijf via ► golf.nl op de hoogte van al het nieuws over equipment.

VOOR MEER CONTROLE OVER JE PITCHES

Als je mooie wedges hebt uitgekozen, wil je er natuurlijk ook goed mee slaan. Pitchen wordt lastig gevonden, het zit overal tussenin. Je kunt geen beuk geven maar het heeft ook niet het karakter van kort spel. Daarom moet je oefenen. Hier een perfecte basis pitch drill van een uurtje waar je steeds op kunt terugvallen.

1

CHECK-UP

Als je aan het oefenen bent, is het goed om de basisprincipes goed in het hoofd te hebben en houden. Als je met het pitchen aan de slag gaat, maak dan eerst een soort oefenstation. Leg een club voor je voeten op de doellijn zodat je kunt checken of je lichaam daar parallel aan is en je voeten er haaks op staan (zie 1). Leg vervolgens een club richting doel voorbij je club (zie 2) zodat je kunt checken of je clubblad haaks op de doellijn staat. Leg ten slotte een club tussen je voeten (zie 3) om je balpositie goed te kunnen bepalen.

2

DE BAL SLAAN

Om een goed resultaat met je wedges te behalen is het zaak de bal clean te raken. Dat kun je als volgt oefenen. Plaats een tee zo'n 2,5 centimeters voor de bal. Concentreer je er nu op om eerst de bal te raken en daarna de tee (zie foto). Dit dwingt je om erop te vertrouwen dat de loft van de club haar werk doet en de bal de lucht in brengt. Het voorkomt dat je naar achteren gaat leunen om de bal de lucht in te lepelen, met een slecht balcontact als gevolg.

Als je dit onder de knie hebt, tee de bal dan op en probeer de tee niet te raken bij impact. Dit zorgt ervoor dat je rughoek (zie lijn in foto 1) tijdens de hele swing gelijk blijft, wat ook een vereiste is voor goed balcontact bij een pitch. ▶

3

BALVLUCHT

Om controle over de afstand te krijgen, speelt je balvlucht een belangrijke rol. Voor een lage balvlucht, plaats je de bal een beetje naar achteren, naar de hak van je rechtersoet (zie 1). Bij een gewone balvlucht ligt de bal in het midden en is je gewicht verdeeld over beide voeten (zie 2). En voor een hoge balvlucht plaats je de bal meer naar voren, naar je linkervoet en hou je iets meer gewicht op rechts (zie 3).

Als je voor een hoge balvlucht gaat (met weinig rol op de green) moet je precies op de vlag kunnen spelen. Kijk dan goed naar je ligging. Een lage balvlucht vormt minder risico; je plaatst de bal naar achteren waarmee je de kans verkleint dat je eerst de grond raakt met je club.

4

CONTACT DRILL

Controle over de lengte van je slagen heeft ook *gewoon* te maken met gevoel voor hoe hard je de bal moet slaan. Helaas is hier geen *quick win* voor; je moet daar ervaring in krijgen. Veel ballen slaan dus. Plaats een open paraplu op de plek waar je je bal idealiter wil laten landen. Sla een aantal ballen van vijftig à zestig meter, te beginnen met een ijzer-7 en eindigend met een lob wedge waarbij je steeds probeert in de paraplu te slaan. Deze oefening zal je helpen een accuraat gevoel te ontwikkelen voor de benodigde snelheid van je clubhoofd.

5

TESTEN

Nadat het oefenen is het tijd om onder druk te spelen. Sla drie keer tien ballen van drie verschillende afstanden en hou bij hoe ver de ballen van de vlag terechtkomen. Met die gegevens kun je concreet toetsen hoe het met je pitches gesteld is. Als je steeds met deze test afsluit, kun je meten of je vooruit gaat. Je kunt de test moeilijker maken door verschillende clubs te gebruiken en voor verschillende balvluchten te kiezen.

THOMAS PIETERS HEEFT DE TOEKOMST

“Golf is kei moeilijk, vergeet dat niet”

**Met Thomas Pieters heeft België een potentiële wereldster in huis.
Wie is deze 25-jarige golfer uit Antwerpen die verlegen oogt maar niet
bang is zijn doelen uit te spreken. “Ik wil de nummer één worden.”**

KANAAL 14

 ZIGGO
SPORT

HET PLEZIER VAN DE MOOISTE DUELS

ALLE MAJORS · EUROPEAN TOUR
PGA TOUR · WORLD GOLF CHAMPIONSHIP (WGC)
KLM OPEN · RYDER CUP

GRATIS VOOR ALLE ZIGGO KLANTEN. GEEN ZIGGO KLANT?
BEL 0900-1884 OF GA NAAR ZIGGO.NL/ZIGGOSPORT

TEKST GERARD LOUWER | BEELD ARCHIEF FAMILIE PIETERS, GETTY IMAGES

Woensdag 24 mei, de driving-range tijdens het BMW PGA Championship op de Wentworth Club in Surrey. Een dag eerder liep GOLF.NL een blauwtje bij Thomas

Björn, de captain van het Europese Ryder Cup-team. “Geen tijd voor een interview vandaag. Nee, ook niet een paar minuten.” De tweede poging om de Deen een paar vragen te stellen slaagt wel, al gaat het zichtbaar niet van harte. Björn, erkend brombeer, meldt zich met een diepe zucht en een houding die in alles uitstraalt *we gaan dit interview zo kort mogelijk houden*. Als de Ryder Cup-captain merkt dat Thomas Pieters het onderwerp van gesprek is, slaat zijn stemming zienderogen om. “Thomas is echt een fantastische jongen. Ik heb hem goed leren kennen tijdens de Ryder Cup vorig jaar.” Björn maakte op Hazeltine Golf Club als vice-captain van het Europese team van heel nabij mee hoe Pieters een droomdebuut kende met vier winstpunten uit vijf partijen. Met Rory McIlroy vormde de 25-jarige Belg een onverslaanbaar koppel. Björn was door captain Paul McGinley aangesteld als een soort persoonlijk begeleider van de *rookie* uit Antwerpen. “Ik was enorm onder de indruk van Thomas. Rory is nu niet meer de nummer één van de wereld, maar hij is van de actieve spelers wel de grootste naam in golf. Hoe Thomas zich in die Ryder Cup naast Rory tegenover dat soms vijandige Amerikaanse publiek manifesteerde, was ongekend. Ja, Thomas oogt flegmatisch, maar hij is heel gedreven en nergens bang voor op de golfbaan. De vierde plaats bij zijn debuut in de Masters (afgelopen april) toonde nog eens aan dat hij alles in huis heeft om een van de beste golfers van de wereld te worden.”

SARCASTISCHE HUMOR

Björn zegt veel van zichzelf terug te zien in Pieters. “Toen ik de leeftijd had en succesvol werd op de Tour, had ik moeite met de aandacht van de media. Thomas moet duidelijk ook wennen aan *the public eye*. Je hoeft niet heel flamboyant te zijn, vooral jezelf niet anders voordoen dan je bent, maar op een goede manier omgaan met mensen die alles over je willen weten en van alles van je vinden, hoort ook bij het leven van een wereldtopper. Dat zal Thomas net als

ik dat heb gedaan moeten ontwikkelen.” Björn heeft ook een andere kant leren kennen van de introvert overkomende Pieters. “Als je alleen met hem bent of in een teamomgeving zoals bij de Ryder Cup, is hij juist heel *outgoing*. Thomas is niet bang zijn mening te geven. En ik kan erg genieten van zijn vaak wat sarcastische humor.” Björn zegt de Belg te willen helpen waar mogelijk. “Met mijn ervaring kan ik Thomas zeker advies geven, maar hij moet vooral zelf uitvinden wat voor hem werkt. Hij heeft een heel goed team om zich heen dus dat komt wel goed. En hij is populair bij zijn collega’s, dat helpt ook.”

BEIDE BENEN OP DE GROND

We bedanken Björn vriendelijk voor zijn tijd en zien aan de andere kant van de range nog een Ryder Cup-captain, Sam Torrance, de Schot die het Europese team in 2002 naar de overwinning leidde. Torrance, net als Björn vice-captain was bij de laatste Ryder Cup, spreekt minstens zo lovend over Pieters. “Thomas is een fantastische golfer en een ontzettend sympathiek mens. Ik beschouw hem als een vriend. We zouden eerder deze week samen een rondje spelen op Sunningdale (golfbaan in de buurt van Wentworth), maar dat kon helaas niet doorgaan. Thomas staat met beide benen op de grond en heeft *a golfgame to die for*. Als hij hard blijft werken, is alles mogelijk. Hij kan nummer één van de wereld worden, absoluut. En dat zeg ik echt niet zomaar over een jonge golfer.” ▶

 Veel golfers hebben een mental coach, voor Thomas is dat de familietafel, daar wordt alles besproken

Elke keer als ik uit frustratie een club brak moest ik vijfhonderd euro aan een goed doel schenken, die afspraak had ik met mijn caddie

HET IS MAAR GOLF

Golf is in België nog altijd een kleine sport met slechts 63.000 geregistreerde spelers. Maar bij onze zuiderburen begint zoetjes aan wel door te dringen dat ze met Pieters een potentiële wereldster in huis hebben. Tijdens de verkiezing sportman van het jaar 2016 werd in welergek België een fietser natuurlijk eerste (Greg van Avermaet) en Pieters eindigde op een eervolle vijfde plaats. Op Wentworth in de aanloop naar het BMW PGA Championship heeft Pieters tijd vrijgemaakt voor de Belgische pers. Een journalist van De Morgen en een van Sport Voetbal Magazine hebben de moeite genomen naar Engeland te komen om Pieters te interviewen. GOLF.NL schuift ook aan. Met een twinkeling in de ogen beantwoordt Pieters een vraag over het breken van clubs uit woede dat, naast heel verre drives, toch ook wel een specialiteit van de Belg is. “Elke keer als ik uit frustratie een club brak, moest ik vijfhonderd euro aan een goed doel schenken, die afspraak had ik met mijn caddie. En als je een club breekt terwijl je in beeld bent op tv, krijg je een boete van de Tour. Dat liep aardig op. Ik moet me beter leren beheersen, na een foute slag denken *het is maar golf*. De beste manier om geen clubs te breken is natuurlijk betere ballen slaan.”

GEEN PGA TOUR

Waarom lukt het hem niet altijd zo goed te spelen zoals in de Ryder Cup of tijdens de Masters, wil de journalist van Sport Voetbal Magazine weten. “Golf is een kei moeilijke sport hè, vergeet dat niet”, antwoordt Pieters. De Antwerpenaar zegt geen

behoefte te hebben aan een mental coach. Over het omgaan met de druk: “Nee, ik denk niet dat ik faalangst heb. Presteren als het echt moet, in de belangrijkste toernooien zoals de Ryder Cup en de Masters, daar leef ik voor en geniet ik juist van.” Bang om publiekelijk over zijn doelen te praten is Pieters ook niet. “Ik wil de beste van de wereld worden. Nog 23 plekken te gaan.” De meeste Europese topgolfers nemen op een gegeven moment de wijk naar de PGA Tour in Amerika. Pieters, die golf en studie combineerde aan de University of Illinois, is dat niet van plan. “Ik vind de sfeer op de Europese Tour veel meer ontspannen. Spelers gaan ’s avonds met elkaar eten, ik voel me goed bij die gezelligheid. In Amerika is het veel meer ieder voor zich.” De beste golfer van de wereld worden kan volgens Pieters ook door de European Tour trouw te blijven. “Ik speel de majors en de World Golf Championships. Iedereen zegt dat je naar Amerika moet maar ik zie dat anders. In het verleden zijn Seve Ballesteros, Bernhard Langer en Nick Faldo ook nummer één geweest zonder naar Amerika te vertrekken. Ik wil in de buurt van mijn familie blijven, dat vind ik kei belangrijk.”

EEN UITGEKOMEN DROOM

Thomas Pieters is, ook letterlijk, heel close met zijn familie. Tijdens het interview op Wentworth is Lieselotte Pieters nooit ver weg. Ze is niet alleen de oudere zus van Thomas maar ook zijn manager. Ze wonen in hetzelfde appartementengebouw in Antwerpen. Thomas op de tweede etage, Lieselotte op de vierde. Op etage drie woont Pieter-Jan, de

Thomas en Lieselotte Pieters met hun ouders, in 2013.

oudere broer van Thomas die een communicatie- en designbureau heeft en de website van Thomas heeft gebouwd en onderhoudt. Tijdens een vakantie in Zuid-Afrika kwamen hun ouders voor het eerst in aanraking met golf. Terug in België namen ze Thomas, Lieselotte en Pieter-Jan mee naar een Golfclub. Thomas was toen vijf jaar oud. Een jaar of acht later ontstond een stout plan. “Vanaf het moment dat ik deftig begon te golfen, hadden Lieselotte en ik een droom: ik topgolfer en Lieselotte mijn manager”, vertelt Thomas. “En die droom is nog uitgekomen ook”, lacht Lieselotte Pieters als we haar spreken in het clubhuis van Wentworth. Ze studeerde communicatiewetenschappen in Brussel en was een goede amateurgolfer. “Ik heb heel eventjes gehoopt

topgolfer te kunnen worden, maar daar was ik lang niet goed genoeg voor. Ik had en heb wel een enorme passie voor golf.” Ze werkte bij de Vlaamse Vereniging voor Golf en bij European Tour Productions, het TV Productie bedrijf van de European Tour. Nu is ze fulltime manager van Thomas die ook wordt begeleid door Excel Sports, het bekende managementbureau dat onder meer de belangen behartigt van Tiger Woods. “Excel concentreert zich op grote internationale bedrijven”, zegt Lieselotte. “Bij de deals met Nike en Callaway waren zij de voortrekker. Via mij komt het dan bij Thomas. We kunnen ook altijd bij Excel terecht voor advies. Verder komt alles op mijn conto, contacten met de pers en de coaches van Thomas, het speelschema

Numa

Digitale strategie & implementatie

**Woningen onderling verhuren,
Eenvoudig bestanden delen,
Online boodschappen doen,
Overal muziek beluisteren,
Veilig online betalen,
Electrisch autorijden,
...**

Heeft u al een digitale propositie?

NUMA.NL

 In 2015 won Thomas Pieters het KLM Open op De Kennemer.

en de logistiek en de sponsorverplichtingen en de boekhouding. Jaarlijks ga ik mee naar ongeveer veertien toernooien, sowieso alle majors en de World Golf Championships. Ik moet ervoor zorgen dat Thomas gelukkig is en zo min mogelijk wordt afgeleid zodat hij zich alleen op het golf kan concentreren.”

FAMILIEBEDRIJFJE PIETERS

Lieselotte spreekt van *het familiebedrijfje Pieters*. “We zijn heel hecht, onze ouders spelen ook een belangrijke rol. Voor buitenstaanders is het moeilijk in ons clubje binnen te komen. Veel golfers hebben een mental coach, voor Thomas is dat de familietafel, daar wordt alles besproken. Het leven van een topgolfer is emotioneel zwaar, je gaat van pieken naar diepe dalen. Thomas is heel perfectionistisch, is daarom eigenlijk nooit tevreden, dat maakt het extra moeilijk. Wij leven als familie met Thomas mee, maar als het moet vertellen we hem de ongezouten waarheid. Hij weet dat bij ons altijd zijn belang voorop staat.” Sinds de Ryder

Als je Thomas persoonlijk leert kennen, is hij een heel warm, zorgzaam en grappig persoon

Cup staat Pieters volop in de belangstelling. Dat is dus heel erg wennen. “Thomas wil het liefst niet herkend worden. Talkshows, fotoshoots, voor hem hoeft dat allemaal niet. Als hij in Antwerpen op een vol terras om een handtekening wordt gevraagd, kan hij daar heel verlegen om worden. Hij vindt het nog steeds vreemd als mensen zijn naam roepen.” Hoe bekend is Pieters inmiddels in België? “Als je op straat aan tien mensen vraagt wie Thomas Pieters is, dan zijn er nu misschien vijf die weten dat hij een golfspeler is. Tijdens de

Ik vind de sfeer op de Europese Tour veel meer ontspannen. Spelers gaan 's avonds met elkaar eten, ik voel me goed bij die gezelligheid.

Olympische Spelen in Rio is golf op de nationale tv-zenders getoond, daar hebben veel niet-golfers Thomas leren kennen.” In Rio greep Pieters met een vierde plaats net naast een olympische medaille. “Hij kan daar zelfs nu nog heel erg kwaad over worden”, zegt Lieselotte. “Een medaille kunnen winnen voor zijn land, voor Thomas betekent dat heel veel.”

GROOT KIND

Pieters komt nogal afstandelijk over maar dat is volgens zus Lieselotte vooral een houding. “Als je

“THOMAS IS EEN OORLOGSMACHINE”

Vincent Borremans is al jarenlang een bekend figuur in het Belgische golf. Hij schreef veel over de sport en is tegenwoordig manager van zowel Nicolas Colsaerts als Thomas Detry, de andere twee Belgen op de European Tour. Er was even sprake van dat Borremans ook een rol ging spelen in de begeleiding van Thomas Pieters. “We hebben erover gesproken, maar Lieselotte is zijn manager, Excel doet ook het een en ander, met mij erbij zou het te veel worden.” Borremans zag Pieters als jong ventje op de golfbaan rondlopen als een kleine pro. “Hij had een pet op van Titleist, je zag aan zijn hele houding dat hij de beelden van de European Tour goed had bestudeerd. Thomas was er van overtuigd dat hij een succesvolle pro ging worden, een plan B vond hij niet nodig. Natuurlijk haalde hij meteen zijn Tour-kaart, dat is typisch voor Thomas. Hij is een heel coole gast, een oorlogsmachine op de golfbaan, een enorme vechter. Hij kent nul schrik en werkt ontzettend hard. Diep van binnen weet hij dat hij voor niemand hoeft onder te doen. Wat hij heeft gedaan in de Ryder Cup en die vierde plaats in de Masters is uitzonderlijk. Voor het eerst in die toernooien spelen en dan onder de grootst mogelijke druk zulke dingen laten zien. Dat zijn feiten, daar kun je niet omheen. Op de Tour wordt met veel eerbied over zijn prestaties gesproken.”

Thomas persoonlijk leert kennen, is hij een heel warme, zorgzame en grappige persoon. Soms ook nog een beetje een groot kind, maar zeer serieus op de momenten dat het moet.” Als er aan zijn spel gewerkt moet worden bijvoorbeeld. “Als Pete Cowen (coach van Pieters) of Adam (zijn caddie) zegt dat een bepaald onderdeel van zijn spel niet op orde is, dan werkt Thomas zich te pletter, soms tot zijn handen bloeden.” Een enorme doorzetter, dat is Thomas Pieters volgens zijn zus vooral. “Ik heb dat tijdens de Qualifying School in 2013 voor het eerst echt gezien. Thomas was ziek die week en eigenlijk niet in staat te spelen, maar hij moest en zou zijn Tourkaart veroveren. Hij wilde meteen de European Tour op, eerst een jaar Challenge Tour was geen optie.” Natuurlijk slaagde Pieters in zijn missie. In zijn eerste jaar op de European Tour behield hij zonder problemen zijn Tourkaart. In 2015 won hij twee toernooien, in Tsjechië en op de Kennemer het KLM Open. 2016 werd het jaar van de grote doorbraak. Na een tweede plaats in Tsjechië en een week later de winst in Denemarken kon en wilde Ryder Cup-captain Darren Clarke niet om de Belg heen. Pieters kreeg een wildcard. Met vier punten uit vijf partijen werd hij de best scorende rookie ooit. Voor de fanatieke Amerikaanse golfers was de Belg een grote onbekende en dat lieten ze merken ook. Lieselotte: “Thomas hoorde het publiek *Who is this guy?*! roepen. Dat vond hij wel grappig. Hij heeft geantwoord met zijn golfspel: Voila, dit ben ik. Thomas heeft stalen zenuwen, het lijkt alsof het hem allemaal weinig doet, hij is zo ongelooflijk koel op dat soort momenten.”

WISSELVALLIG

Sinds dat debuut in de Ryder Cup is het snel gegaan met de status van de golfer uit Antwerpen. Op

📷 Zijn stalen zenuwen hielpen Pieters aan een succesvol debuut in de Ryder Cup.

Wentworth tijdens het vlaggenschiptoernooi van de European Tour hing zijn afbeelding op de metershoge doeken naast die van majorwinnaars Henrik Stenson, Justin Rose en Martin Kaymer. Het spel van Pieters is nog wisselvallig, topprestaties worden afgewisseld met gemiste cuts. Maar over zijn enorme mogelijkheden is geen enkele twijfel. Lieselotte: "Als mannen als Thomas Björn en Sam Torrance zeggen dat Thomas nummer één van de wereld kan worden, ben ik nog steeds een beetje verwonderd. Oké, zo goed is hij dus kennelijk. Maar als plek 3 of 13 het maximaal haalbare blijkt te zijn, zal hij daar uiteindelijk ook vrede mee hebben. Maar vast staat dat hij alles gaat doen voor die eerste positie."

NIET IN KLM OPEN, WEL EEN BELGISCH OPEN?

Vorig jaar was Thomas Pieters niet in staat zijn titel in het KLM Open te verdedigen. De Belg werd op The Dutch in zijn duim gestoken door een wesp en moest zich terugtrekken. Dit jaar is Pieters er ook niet bij. "Thomas vindt het erg jammer, maar het KLM Open past gewoon niet in zijn drukke schema", aldus zus en manager Lieselotte. De kans is wel groot dat Pieters binnen afzienbare tijd te bewonderen valt in een Open in eigen land. Op de nog niet gepubliceerde kalender voor 2018 staat al een Belgisch Open, de vraag is of het volgend jaar al gaat lukken of dat het 2019 wordt.

De 18de hole van de Windsor Golf Hotel & Country Club in Nairobi.

THUIS IN DE JUNGLE

Lars Wouterse had tot hij voet op Keniaanse bodem zette nog nooit op een motor gereden. Laat staan met een golftas op zijn rug. Maar een betere manier om rond Nairobi van golfbaan naar golfbaan te hoppen was er aan het begin van zijn avontuur niet.

TEKST EDWIN ALBLAS | BEELD CHARLIE'S TRAVEL

De 22-jarige net afgestudeerde werktuigbouwkundige verdwaalde de eerste keer bijna. Het ritje dat krap een half uurtje minuten had moeten duren, kostte hem vijf kwartier. Met een glimlach vertelt Lars Wouterse de anekdote; het begin van zijn avontuur in Afrika. Niet helemaal met dat van Kuifje te vergelijken maar avontuurlijk genoeg. De

geboren Rotterdammer en in Mijdrecht opgegroeide golffanaat doet zijn verhaal via een Skype-verbinding vanuit de villa die hij samen met vijftien – veelal jongere – ondernemers ten westen van Nairobi bewoont, toepasselijk *Jungle House* genaamd. “Met een mooie tuin eromheen waar mango’s en avocado’s groeien.” Hoe hij daar is terechtgekomen, is een minstens zo opmerkelijk verhaal als dat van de motor en de golftas.

Lars rondde zijn studie werktuigbouwkunde in Delft na drieënhalf jaar af en had nog een half jaartje vrij te besteden aan een extra stage. Hij wilde ander leerwerk dan op zijn vakgebied. “Ik kon naar China voor een werktuigbouwkundig project maar ik was op zoek naar iets spannenders.”

GOLF & SAFARI

Lars reageerde op een vacature bij Charlie's Travel dat in Afrika

📷 Lars Wouterse toerend met golf tas op de motor.

📷 Jungle House in Nairobi.

Op twee uur van Nairobi liggen banen waar je apen, zebra's en impala's op de fairways tegenkomt

vakantiereizen aanbiedt. Met reizen had Lars enige ervaring. Met zijn ouders bracht hij vakanties door in de Verenigde Staten en Thailand waar vader en zoon Wouterse ook altijd tijd inruimden voor een golfclinic. Zo raakte Lars verslingerd aan golf. Hij werd, net als zijn vader, lid van Veldzijde in Wilnis en verbeterde zich naar handicap 10. Terug naar Charlie's Travel. Het leek hem waardevol om het businessmodel te leren kennen van de onderneming, die de toerist in Afrika lekker maakte met onder andere motorsafari's en festivalvakanties. Maar na het telefonische sollicitatiegesprek had Wouterse er niet een heel goed gevoel over. "Een dag later belde ik de eigenaar Charl terug. Ik had gezien dat Kenia wel veertig golfbanen heeft en vroeg me af of daar een kans lag voor Charlie's Travel. Golfers spelen tenslotte tijdens hun vakantie in Thailand, Turkije en Portugal. Dus waarom niet in Kenia gecombineerd met een safarivakantie?" Lars schreef

in no-time een beknopt businessplan, waarbij zijn minor entrepreneurship goed van pas kwam. Charl raakte enthousiast en niet veel later zat hij in het vliegtuig naar Nairobi. Het verlangde avontuur tegemoet.

KNALGROENE FAIRWAYS

Lars' eerste klus was een tripje naar de Vetlab Golf Club, de aftrap van een reeks werkbezoeken aan twintig banen in de buurt van Nairobi. "Charl beschikte over twintig motoren, maar ik had nog nooit op zo'n ding gereden. Alleen op een scooter." Veel keuze was er echter niet. "Met een motor kun je de verkeersdrukte vaak mijden, dus ging ik op pad met mijn golftas op mijn rug." Hij kwam ongeveer drie kwartier te laat. De vooraf uitgestippelde herkenningpunten naar de golfclub aan de noordkant van Nairobi waren in werkelijkheid niet zo makkelijk te vinden. "Op een gegeven moment heb ik Google maps geactiveerd en mijn oortjes ingedaan. Dat werkte

en dankzij de aanwijzingen van de virtuele dame ben ik er gekomen. Ik werd heel vriendelijk ontvangen en dat ik wat later was, vonden ze niet vreemd. Dat is een goed Keniaans gebruik." Lars werd verrast door het aanblik van de golfbaan. "De standaard van golfbanen in Kenia is hoog, dankzij de Engelse invloeden van vroeger. De fairways zijn knalgroen, de greens vreselijk snel. Voor mij die eerste keer te snel. Maar hoe positief verrast ik ook was, uiteindelijk heeft deze baan de selectie niet gehaald."

EIGEN CADDIE

Rondom Nairobi liggen vijf nóg mooiere golfbanen die zeker aan de eisen van de Nederlandse golfer voldoen, durft de ervaringsdeskundige die Lars inmiddels is, wel te beweren. "En op twee uur van Nairobi bevinden zich banen waar je apen, zebra's en impala's op de fairways tegenkomt. En aan de kust bij Mombassa kun je als golfer ook prima terecht. Daarnaast is een uitstapje naar golf- ▶

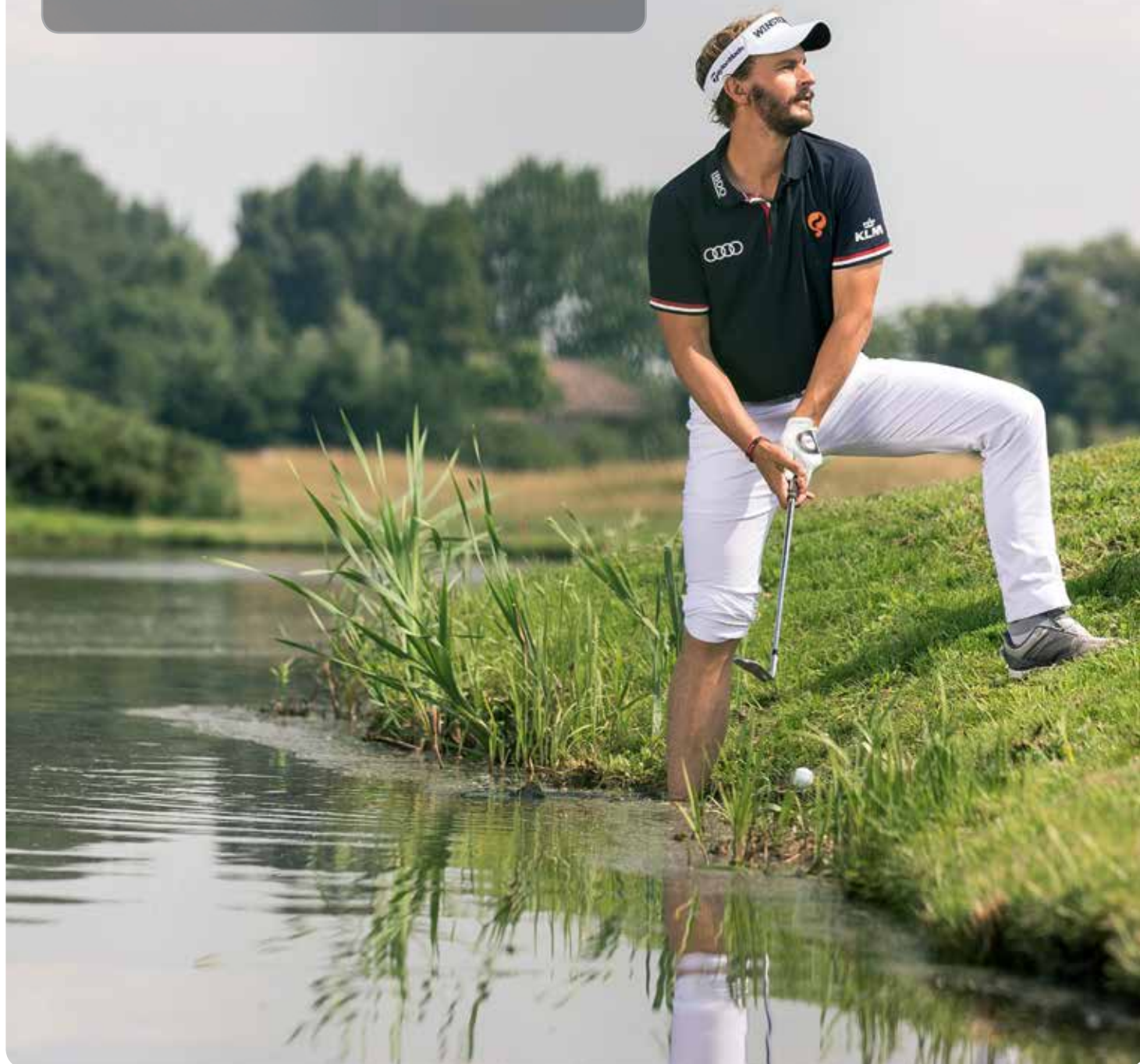
☑ Hoge bomen zijn kenmerkend voor Keniaanse golfbanen.

De belangrijkste bal is de volgende

Topgolfer Joost Luiten staat nooit te lang stil bij zijn laatste bal. De volgende bal is wat telt. IJzer 7 of toch een wedge?

What's next? Het startpunt van een gesprek met onze bankers. Ervaar het zelf. Bel of app Lotte: 06 3400 4800

Hoofdsponsor van het Nederlandse golf

ING
Private Banking

VOORDAT JE GAAT...

Er gelden verschillende reisadviezen voor de diverse delen van Kenia. In de gebieden die grenzen aan Ethiopië en Somalië zijn grote veiligheidsrisico's en wordt reizen afgeraden. Voor de omgeving rond Nairobi en Mombassa is dat risico minder groot, maar elke reiziger doet er goed aan zich vooraf goed te laten informeren. En voor alles geldt: gebruik je gezond verstand.

In een aantal delen van het land regeert de malariamug, bijvoorbeeld in het prachtige park Masai Mara. Het slikken van malariapillen is dan ook zeer aan te raden. Net als een inenting tegen gele koorts.

Als je op eigen houtje gaat toeren, huur dan een auto met chauffeur. Dat is redelijk betaalbaar en relaxed. Bovendien rijden ze in Kenia links, wat het manoeuvreren in het drukke verkeer nog lastiger maakt.

Vermijd met je golftas de matatu-bussen. Dat zijn mini-busjes die prachtig gepimpt zijn en soms uitgerust met mega muziekboxen. Goedkoop maar de uitdaging van de eigenaar/chauffeur is om er zo veel mensen in te proppen.

Combineer een golfvakantie met een safari en eventueel een strandvakantie. Trek er minimaal tien dagen voor uit (waarvan vier dagen om te golfen).

De vlucht naar Kenia duurt zo'n acht uur. Het tijdsverschil met Nederland bedraagt slechts een uur, dus van een jetlag zul je geen last hebben.

📷 Lars Wouterse op golfontdekkingsreis in Kenia.

Op alle banen ga je met een eigen caddie de baan in

banen in de streek Serengeti, aan de voet van de Kilimanjaro en Zanzibar, alle op grondgebied van Tanzania, ook een goede optie." Lars heeft uiteindelijk wat *pakketjes* uitgezocht in de jungle. "Wat de meeste golfbanen met elkaar gemeen hebben, zijn hoge bomen en hoogteverschillen. Soms speel je omhoog naar een green, dan weer omlaag. Op alle banen ga je met een eigen caddie de baan in. Dat kost je omgerekend nog geen negen euro en het is zeker de moeite waard. En het is ook goed voor de werkgelegenheid hier natuurlijk. Nairobi ligt op achttienhonderd meter hoogte. In de ijle lucht vliegt de bal een stuk verder dan je gewend

bent. De caddies spelen zelf op een behoorlijk niveau en weten precies waar je de bal naartoe moet spelen. Als je deze hoogte niet gewend bent, is het moeilijk in te schatten." Wouterse weet dat als geen ander: zijn handicap is in Kenia van 10 naar 12 gezakt, maar dat neemt hij voor lief. Hij heeft er veel voor teruggekregen. De stageperiode is inmiddels voorbij. Maar zo goed bevallen, dat hij nog aan Charlie's Travel is verbonden en straks vanuit Nederland het werk voortzet. Naast een toekomstige job die wellicht meer affiniteit met zijn studie werktuigbouwkunde heeft. Hij zal het *Jungle House* missen. Dat zeker. En de ritjes op de motor...

ZO MAKKELIJK BEGIN JE MET GOLF!

Voetballen of andere sporten doe je op straat of in de tuin, maar eigenlijk kun je met golf ook zo beginnen! Meer dan een putter, een balletje en een beetje creativiteit heb je niet nodig...

1. UITPAKKEN

Het uitpakken van cadeaus is natuurlijk altijd leuk. Je kunt op de website van GOLF RAAK! een putter bestellen voor slechts 25 euro. Als je vriendje wordt van GOLF RAAK! (gratis) krijg je 'm zelfs voor tien euro goedkoper. Ze zijn er in drie verschillende lengtes (6-9 jaar, 10-12, 13-15) en in twee uitvoeringen: voor links- en rechtshandigen.

*Voordat je begint,
kun je dus eerst
leuk knutselen*

Voor Denne (6) en Jade (9) is de glijbaan in de tuin te klein. De trampoline wordt nog wel veel gebruikt maar als er zo'n mooi stukje (kunst)gras ligt, kun je natuurlijk ook golfen. Dus bestelden hun ouders twee RAAK!-putters en tot verrassing van Denne en Jade zaten daar niet alleen drie balletjes maar ook twee kleine Spots – de mascotte – bij.

2. HANDIGE TIPS

In de begeleidende brief lees je tips over hoe je creatief je eigen golfbaantje kunt maken in de tuin of op een grasveldje in de buurt. Als je een gat kunt en mag graven, dan kun je bijvoorbeeld een bloempotje gebruiken als hole (ook wel cup genoemd). Maar je kunt natuurlijk ook iets anders bedenken waar je de bal naartoe of in speelt.

3. KNUTSELEN

Voordat je begint, kun je dus eerst leuk gaan knutselen. Jade en Denne hebben een oud T-shirt van hun vader gebruikt om een holevlag te maken. Met een paar bamboestokjes, ijzerdraad en wat stiften maak je de mooiste dingen!

4. GOLFEN

Ben je klaar met knutselen? Dan kan het golfen beginnen! Als je niet makkelijk een gat kunt maken in het (kunst-) gras (als je veel golft in de tuin, mag het misschien wel van je ouders), dan bedenk je wat anders, net zoals Denne en Jade! Die gebruiken een frisbee waar ze de bal in moeten krijgen. Dat is natuurlijk ook handig als je op een andere plek gaat putten; dan kun je steeds een andere hole maken.

TIP

Maak het een stukje moeilijker door op weg naar de hole wat hindernissen te bouwen. Bijvoorbeeld een poortje of zelfgemaakt bruggetje. Een beetje zoals minigolf dus.

Je kunt een frisbee of een bloempotje gebruiken als hole

5. KLAAR VOOR DE GROTE BAAN

Zie je? Golf is leuk en je hebt niet veel nodig om al heel leuke spelletjes te bedenken: een RAAK!-putter plus RAAK!-balletje. Dat is de eerste stap naar golf op een grote golfbaan!

wow!

WIN EEN GOLFSET!

Meer informatie op golfraak.nl. En wil je kans maken op je eigen RAAK!-golfset, stuur dan een foto van je eigen golfhole (in je achtertuin) of op straat naar info@golfraak.nl of deel deze via een van de social media-kanalen van GOLF RAAK!: Facebook, Instagram of Twitter (vergeet niet @golfraak te taggen).

DIRK VAN URK | 37 | URK

"Het idee is ontstaan toen ik met een stel vrienden naar de Dubai Desert Classic ging, een toernooi van de European Tour. We lazen tijdens de reis in een golfmagazine over de golfsimulator van Jordan Spieth. Dat leek ons wel wat, alleen dan zonder het prijskaartje van twintigduizend dollar. Met een drukke baan en een jong gezin heb ik weinig tijd om te oefenen. Op en neer naar de drivingrange kost mij veertig minuten en op werkdagen in de avond is het te snel donker. Mijn homecourse is door natte fairways bijna de hele winter dicht. In de regen en de kou versleten drivingrangeballen wegslaan vind ik ook niet alles. Genoeg reden voor een eigen simulator dus. Na wat onderzoek hebben we gekozen voor het systeem van SkyTrak. Betaalbaar en heel accuraat. Het vinden van een ruimte was lastiger. Thuis is geen optie en veel ruimtes hebben een te laag plafond. Toen we iets hadden gevonden, heeft mijn neef die zeilmaker is, de zwarte zeilen gemaakt. De kooi hebben we gebouwd met steigerbuizen en de kunstgreen van veertig vierkante meter hebben we gekregen van een golfende tapijtbaron uit Genemuiden."

VIER KEER GOLFGEK

Golf bij de hand. Deze vier golfgekken hoeven niet ver te lopen voor een oefensessie. Ze hebben een golfsimulator in huis en maken er naar hartenlust gebruik van.

WAT DOET HOF HOORNEMAN BANKIERS NOG MEER DAN MAARTEN LAFEBER SPONSOREN?

Het al meer dan 25 jaar in Gouda gevestigde Hof Hoorneman beheert bijna 2,1 miljard euro voor particulieren en instellingen. Hof Hoorneman is een degelijke, toegankelijke en professionele partij waar het belang van de klant altijd voorop staat. Vermogensbeheerder Hof Hoorneman Bankiers verwelkomt steeds meer nieuwe klanten. Hoe dat komt? "Wij zijn voor hen dé bank voor vermogensbeheer en vermogensopbouw", zegt directeur Jaco Aardoom. "Iedereen is hier welkom en al onze klanten bieden wij een bij hen passende oplossing."

Iedereen die om welke reden dan ook geld te beleggen heeft is welkom bij Hof Hoorneman. Mensen die gespaard hebben bijvoorbeeld, of een erfenis ontvingen. "Of iemand die zijn bedrijf heeft verkocht en zich afvraagt wat hij nu het beste met de opbrengst kan doen", zegt Aardoom. "Ook pensioenvennootschappen, stichtingen, verenigingen en charitatieve instellingen vinden hun weg naar Hof Hoorneman. Wij denken uitgebreid met hen na over alle opties en komen zo tot een individuele maatwerkoplossing."

Hof Hoorneman investeert veel tijd in zijn klanten. "We werken hard voor hen en vinden het belangrijk dat zij weten hoe wij hun vermogen beleggen", aldus de directeur. "Wij kunnen onze klanten altijd uitleggen waarom we voor een bepaald aandeel of bepaalde obligatie gekozen hebben. Dat kan een relatiebeheerder bij een willekeurige bank over het algemeen niet." Belangstellenden en klanten kunnen met vragen altijd bij de bank terecht. "Al onze medewerkers zijn rechtstreeks telefonisch bereikbaar."

MAARTEN LAFEBER:

**"IK BEN ERG TEVREDEN OVER DE PRETTIGE
SAMENWERKING MET HOF HOORNEMAN
BANKIERS EN OVER DE WIJZE WAAROP ZIJ
MIJ ONDERSTEUNEN."**

Hof Hoorneman belegt alleen in bedrijven die het van binnen en van buiten kent en steekt daar veel energie in. "We doen alle analyses zelf. Voor een relatief kleine vermogensbeheerder is dat bijzonder, maar onze klanten verdienen dat. Bovendien werkt onze aanpak. We behoren tot de meest solvabele en solide banken van Nederland en onze rendementen spreken voor zich. Wij beleggen het vermogen van onze klanten nog echt zelf. Het vermogen van onze klanten is dat waard."

Mocht u meer vermogen hebben, maar eerst de kat uit de boom willen kijken, dan kan dat door te starten met een

belegging in één van de beursgenoteerde beleggingsfondsen van Hof Hoorneman. Of zit u nog in de fase waarin u vermogen aan het opbouwen bent? Met de Vermogensopbouw Rekening kunt u uw geld online door onze professionele beleggers laten beheren en zodoende laagdrempelig kennismaken met de beleggingsaanpak en -expertise van Hof Hoorneman Bankiers. Aardoom: "We zien vaak dat mensen hun tenen nat maken in onze fondsen en vervolgens overstappen naar volledig vermogensbeheer."

De bank kan geïnteresseerden op verzoek geheel vrijblijvend een kennismakingsboekje toesturen, waarin op toegankelijke wijze de beleggingsstijl uit de doeken wordt gedaan en waarin ook informatie staat over de bijbehorende rendementen. U kunt dit boekje aanvragen via de site www.hofhoorneman.nl.

Maarten Lafeber

HOF HOORNEMAN BANKIERS

Oosthaven 52, 2801 PE Gouda
0182-597777 | www.hofhoorneman.nl

DÉ BANK VOOR VERMOGENSBEHEER

Vestigingen: Gouda (hoofdkantoor), Arnhem,
Groningen, 's-Hertogenbosch, Laren (NH), Maastricht

“

*We slaan vaak na het eten
even een balletje of doen met
z'n tweetjes een wedstrijdje*

ROB BOEL | 59 | DEN HELDER

“Ik ben samen met mijn vrouw een jaar of acht geleden begonnen met golf en helemaal gepakt door het spel. We zijn helemaal verslaafd en doen het het liefst elke dag. We wonen in Den Helder, en in de winter is het vanwege de wind niet heel aangenaam om de baan in te gaan. Ik had op televisie iets gezien over een golfsimulator. Toen ik bij Dutch Golf Company in de winkel stond, was ik binnen een half uur verkocht. December vorig jaar is hij geïnstalleerd en we zijn er heel fanatiek mee aan de slag gegaan. We wonen boven ons hotel en in de toekomst willen we het aan onze hotelgasten aanbieden. Maar nu zijn we het eerst privé nog heerlijk aan het uitbuiten. Vaak na het eten even een balletje slaan of met z'n tweetjes een wedstrijdje doen. We hebben ongeveer dezelfde handicap dus dat is hartstikke leuk. Dat is beter voor je dan duf voor de tv zitten.”

In het WEEKEND

Of je nou een Birdie-specialist bent of voor de perfecte putt gaat – voor iedereen is er een Hilton

Voor de beste prijs boek je direct op Hilton.nl

Hilton

W
WALDORF
ASTORIA™
HOTELS & RESORTS

CONRAD
HOTELS & RESORTS™

canopy™
BY HILTON

Hilton
HOTELS & RESORTS

CURIO
A COLLECTION BY HILTON™

DOUBLETREE
BY HILTON™

**TAPESTRY
COLLECTION**
BY HILTON™

**EMBASSY
SUITES**
by HILTON™

**Hilton
Garden
Inn®**

Hampton
by HILTON

tru
by HILTON™

**HOMEWOOD
SUITES**
BY HILTON™

HOME2
SUITES BY HILTON

Hilton
Grand Vacations

Hilton HONORS

De volledige voorwaarden zijn te vinden op explore.hilton.com/terms-weekenders

“

*Ik ben echt veel
beter geworden sinds ik
de simulator heb*

RON HOGEBOOM | 46 | RIJPWETERING

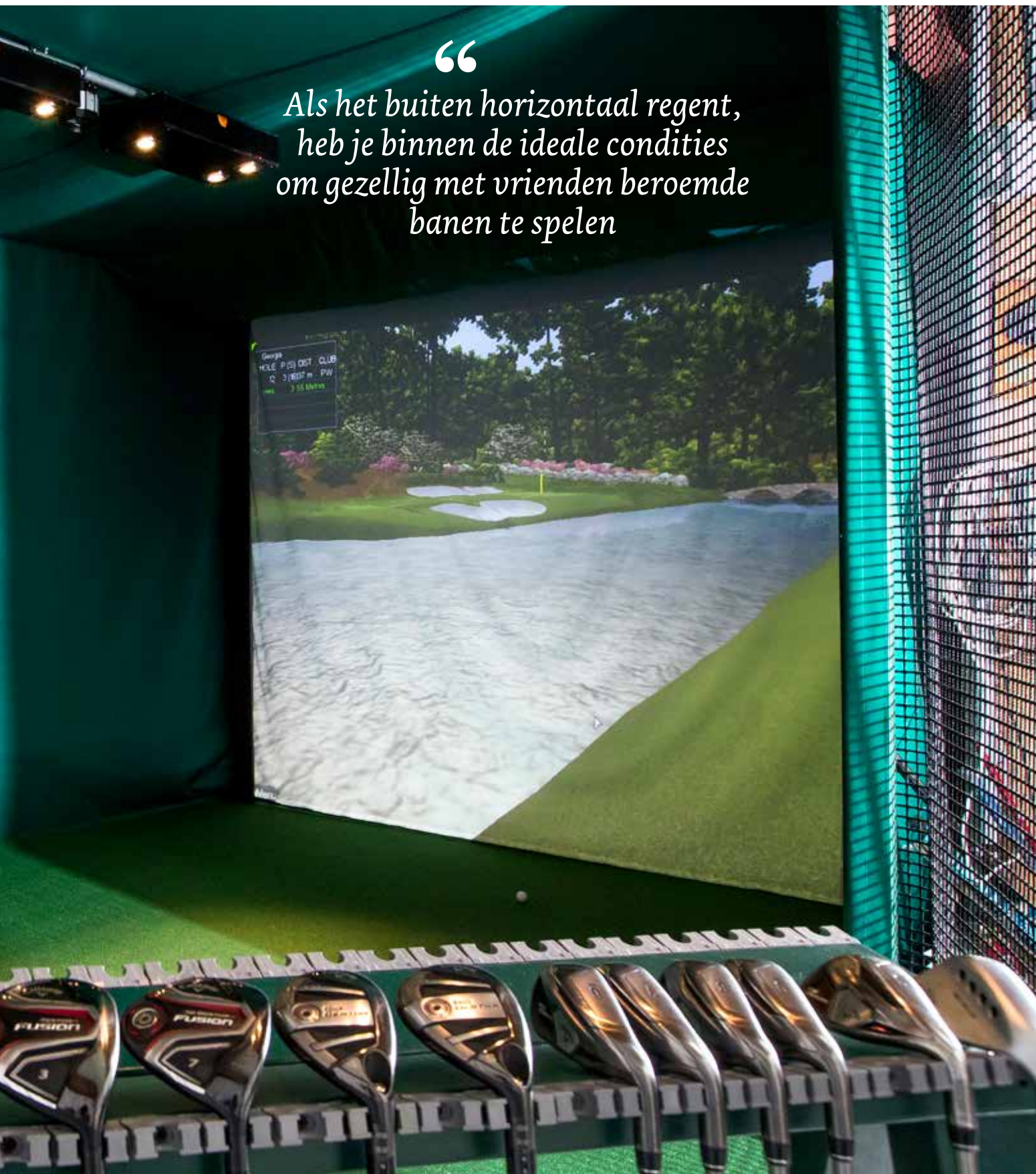
“Voordat ik deze golfsimulator kocht had ik een doek waar ik ballen tegenaan sloeg. Dat was al snel niet meer goed genoeg. Inmiddels is de hobby een beetje uit de hand gelopen en verhuur ik de golfsimulator, die ik in een loods heb neergezet. Bijvoorbeeld voor bedrijfsuitjes, een verjaardag of vrijgezellenfeestje. Het is zeker niet mijn hoofdkomen maar wel heel leuk om te doen. Buiten golfen staat voor mij op één maar als het daar niet gaat, kun je het mooi thuis oefenen. Ik ben echt veel beter geworden sinds ik de simulator heb. Als je beter wilt worden, moet je vaak gaan. Er zijn heel veel mensen met een niveau tussen de handicap 36 en 54. Voor die golfers is indoorgolf ideaal want je hoeft niet constant naar ballen te zoeken en kunt veel meer ballen slaan. Ik heb ook een wintercompetitie opgezet. Twee tegen twee op de zaterdagavond en zondagochtend, met zestien teams. Heel gezellig, met een drankje erbij!”

CEES GRIFFIOEN | 76 | DELFSTRAHUIZEN

"Onze hele familie is nogal golfgek maar het begon met mijn vrouw Alice. In 1993 brak ze haar enkel waardoor ze alleen nog de baan in kon met een buggy. In de wintermaanden lukte dat niet en kon ze dus niet spelen. Toen kwam ik op het idee van indoorgolf met een simulator. We wonen in een grote verbouwde boerderij met veel ruimte die vraagt om een invulling. Nou, dat is goed gelukt want dit is voor ons het heerlijkste deel van het huis. Vooral in de winter. Als het buiten horizontaal regent of sneeuwt, heb je binnen de ideale condities om gezellig met vrienden beroemde banen te spelen! Een paar keer per jaar komt onze pro bij ons binnen lesgeven. Dan staat hij niet in de kou en bovendien krijg je veel meer informatie over je slagen op het scherm dan buiten op de drivingrange."

“

*Als het buiten horizontaal regent,
heb je binnen de ideale condities
om gezellig met vrienden beroemde
banen te spelen*

EEN GOLFBAAN IN HUIS

365 DAGEN PER JAAR, 24 UUR PER DAG JE EIGEN BINNENGOLFBAAN. HET IS NIET MEER ALLEEN WEGGELEGD VOOR DE RIJKEN DER AARDE; DE INTERNETSPEURNEUS MET TWEE RECHTERHANDEN KOMT OOK EEN HEEL EIND.

Volgens Amerikaanse cijfers kwamen in 2016 twintig miljoen mensen in aanraking met golf.

Opvallend is dat 8,2 miljoen van hen dat niet op een golfbaan deden. Hoe dan wel? Het grote succes van TopGolf, een drivingrange-concept uit Amerika, leverde een flinke bijdrage. Maar ook de opmars van de golfsimulator speelt mee want de lijst met (betaalbare) aanbieders wordt elk jaar langer. Welke mogelijkheden zijn er als jij thuis je eigen simulator wilt bouwen? Om te beginnen heb je – hoeveel geld je ook aan technologie of een slagkooi wilt uitgeven – ruimte nodig. Een garage, zolder of woonkamer (als je je partner zo gek krijgt)

met een lengte van vijf meter van afslagmat naar scherm/net, een breedte van drie meter en een plafond van 2,85 meter hoog is wat je minimaal nodig hebt aan ruimte. Minder kan, maar dan loop je het risico dat het alsnog een heel gevaarlijk én duur grapje wordt.

SLAGKOOI

Onmisbaar is een net of scherm om de ballen op te vangen. De prijzen op internet variëren van tachtig euro voor simpele constructies tot complete sets van achthonderd euro inclusief scherm, opvangnet en afslagmat. Het is maar net hoeveel waarde je hecht aan afwerking en integratie in de ruimte. Wil jij je ballen slaan naar een scherm waarop de

golfbaan is geprojecteerd of volstaat een net en kijk je op een tablet of pc-scherm naar het resultaat?

SIMULATOR

Het duurste onderdeel van je golfsimulator is de technologie voor het registreren en monitoren van de bal die je slaat. Vervolgens moet die data (van je club of bal) vertaald worden naar een balvlucht op het scherm. Dat gebeurt met software op je tablet of PC die is verbonden met je sensor, launch monitor of highspeed camerasysteem. Het aanbod van golfsimulatiesoftware is groot en daar gaan we hier niet op in maar we zetten wel drie mogelijke (goedkoop en duur) technologieën op een rij.

1. R-MOTION GOLF

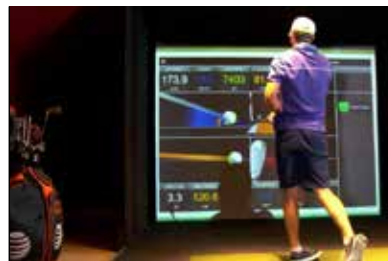
Als je een kleiner budget hebt, en vooral plezier wilt hebben met je vrienden, is het systeem van R-Motion een goede optie. Het werkt met een sensor die je bevestigt aan de shaft van je club. Bij elke swing vertaalt de sensor de swinggegevens via USB en Bluetooth naar een 3D-model en vervolgens naar de simulatiesoftware op je computer. Bij R-Motion wordt The Golf Club bijgeleverd, een game met vijftien banen en een drivingrange. R-Motion laat flink wat te wensen over als het gaat om bal- en clubhoofddata. Dat is ook niet gek want het is geen dure launch monitor en de data wordt geschat op basis van de beweging van de shaft. Het systeem meet echter wel de vibraties bij impact en weet dus wanneer je de bal raakt (en geen oefenswing maakt). Kortom: een instrument om je swing mee te verbeteren is R-Motion niet, een leuke gadget wel. Met een prijs van 379 euro is R-Motion vele malen goedkoper dan nauwkeurigere en professionele systemen en daarmee een goede kennismaking met golfsimulatie als je voor een paar honderd euro klaar wilt zijn en ook in de winter graag een balletje slaat.

- ▶ **379 euro**
- ▶ **rmotiongolf.eu**

2. SKYTRAK

Heb je wat meer te besteden en wil je serieus aan je spel werken, dan is SkyTrak een goede optie. De draagbare launch monitor, die werkt met een highspeed camera om de balvlucht te analyseren, komt in deze prijsklasse wat betreft nauwkeurigheid het meest in de buurt van de professionele launch monitors van Trackman, FlightScope en ForeSight. Voor een vijfde van de prijs haal je met SkyTrak ook een heel goede golfsimulator in huis. Het systeem biedt namelijk veel mogelijkheden als het gaat om simulatiesoftware. Of je nu gaat voor realisme of het game-element, er zijn veel games die compatibel zijn met SkyTrak. Denk dan aan het bekende World Golf Tour, The Golf Club of Jack Nicklaus Perfect Golf, die stuk voor stuk talloze golfbanen aanbieden. Het apparaat weegt nog geen kilo, is makkelijk in gebruik en verbindt zonder dat je daar Wifi voor nodig hebt met je PC of iPad. Met de SkyTrak app (iOS & Android) heb je geen computer of tablet nodig en kun je ook op de drivingrange aan de slag.

- ▶ **2.325 euro**
- ▶ **eushop.skygolf.com**

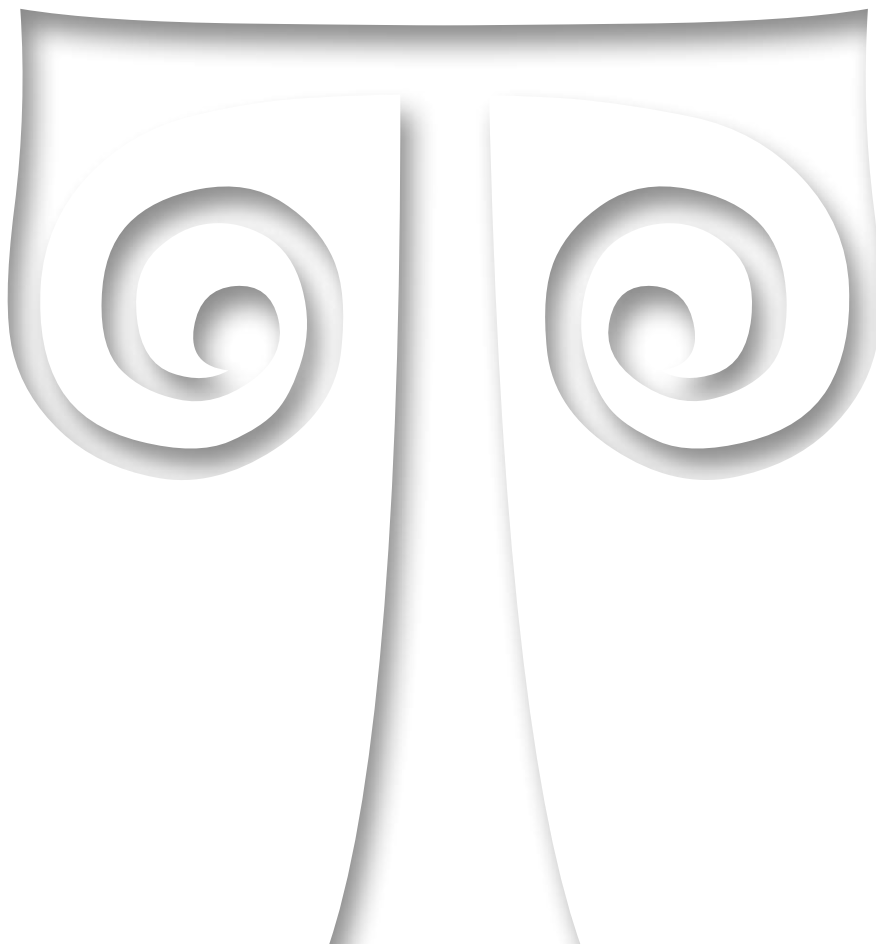
3. SPORTSCOACH/ FULL SWING

Wil je het beste van het beste en maakt het prijskaartje niet uit? Leuk, maar dan is er nog steeds heel veel te kiezen. In Nederland zijn er veel simulatoren van het merk SportsCoach terwijl spelers als Tiger Woods, Jordan Spieth, Padraig Harrington en Jim Furyk een simulator in huis hebben van Full Swing. Er zijn ook veel mogelijkheden om de eerder in dit stuk genoemde launch monitors (van circa vijftienduizend euro) te gebruiken als simulator. Een beetje golfsimulator van SportsCoach of Full Swing kost tussen de 28.500 en 70.000 euro, inclusief slagkooi, scherm, projector en al het andere wat je nodig hebt voor een golfbaan in huis. "We merken dat golfsimulatie steeds meer aantrekt", zegt Steven van Daal van Dutch Golf Company, het enige bedrijf in Nederland dat volledig uitgeruste golfsimulatoren levert en bouwt voor particulieren en het bedrijfsleven. "Het kost nog steeds een leuke cent, maar mensen wisten voorheen niet dat het er was. Nu wel."

- ▶ **28.500 - 70.000 euro**
- ▶ **dutchgolfcompany.com**

UNIEKE GOLFTATTOO

VOOR ALTIJD

GOLF.NL plaatste een oproep: ‘Heb je een golftattoo? Meld je bij de redactie.’ Aantal reacties? Welgeteld één, van de 45-jarige Pascal Oligschläger. We mogen toch aannemen dat dit iets zegt over het totaal aantal mensen met een golftattoo in Nederland; veel zullen het er niet zijn. Precies de reden waarom Pascal ervoor koos: iets unieks én voor altijd. Want golfen zal hij zijn hele leven blijven doen.

In 2011 ben ik gestopt met voetbal. Ik was vanaf mijn vijfde op het voetbalveld te vinden maar ik had steeds vaker blessures, herstelde langzamer na een wedstrijd en op een gegeven moment was het niet meer te doen. Rond die tijd kampte ik ook met een burn out. Davies is dan om leuke dingen te gaan doen, te ontspannen. Makkelijker gezegd dan gedaan, maar toen kwam golf op mijn pad. Mijn schoonouders speelden regelmatig, mijn zoontje ging vaak met oma en opa mee en we wonen vijf kilometer van een golfbaan. Het was een kleine stap voor mij om het ook eens (therapeutisch) te proberen. En toen raakte ik verslaafd, vrijwel meteen.”

◀ HOEZO UNIEK?

Een golftattoo mag dan in Nederland weinig voorkomen, in het buitenland zijn ze makkelijk te vinden. Als je internet afstruint, kom je de meest bizarre, mooie, ontroerende en grappige ontwerpen tegen. De selectie van GOLF.NL.

“Tja, wat die verslaving voedt, ik weet het niet precies. Het goede gevoel bij een perfect geslagen bal, daar ga je steeds weer naar op zoek. Het is wel eens gebeurd dat ik na een oefensessie op de drivingrange terugreed naar huis en zó ontevreden was, dat ik ben omgedraaid om nog een paar mandjes ballen weg te slaan. Dat moet dan gewoon. Ik volg lessen want mijn spel is nog te wisselvallig. Ik heb een handicap rond de 25. Soms gaat het putten goed maar dan mislukken de afslagen of andersom. Het moment moet toch een keer komen dat alles samenvalt?”

“Hoewel ik vrij competitief ben ingesteld heb ik, denk ik, een goede mix gevonden tussen ambitie en ontspanning. Als het met golfen niet lekker gaat, dwing ik mezelf te genieten van de natuur, de rust en de omgeving. En dat lukt. Maar ik geniet ook van de woensdagavonden waarop we met een stel mannen relaxed de baan in gaan, puur voor de fun. Het teamgevoel, zoals je dat zo sterk hebt met voetbal, vind ik dan weer even terug op het golfgras.”

“De overgang van voetbal naar golf was best groot. Mijn club, de Zuid Limburgse Golf & Country Club Wittem, staat bekend als elitair; er was zelfs nog een ballotagecommissie toen ik lid werd. Er waren ook veel

Golf is in een paar jaar tijd heel belangrijk voor mij geworden. Zo belangrijk dat ik er niet meer zonder kan en wil.

oudere leden. Die golfdon sporadisch maar vroegen wel aan mij: *Wie bent u? Wilt u zich misschien even voorstellen?* Terwijl ik ondertussen een paar keer per week op de club rondliep. Sinds een jaar of vijf is het aan het veranderen. We hebben een actief groepje mannen van mijn leeftijd dat meer de toon zet en als voorzitter van de jeugdcommissie heb ik me ingespannen om meer jeugd naar de club te halen. En, zoals we gewend waren in de voetbalkantine, drinken we na een ronde gewoon een paar potten bier aan de bar. Dat wordt inmiddels geaccepteerd; de drempels worden gelukkiger steeds lager.” ▶

Haal het maximale uit iedere slag met dé app voor golfend Nederland

Hou je scores bij en zie je voortgang

Daag jezelf uit en verbeter je prestaties

Nodig je vrienden uit en motiveer elkaar

Ga naar golf.nl/app

iPhone

Android

“Golf is in een paar jaar tijd een heel belangrijk, sociaal onderdeel van mijn leven geworden. Zo belangrijk dat ik er niet meer zonder kan en wil. Dat gevoel heb ik tot uitdrukking laten komen in de tatoeage die ik twee jaar geleden heb laten zetten, in 2015. Als kind wilde ik al een tattoo maar mijn ouders dachten daar, begrijpelijkerwijs, anders over. Eenmaal volwassen werd het minder belangrijk. Bovendien, als ik er al over nadacht, wist ik niet wat ik wilde. Het is tenslotte voor de rest van je leven. Het moest iets unieks zijn waarvan ik zeker zou weten dat het bij me zou blijven passen. Daar kon ik lange tijd niets bij bedenken, tot mijn golfverslaving. Ik twijfel er geen moment aan dat ik voor altijd een golfer zal zijn en een golftattoo blijkt vrij uniek. Eén plus één is twee.”

“De volgende stap was minimaal even lastig want hoe zou die golftattoo eruit moeten zien? Op internet zag ik maar weinig mooie voorbeelden. Uiteindelijk heeft de Amerikaanse pro Rickie Fowler me geïnspireerd met het logo van zijn sponsor Puma: Feel

Het moest iets unieks zijn waarvan ik zeker zou weten dat het bij me zou blijven passen

Look Play Better. Dat sprak me aan; het gaat voor mij niet alleen over golf maar ook over het leven. De tattoo-artist heeft op basis van het logo een ontwerp gemaakt. Hij voegde er elementen aan toe waardoor het wat minder strak werd. Ik vond het meteen heel mooi. Nu draag ik de tatoeage al meer dan twee jaar en ik heb er geen moment spijt van. In het begin kreeg ik reacties: *Je bent écht verslaafd, hè?*! Maar nu weet iedereen het wel. Die tatoeage is echt iets voor mezelf.”

WIN EEN GOLFTATTOO!

Wil jij bijzonder zijn en denk je al een tijdje na over het zetten van een tatoeage? Grijp dan nu je kans! GOLF.NL geeft je 250 euro voor een golftattoo. Stuur een e-mail met de reden waarom je een golftattoo wil en wat het ontwerp ongeveer moet worden. GOLF.NL selecteert het meest bijzondere ontwerpidee als winnaar en maakt een mooi video-item van het zetten van de tatoeage. Wie durft?

GOLFTATTOO?

Hebben gerenommeerde tattooshops ervaring met golftattoos?

Hoeveel hebben ze er gezet? En wat is hun mooiste ontwerp? GOLF.NL bleef in een paar telefoontjes steeds steken bij de eerste vraag; geen enkele artist herinnert zich een golftattoo gezet te hebben. En de meesten vinden de vraag tamelijk hilarisch.

Dragon Tattoo uit

Eindhoven: “Ik doe dit werk al echt een heel aantal jaren maar zo’n verzoek heb ik nog nooit gehad.”

Tattoo Mania uit

Apeldoorn: “Golfers zijn toch een ander slag mensen. Nee, die komen hier niet.”

Schiffmacher uit

Amsterdam: “Golf, wat een onzin is dat. Er wordt veel te veel land gebruikt voor één spelletje. Kun je beter met z’n vieren aan een tafeltje van een vierkante meter zitten om te kaarten. In het buitenland is het vaker een sport van het volk maar hier in Nederland is het een grote kakkineuze bende. Aan die mensen hebben we niks, die laten zich niet tatoeëren.” Oké, duidelijk. Een golftattoo is bijzonder in Nederland.

PGA CATALUNYA RESORT, BARCELONA

GOLFDOMEIN VAN WERELDKLASSE IN IDEAAL SAMENSPEL MET ULTIEME LUXE

Van PGA Catalunya Resort verwacht u in de eerste plaats een eerste klas golfervaring. Maar als u deze vijfsterrenbestemming dit jaar bezoekt, kunt u ook ontspannen in een kruidenstoomruimte, proeven van gastronomische lekkernijen en goede regionale wijn of samen met uw kinderen het 300 hectare grote landgoed doorkruisen dat op weg is een waardevol ecologisch reservaat te worden.

Twee topbanen

PGA Catalunya Resort is in 1999 speciaal geopend voor wedstrijden op Tourniveau en kan prat gaan op zijn onbetwiste kwaliteit. Deze European Tour-locatie beschikt over de nummer 1 golfbaan van Spanje (ranglijst Top100golfcourses.co.uk) met zijn prachtig beboste Stadium Course, die een opwindende mix geeft van weidse tee shots en spectaculaire uitzichten, onder meer op de vele meren. De tweede 18-holesbaan, de Tour Course, is vriendelijker maar van gelijke schoonheid en biedt zijn eigen, stevige uitdaging.

Naast de fairways verrijkt het resort als een veelzijdige locatie die je een ware experience bezorgt, met het nieuwe 5-sterrenhotel Camiral als hoogtepunt. Het luxe hotel heeft haar deuren vorig jaar september geopend en beschikt over 145 kamers. Het heeft de faciliteiten en service van het resort naar een nieuw niveau gebracht. Dankzij het hotel is er nu, naast het goed bezochte restaurant in het clubhuis *Bistrot*, ook het à la carte restaurant *1477*, een lounge-bistro met bar bij het zwembad. De restaurants gebruiken biologische, lokale producten en zijn geïnspireerd op de reputatie van de bekroonde gastronomie in Catalonië. De eigen wijngaard van het resort, die pas dit jaar geopend is, zal een unieke smaak toevoegen aan de al indrukwekkende wijnkaart.

Activiteiten

Hotel Camiral biedt ook verbeterde wellnessfaciliteiten, waaronder een hydrotherapie- en kruidenstoomruimte, plus tal van therapieën en behandelingen. Er is een state-of-the-art fitnesscentrum,

met diverse lessen, van circuittraining tot spinning, en een zwembad van 25 meter. Via het hotel kunnen ook activiteiten worden georganiseerd die de prachtige kust en de Pyreneeëse locatie van PGA Catalunya Resort benutten, waaronder privéboottochten, ballonvaarten, Segway-tours en skydiving.

Familielocatie

De groeiende reputatie van PGA Catalunya Resort als geschikte familielocatie wordt onderstreept door de Kidsclub van Hotel Camiral. Activiteiten als fietstochten en poolwedstrijden worden aangevuld met workshops op het gebied van theater, het telen van levensmiddelen, handvaardigheid en biologie én twee uur durende natuurwandelingen om de flora- en faunarijke omgeving te verkennen. Het nieuwe Forest Park, compleet met kabelbanen, klimtouwen en boomtopwandelingen door een weelderige bladerdak van pijnbomen, biedt voor het hele gezin een meer avontuurlijke manier om het landgoed te ervaren. Al deze faciliteiten maken PGA Catalunya

het begin van een drie jaar durend verbeterplan met een investering van 53 miljoen euro waarin de aanleg is opgenomen van voetbalvelden, tennisbanen, ruitersentrum en recreatiemeer. Dit alles op minder dan een uur van de Catalaanse hoofdstad Barcelona, 20 minuten van de stranden van de Costa Brava en 15 minuten van het historische Girona. De locatie is makkelijk bereikbaar vanuit alle delen van Europa dankzij twee internationale luchthavens en uitstekende trein- en wegverbindingen. Hoewel het attractieaanbod van PGA Catalunya Resort steeds diverser wordt, blijft het altijd een toevluchtsoord voor golfers. Het hele jaar een heerlijk klimaat en de uitgebreide oefenfaciliteiten – de Spaanse Dave Pelz Scoring Game School en de eerste Sergio Garcia Junior Academy zijn hier ook gevestigd – maken het de ideale midwinter golf-retraite. Daarnaast wachten er natuurlijk op de wereldklasse wedstrijdgolfbanen nog 36 onberispelijke holes op je.

Resort niet alleen aantrekkelijk voor golfers maar ook voor gezinnen. Hier een woning bezitten draait niet meer enkel om het feit dat er zich twee golfbanen van wereldklasse naast de deur bevinden. Bewoners bevinden zich nu in het hart van een veelzijdige gemeenschap, met toegang tot eersteklas gastronomie – alleen al de Costa Brava telt minstens 20 Michelin-sterren –, een breed scala aan sport- en recreatiemogelijkheden en een schat aan culturele attracties.

Moderne architectuur

Het 300 hectare grote landgoed beschikt over villa's, terrasvilla's, herenhuizen en appartementen, allemaal met hoogwaardige open interieurs met uitzicht op fairways, bossen en bergen. Hun moderne architectuur, met strakke rechte lijnen en opvallend gebruik van glas, past uitstekend in deze regio die beroemd is om

de artistieke invloeden van Picasso, Dalí en Gaudí. Binnen het eigentijdse ontwerp zijn alle accommodaties gebouwd in verbinding met de omgeving, met uitgestrekte terrassen en randloze tuinen, die bijdragen aan het ruimtelijke gevoel. Naast de nieuwe faciliteiten van Hotel Camiral kunnen inwoners van het PGA Catalunya Resort toegang krijgen tot een exclusieve sport- en wellnessclub, voorzien van een solarium, fitnessruimte, zwembad, stoombad en droge sauna. Zij profiteren ook van het Property Service Department, ingericht om alle huiseigenaren te adviseren en te helpen. Zij bieden allerlei diensten, waaronder een conciërgeservice en babysitting.

Belegging

Met een huis in het PGA Catalunya Resort kun je ook goed beleggen. Ondanks alle nieuwe faciliteiten zit het resort nog aan

WAAROM ZOU JE ERGENS ANDERS WILLEN ZIJN?

Voor informatie over golfpakketten en woningen in PGA Catalunya Resort, ga naar **pgacatalunya.com**.

PGA Catalunya Resort

Carretera N-II km 701
17455 Caldes de Malavella
Girona (Spanje)
Onroerend goed tel: +34 972 472 957
Golf tel: +34 972 472 577

EEN 'BIG EASY' SWING

Wie straks Ernie Els in het KLM Open op The Dutch komt bewonderen, moet vooral letten op hoe hij de bal slaat. Al bijna 25 jaar behoort zijn swing tot de meest geroemde in golf. Het is een perfecte mix van kracht, ritme en balans. Als je de swing opdeelt in verschillende posities, is er veel om jaloers op te zijn maar ook om te kopiëren. Dat wordt op de volgende pagina's meer dan duidelijk: leer van Big Easy Ernie Els!

📷 Een heel lichte grip.

BEGINPOSITIE

Wat meteen opvalt bij de beginpositie is hoe ontspannen zijn armen zijn. De beroemde golfer Sam Snead zei ooit dat je de club moet grijpen alsof je een klein vogeltje vasthoudt. Ernie is groot (1,91 meter) en sterk maar hij is heel flexibel en heeft een lichte gripdruk. Dat is de basis voor dat prachtige ritme in zijn swing.

📷 Bovenlichaam passief in het eerste stuk van de backswing.

TAKE-AWAY EN BACKSWING

Ernie neemt de club mooi rustig in lijn weg en hij heeft een vroege polsknik. Als zijn linkerarm parallel is aan de grond, wijst de club recht omhoog. Zijn bovenlichaam is in het eerste stuk van de swing vrij passief. Het bovenlichaam gaat pas echt draaien als de club in de juiste positie is gezet door de polsknik (*set on plane*).

TOP BACKSWING

Als Ernie's bovenlichaam nog wegdraait in het laatste stukje naar de top van de backswing, beweegt zijn onderlichaam al richting het doel. Dit zorgt voor veel torsie tussen het boven- en onderlichaam. Zo kun je extra kracht genereren op het moment van raken.

 Een fantastische positie in de top van de backswing.

 Ernie houdt de hoek in de polsen vast.

DOWNSWING

Ernie lijkt nooit hard te slaan, zijn swing is het schoolvoorbeeld van *swing easy, hit hard*. Heel belangrijk daarbij is de hoek in de polsen die hij tot ver in de downswing in stand houdt (kijk ook naar de hoek die gevormd wordt door zijn linkerarm en de shaft halverwege de downswing).

MONTE REI

GOLF & COUNTRY CLUB

A DESTINATION IN ITS OWN RIGHT

A unique golf experience on the No. 1 course in Portugal

Fully serviced luxury villas - a choice of 1, 2, 3 or 4 bedroom with private pool.

Food and Beverage of the highest quality with 4 different outlets run by acclaimed Chef Albano Lourenço

MONTE REI GOLF & COUNTRY CLUB
Sítio do Pocinho · Sesmarias · Apartado 118 · 8901 - 907 Vila Nova de Cacela
T. +351 281 950 950 · info@monterei.com · www.monterei.com

REDEFINING EXCELLENCE

NA IMPACT

Als hij de hoek in de polsen loslaat, gaat hij bij impact prachtig door de bal, het lichaam draait om een strakke linkerkant. Echt een swing uit het boekje.

 Een finish in balans.

EINDSTAND

Ernie heeft een prachtige eindstand in balans. En tot slot, vooral voor langere golfers: kijk goed hoe het lichaam van Ernie steeds de hoogte behoudt, hij zakt niet in en komt niet omhoog. Het is een simpele draai en gewichtsverplaatsing, naar achteren en weer terug.

 Een volle release.

KEN JEZELF ALS GOLFER!

De 375.000 golfers in Nederland zijn allemaal verschillend en uniek. Maar ze zijn wel heel duidelijk onder te verdelen in groepen. Welk type golfer ben jij?

Nergens leer je mensen zo snel en zo goed kennen als op de golfbaan. Je karakter verradt zichzelf onmiddellijk als je een drive in de bossen slaat, een putt van een meter mist of een hole-in-one maakt. En als het gaat regenen of als je moet wachten op een vierbal. De ene golfer is introvert en ingetogen, de ander uitbundig. De een heeft weinig talent maar is een doorzetter, de ander is getalenteerd maar ontbeert mentale kracht. Daarnaast verschillen golfers in speltype en dat hangt vaak weer samen met hun karakter. De een speelt agressief, valt elke vlag aan. De ander kiest voor veilig course management. De een is niet geboeid door scores en anderen willen alleen maar winnen. Tot slot verschillen golfers in hun opvattingen over de sport (het spel). De politieke verdeling van mensen zie je terug in golf, denk maar aan onderwerpen als de dresscode op golfbanen of vernieuwingen zoals Beat the Pro in het KLM Open. De meningen zijn verdeeld! Je hebt conservatieve golfers, progressieven, liberalen en van alles ertussenin.

TER LERING EN VERMAAK

Dit artikel is ter vermaak maar ook ter lering. Verderop staan beschrijvingen van golferstypes en onbewust weet je heus wel wat voor type je bent. Maar als je er beter bij stilstaat, het je bewust maakt, dan draagt dat bij aan je zelfkennis. En die geeft wijsheid en rust, voorkomt dat je voortdurend in je eigen valkuilen stapt. Dat is nuttig in de wereld maar ook op de golfbaan. Als golfers zijn we natuurlijk vooral in dat laatste geïnteresseerd, beter golf is betere scores!

VARIATIE IS LEUK

Een gevarieerde golfbaan is leuk en zo is het ook leuk dat er verschillende golfers zijn. Dat maakt de sport nog interessanter. Kijk wat er allemaal rondloopt op Nederlandse golfbanen, het is een bonte variëteit alsof je op een terras in de stad zit. Spelers van alle milieus, rijk en arm, laag en hoog opgeleid, jong en oud (toegegeven, vooral oud). Golf een elitaire sport? Op Nederlandse golfbanen hoor je zowel “Feur!” als “Foor”: de bekakte uitspraak van fore én fore in algemeen Nederlands, al dan niet met een Gronings tot Limburgs accent. Het leukst – als je houdt van mensen observeren, en wie doet dat niet? – is het verschil tussen het stereotype van de *oude* en de *nieuwe* golfer”. In de beeldvorming is de oude golfer conservatief; hij (zij) is lid van een oude club, verkleedt zich in kleedkamers en frist zich op voor het eten op *de* golf. De oude golfer houdt vast aan de tradities van de sport. Nieuwe golfers zijn in de zwart-wit opvatting voornamelijk vrije golfers die hun golfschoenen op de parkeerplaats aantrekken en ongedoucht vertrekken. De twee groepen hebben ook nog eens hun eigen golftaal, waarover meer in de test hierna. Het is uiteraard een simplistische weergave van twee groepen golfers maar er is, mede door de snelle groei van de golfsport in Nederland, wel een cultuurskloof. En bij beide groepen leven flinke (voor)oordelen. Extremisten onder de oude golfers bezigen uitspraken als “We willen niks te maken hebben met die nieuwe golfers, ze zijn de verloedering van de sport.” Van nieuwe golfers hoor je uitspraken als “We worden buitengesloten door de oude golfers, ze willen de touwtjes in handen houden.” ▶

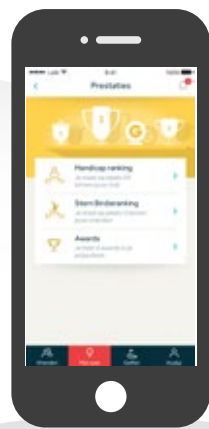
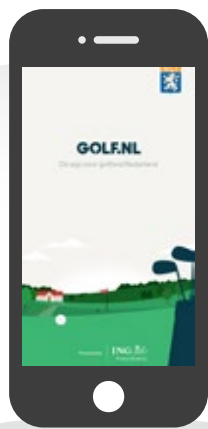
STERN LOVES BIRDIES

“Een birdie? Een eagle?
Wat, een albatros? Echt waar?”

Vanaf nu deel je elke fenomenale prestatie op de golfbaan met het hele land in de Golf.nl app. Naast de handige digitale scorekaart vind je hier ook de Stern Birdieranking. Ga de strijd aan met andere spelers en scoor de meeste birdies!

Download de app nu in de App Store of Google Play. De rest wijst zich vanzelf.
Nu de birdies nog.

**Stern, autoconcern met hart voor vogels.
Inclusief birdies.**

IRRITATIES

Botsingen van culturen, karakters en types heb je overal. We zouden er vooral om moeten kunnen lachen, een golfersoorlog is onwaarschijnlijk. Maar we moeten de golfbanen wel met elkaar delen. De wrijvingen betreffen vrijwel altijd de etiquette. Er ontstaat ergernis als medegolfers in je buurt veel lawaai maken terwijl jij net een bal wil slaan. Of als een bal naast je neerploft zonder dat er *fore* geroepen is. Of als iemand staat te treuzelen en de green niet vrijmaakt. Typisch gedrag voor één groep? Natuurlijk niet, het zijn zowel nieuwe als oude golfers die zich hieraan schuldig maken. We leerden ooit van een golfer wat het belangrijkste in golf is: laat de baan zo achter als je hem aantrof en zorg ervoor dat iedereen een leuke dag kan hebben. We willen niet moraliseren maar wel weer eens het nut van etiquette benadrukken: het zal nooit tot irritaties of botsingen komen als iedereen een beetje tempo houdt, bij gevaar *fore* roept, pitchmarks repareert, divots aanstampt en bunkers aanharkt.

DE PRO-CODE

Voor een serieuze ronde kun je leren van de set ongeschreven regeltjes die Tourpro's hanteren: de *pro-code*. Zij moeten hun geld verdienen met golf dus hebben baat bij ongestoord golf. Hier zijn enkele voorbeelden. Praat alleen over koetjes en kalfjes, over sport bijvoorbeeld, niet over politiek. Begin niet over het huwelijk of werk van een ander (dan verkrampen medespelers ogenblikkelijk!), bewaar dat voor na de ronde. Zeg alleen bij uitmuntende slagen *Goede bal*, want iedere speler heeft zijn eigen opvatting van wat goed is. Zeg niet steeds *Jammer* als iemand een putt mist of een bal out of bounds slaat, hou gewoon je mond. Scheld en vloek niet, gooi niet met clubs, want in negatief gedrag sleur je anderen mee. Zorg voor een positieve sfeer in de flight, dan gaat iedereen beter spelen. Zeg niet tegen een medespeler dat hij na zeven holes al achttien stablefordpunten heeft, want dan maak je de golfer bewust van zijn goede spel en is hij meteen uit *the zone*. Dat soort dingen. Probeer te voorkomen dat je een ander ergert, geef elkaar de kans om de nodige rust en focus te vinden. Het spel is al moeilijk genoeg.

Codes, testen, types... De moraal van dit verhaal: ken en wees jezelf, maar hou ook rekening met anderen. Je gaat dan nog meer genieten van een rondje golf – en alle andere spelers in de baan ook.

DE BOZE GOLFER**TEST****BEN JE EEN OUDE ÓF NIEUWE GOLFER?**

1. Je bent man en je ziet een aantrekkelijke golfende vrouw in een korte rok en een mouwloos hemdje. Wat doe je?

A Je gaat flirten!

B Je vertelt haar beleefd dat ze de dresscode overtreedt en oppert dat ze haar regenbroek aandoet en een trui aantrekt.

C Je stuurt haar van de baan omdat ze de dresscode overtreedt.

A Je bent een nieuwe golfer.

B Je bent een oude golfer.

C Je bent een erg oude oude golfer.

2. Hoe spreek je golf uit?

A Als *galf*, op zijn Engels.

B Golf met een Hollandse harde g, zoals in groen.

C Als *golluf*.

A Typisch oude golfer!

B en **C** Je bent een nieuwe golfer (*golluffer*).

CONSERVATORIUM

MUSEUMPLEIN, AMSTERDAM

VOOR EEN MEMORABEL EVENEMENT IS EEN
INSPIRERENDE LOCATIE EEN EERSTE VEREISTE

Een inspirerende locatie is van groot belang voor een geslaagd en memorabel evenement. Het Conservatorium hotel biedt voor elke gelegenheid een passende setting. Of het nu een borrel, een privé diner of een receptie is, elk evenement krijgt in het Conservatorium hotel extra allure.

Onder leiding van Chef Schilo van Coevorden biedt het Conservatorium hotel zeer uitgebreide en op maat gemaakte cateringmogelijkheden tijdens uw bijeenkomst.

Neem contact op met ons event team
via 020 5700 00 of email naar
events@conservatoriumhotel.com

THE SET
HOTELS

HOTEL CAFÉ ROYAL
LONDON

LVTETIA
PARIS

CONSERVATORIUM
AMSTERDAM

3. Wat zeg jij?

- A** "Ik heb vandaag een birdie en een hole-in-one geslagen!"
- B** "Ik heb vandaag een birdie en een hole-in-one gemaakt!"
- C** Ik zeg niets.

- A** Je bent een nieuwe golfer.
- B** Je bent een oude golfer.
- C** Je bent een zuinige oude of nieuwe golfer.

4. Hoe draag je je polo?

- A** Over mijn broek.
- B** In mijn broek.
- C** Polo...?

- A en C** Typisch een nieuwe golfer.
- B** Je bent een oude golfer.

5. Wat zeg jij?

- A** "Ik ga vanmiddag golf spelen."
- B** "Ik ga vanmiddag golfen."

- A** Je bent een oude golfer!
- B** Je bent een nieuwe of een vrij jonge oude golfer.

6. Wat heb je aan als het koud is?

- A** Een warme jas die tot onder mijn middel komt.
- B** Verschillende lagen over elkaar heen, een Gore-Tex jack en een regenbroek.

- A** Je bent een beginnende nieuwe golfer, daarin kun je geen swing maken.
- B** Je bent een serieuze oude of nieuwe golfer.

7. Je hebt een birdieputt van 10 meter gemaakt en ...

- A** Je gaat uit je dak.
- B** Je blijft stoïcijns en bewaakt de vlag voor de anderen.

- A** Je bent in de meeste gevallen een nieuwe golfer.
- B** Je bent in de meeste gevallen een oude golfer.

8. Eén speler in je flight is voortdurend met zijn smart phone bezig. Hij appt niet alleen, hij belt ook. Wat is je reactie?

- A** Dat ben ik zelf!
- B** Ik vraag de speler om de telefoon uit te doen, tenzij hij/zij arts is.
- C** Dat moet toch kunnen?

- A en C** Je bent een jonge nieuwe golfer.
- B** Je bent een oude oude golfer.

9. Wat draag je op de golfbaan?

- A** Opvallende outfits zoals John Daly.
- B** Een versleten broek en polo.
- C** Kleding van golfmerken.
- D** Een nette broek/rok en trui/polo.
- E** Een casual outfit.

- A** Je bent vrijwel altijd een nieuwe golfer!
- B** Je bent een oude golfer.
- C, D, E** komt bij oude en nieuwe golfers voor.

10. Een medespeler zegt na een par en een birdie: "Ik ben na twee holes één onder de baan." Wat zeg jij?

- A** "Goed man!"
- B** "Je kunt niet onder de baan lopen, je bent één onder par."

- A** De nieuwe golfer.
- B** De oude golfer.

11. Wat zeg jij?

- A** "Ik ga vanmiddag lopen."
- B** "Ik ga een q kaart lopen."
- C** "Ik ga een qualifying ronde spelen."
- D** "Ik ga naar de golf."

- A en B** Je bent een nieuw golfer.
- C en D** Je bent een oude golfer.

12. Ik speel meestal ...

- A** Geen onderling wedstrijdje.
- B** Om geld of om het eerste drankje.

- A** Je bent een beginnende nieuwe golfer.
- B** Je bent in de meeste gevallen een oude golfer.

13. Je repareert je pitchmarks bijna nooit. Wat ben je?

- A** Een oude golfer.
- B** Een nieuwe golfer.

- A en B** Dit is een strikvraag om te kijken of je bevooroordeeld bent; onze ervaring is dat er onder beide groepen heel veel golfers zijn die hun pitchmark niet repareren...

MR MARVIS

AMSTERDAM

MRMARVIS.COM

YOUR SEARCH FOR PERFECT SHORTS ENDS HERE

High quality, sustainably produced stretch cotton with an unmatched super soft finish.

Hidden zippered pocket designed to hold your phone and other valuables.

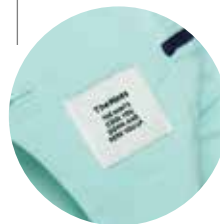
ONE ULTIMATE FIT
which we will never change

HANDMADE IN PORTUGAL
from the finest materials

The partially elastic waistband moves with you, no matter what you are up to.

With over twenty colours to choose from, you're certain to find one that fits your style.

20+ COLOURS
what are your favourites?

SHOP YOUR MR MARVIS SHORTS NOW AT [MRMARVIS.COM](https://mrmarvis.com)

— only available online —

WELK VAN DEZE 34 TYPES BEN JIJ (OF EEN COMBINATIE ERVAN?)

Er zijn heel veel golftypes, grappige, lachwekkende, aardige maar ook irritante. Herken jij jezelf?

De Gelegenheidsgolfer

Speelt zelden, eigenlijk alleen met vakantie. Maar in de toekomst vaker, dat neemt hij of zij zich elk jaar voor. Zorgt er wel voor dat het pasje behouden blijft want opnieuw het handicap-54-examen, dat wil niemand.

De Serieuze Golfer

Neemt golf heel serieus. Is opgegroeid met de sport of heeft zich er op latere leeftijd helemaal op gestort. Is competitief maar geniet ook van een vriendschappelijk rondje met vrienden en een drankje na afloop. Golfers die de sport niet op die manier waarderen, snappen het niet.

De Clown

Golf is vooral lol (maken), het spel doet er minder toe. Draagt op de golfbaan opvallende kleding en maakt flink wat lawaai; niemand kan hem of haar missen in de baan en zeker niet na afloop op het terras of aan de bar. (Iets minder aanwezig zijn mag best.)

De Onopvallend Goede Golfer

Is goed. En een goede golfer speelt saai golf, scoort zonder dat het opvalt. Geen megadrives, niks spectaculairs, maar de ene par na de andere. Twee putts hier, een chip en een putt daar. (Saai is een compliment: het spel van de speler is saai, niet noodzakelijkerwijs de persoonlijkheid.)

De Excuszoeker

Heeft altijd een excuus. "Ik heb net les gehad." "Ik heb gister iets te veel gedronken." "Ik heb een jetlag." "Ik kan niet slapen met die hitte." "Ik moet mijn grips vernieuwen." "Dit is precies een afstand tussen clubs in." (Hou ermee op. Het is niet interessant en je spel is net zo goed of slecht als anders.)

De Zakelijke Golfer

Variant van de gelegenheidsgolfer. Doet wel eens mee aan een bedrijfsgolfevenement of een benefietwedstrijd maar speelt zo weinig dat het spel slecht is. De kennis van de regels en etiquette is vaak ook belabberd. (Neem les en ga vaker spelen.) ►

De Veelgolfer

Elke club heeft er een paar, leden die er bijna elke dag zijn, meestal gepensioneerd. Speelt goed en snel en weet alles van golf, de club en de baan. Een rondje, een kopje koffie of een glaasje wijn en de volgende dag hetzelfde recept.

De Steady Eddy

Slaat bijna altijd rechtdoor maar het zijn meestal *short knockers*. Wint zelden de longest drive. Speelt vaak zijn of haar handicap of in de buffer. Wordt zelf nooit boos maar maakt medespelers wel boos omdat hij of zij nooit eens een echte misser slaat.

De Handicap-24-Golfer

Deze speler had ooit handicap 24, speelt het al lang niet meer maar zorgt ervoor dat hij deze speelsterkte houdt. Dat is handig want met handicap 24 mag je op bijna alle banen in de wereld spelen.

De Stille Willie

Zegt niet veel in een ronde want moet zich hard concentreren om goede ballen te slaan. De Stille Willie is niet ongezellig in een flight maar komt pas op de 19de hole los.

De Grapjas

Houdt geen seconde zijn of haar mond en probeert voortdurend iets grappigs te zeggen. Het is niet goed voor het eigen spel maar zo zit de grapjas nu eenmaal in elkaar, hij of zij wil mensen graag behagen. (Een tandje minder mag wel.)

De Spectaculaire Golfer

Slaat spectaculaire ballen maar is erg wisselvallig, de score varieert tussen de 75 en 115 slagen. Gaat

vaak voor de vlag, ook als het niet verstandig is. Op de ene dag lukt alles, op de andere dag moet iedereen helpen ballen zoeken.

De Sociale Golfer

Het gaat deze golfer om interactie, vriendschap en wandelen. Kan net zo goed de golf tas thuislaten. (Fijn om in de flight te hebben maar hij of zij praat wel veel.)

De Nep-pro

Gedraagt zich als een pro. Heeft een Tourbag, met Toursticks en blades erin, en maakt bij elke slag drie oefenswings. Het uiterlijk vertoon is misplaatst want de blades zijn te moeilijk voor deze speler die niet handicap 0 maar 24 heeft.

De Banensnob

Kan het zich veroorloven om op de mooiste banen van de wereld te spelen en heeft daar een hobby van gemaakt. Waar jij hebt gespeeld, daar is de Banensnob ook geweest, en ook in de buurt daarvan op een nog mooiere baan die jij niet kent. (Jaloersmakend en licht irritant.)

De Boze Golfer

Het is nooit goed. Er is altijd iemand of iets anders schuldig (het weer, gaten in de greens), het ligt nooit aan deze speler zelf. Voelt zich onrechtvaardig behandeld en klaagt voortdurend. Implodeert en is niet te genieten óf explodeert en slaat in het gras. Er liggen ook heel wat clubs van deze speler in diverse waterhindernissen.

De Chagrijn

Gaat mokken bij slecht spel, er kan geen lach meer vanaf en de sfeer wordt negatief. De golfdag is op hole 4 al verpest en hij of zij verpest, bewust of onbewust, ook jouw dag. (Irritant en not done.)

De Lasergolfer

Ook al sta je zelf naast de *distance marker* die honderd meter midden green aangeeft, en ook al staat de vlag midden op de green, de Lasergolfer meet alles en geeft je altijd ongevraagd de lengte: "99 meter". "Naar het clubhuis?" "Nee, naar de pin." (Goed bedoeld maar niet ongevraagd doen.)

De Rangekoning

Op de range – zonder water en bunkers – bijna pro. In de baan zie je weinig terug van dat hoge niveau. (Minder lang op de range staan en langer op de oefengreens.)

De Ballenzoeker

Meer bezig met ballen zoeken in de bossen en langs de slootkanten dan met het eigen spel. In de tas die uitpuilt van de ballen, zit meestal een hengel. Drie Pro Vi's vinden is een goede ronde en een mooie dag! (Zoek lekker verder maar zorg ervoor dat je het spel niet ophoudt.)

De Telefoongolfer

Kan putten met de telefoon tussen oor en schouder "Deze móet ik even opnemen." Een appje hier, een fotootje daar, even het weerbericht lezen, de voetbaluitslagen bekijken ... (Je zorgt voor een hoop onrust: niet doen.)

De Selfkicker

Praat over elke slag van zichzelf. "Ik raakte 'm een beetje dun." "Ik mikte midden green maar hij draaide iets te veel naar rechts." "Deze kwam echt perfect van het blad af." Is alleen bezig met het eigen spel en neemt zichzelf te serieus. (Tenzij je Tiger Woods bent is het niet interessant wat je van je slag vindt of wat je van plan was. En geef eens een compliment aan een ander.)

De Lawaaiigolfer

Is luidruchtig op de parkeerplaats, in de baan, in het clubhuis en op het terras. Praat met harde stem en kijkt niet om zich heen of andere spelers er last van hebben. Juicht bij een par alsof het een hole-in-one is. (Dat mag best, als anderen er maar geen last van hebben.)

Het Haviksoog

Ziet elke bal en kan elke bal vinden. (Heel fijn om in de flight te hebben.)

“

Dit telefoontje móet ik even opnemen

De Vroegtijdige Loftuiter

Zegt altijd net iets te vroeg *Goede bal*. Het is goed bedoeld maar de bal is nog in de lucht en draait langzaam naar het water. Plons. (Pijnlijk. Wacht even af of een compliment gepast is.)

De Televisiegolfer

Leest eindeloos een lijn, op de buik, en mist vervolgens de putt. Bij een sporadische goede putt, houdt hij of zij de hand omhoog zoals een pro dat doet, maar er is geen publiek. Checkt swingposities terwijl er op de tee gewacht moet worden en slaat daarna weer in het bos. Kortom, de golfer kijkt te veel golf op televisie. (Doe wat je wil maar hou het tempo er in.)

De Teaching Pro

Gedraagt zich als een golfleeraar maar is er geen. Geeft anderen voortdurend ongevraagd advies: "Je moet je arm strekken", "Je moet je hoofd stilhouden." Verliest zelf vijf ballen in een ronde omdat de linkerarm te veel gestrekt is en het hoofd te lang stilgehouden. ▶

bloomon

Bloomon vaas
t.w.v. €15,-
cadeau!

Altijd verse bloemen in huis? Dat is een fluitje van een cent met bloomon. Zij bezorgen prachtige bossen verse seizoensbloemen direct van de kweker aan huis, zelfs in de avonduren. bloomon creëert bossen met een luchtige stijl, veel hoogteverschil en alle aandacht voor de bijzondere bloemen.

Als Golf.nl-lezer ontvang je nu een **bijpassende vaas (t.w.v. €15,-) cadeau** bij je eerste bezorging. Ga naar **bloomon.nl** en voer de giftcode **BLOOMGOLF** in bij de laatste stap van het bestelproces.

TIP: Voeg een drupje chloor toe aan het water. Zo blijven je bloemen langer mooi. Voor meer tips kijk op **bloomon.nl/blog**.

Deze actie is geldig t/m 30 september 2017. Deze actie geldt enkel voor nieuwe abonnees en is niet geldig in combinatie met andere aanbiedingen.

De Longest Drive Golfer

De dag is alleen geslaagd bij winst van de longest drive. Het is een topdag als hij of zij op elke hole voorbij medespelers slaat en ergens een eagle noteert. De hoge score door getopte chips en een aantal 3-putts is bijzaak.

De Hoffelijke Golfer

Meer bezig met andere spelers dan met zichzelf. Helpt met regelsituaties en vertelt de afstand naar een green. Is in het spel gehaast; het dienstbare gaat ten koste van de eigen score.

De Overfanatieke Golfer

Is fanatiek en competitief en gaat soms net iets te ver. Dropt bijvoorbeeld net iets dicht bij de hole dan is toegestaan. (Niet doen. Loop ook niet steeds meteen naar je eigen bal, help de ander ook even met zoeken.)

De Gadgetfreak

Heeft elke ronde een nieuw gadget. "Kijk eens wat ik nu heb? Online besteld en vandaag aangekomen." Hulpmiddelen (training aids), daar is deze freak ook dol op.

De Aanvallende Golfer

Gaat altijd voor de vlag. Een waterhindernis moet overmeesterd worden. Is aanvallender dan verstandig is. Menig ronde eindigt in een teleurstelling maar er zitten ook top rondes tussen als alles lukt.

De Veilige Golfer

Zal nooit maar dan ook nooit meer risico nemen dan nodig is. Laveert langs water en bunkers. Het maakt niet uit dat hij of zij een lafaard

wordt genoemd: drie veilige bogeys is altijd nog beter dan die par en twee dubbele bogeys van jou.

De Ongeduldige Golfer

Wordt stapelgek van slow play en heeft al een paar keer overwogen

maar helemaal te stoppen met golf. Het is een reden om aan sommige wedstrijden niet meer mee te doen. Speelt goed zolang het spel snel gaat. Maar gaat zich haasten in een langzame flight en dan wordt het helemaal niets.

Martijn Krabbé (49) is tv-presentator van onder meer het talentenprogramma The Voice en zit in de jury van Idols. Hij is enthousiast golfer, nog zonder handicap.

BALLEN VAN BIJZONDERE RONDES

Ik heb eens een tv-item gemaakt met een trick-shotgolfer op Sluispolder. Na de opnamen sloeg ik ook een bal en die was gelijk goed. Dat geeft zo'n heerlijk gevoel, dat is niet te beschrijven. De ballen erna waren niet best maar na één goede bal kun je al verslingerd raken. Ik nam les maar het klikte niet tussen mij en de golfleraar, dus dat heb ik niet doorgezet. Vorig jaar heb ik de draad weer opgepakt. Mijn vriendin Noi en ik waren op Mauritius en bij ons hotel lag een golfbaan. Na een paar dagen zijn we er gaan kijken. Daar ontmoetten we Keith Josephine, de golfpro daar. Een geweldige vent met een geweldige smile, die ons heel leuk les gaf. Noi heeft de smaak nu ook te pakken. Ik ben jaloers op hoe goed zij binnen een jaar al speelt. Ze heeft een heel

atletisch lichaam; als ik mijn bovenlichaam draai, lijkt het net of je een deur van het spookhuis hoort. Maar dit is de eerste sport waar ik altijd plezier in heb. Ik heb ook aan fitness gedaan, toch een beetje met tegenzin. Omdat het moet. Ik heb nog steeds geen GVB maar ik les inmiddels serieus op Amstelborgh in Amsterdam. Dat is voor mij lekker dichtbij. Daar speel ik regelmatig op de par-3-baan. Soms alleen, soms met Noi al om halfnegen op zondagochtend. We spelen helaas nog te weinig. Zij woont in het zuiden van het land en als we elkaar zien gaan we vaker uit eten dan golfen. Ik heb de baan van Amstelborgh een keer in 24 slagen gelopen, de keer erna in 50. Daar kan ik ook blij mee zijn. Ik hou van het ongrijpbare van golf; de ene keer

lukt alles, de andere keer niks. Het is een heel technische maar ook mentale sport. Ik moet alles van me af laten glijden, anders lukt er weinig. In mijn hoofd gaat nogal veel om, dus dat is de sleutel: nergens aan denken. En als ik kan ontspannen, is het echt genieten. Ik mocht afgelopen jaar als ambassadeur van de Postcode-loterij meedoen aan een Charity-toernooi van het KLM Open op The Dutch. Dat waren mijn eerste achttien holes en dat op de baan van het KLM Open! Dan voel je je wel bevoorrecht. Ik ben inmiddels helemaal gek van golf. Thuis heb ik een kastje met golfballen aan de muur. Daar zitten nu elf ballen in, ballen van goede en bijzondere rondjes die ik heb gespeeld. Ik geloof dat er veertig in het kastje passen, dus er is nog ruimte.

Winnen doe je niet alleen

Fans, sporters, bonden en partners,
samen zijn we Team NL. Samen staan we sterk.

Steun jouw favoriete topsporters het hele jaar door!
Via de sociale media van Team NL krijg je alles mee.

KLM
OPEN

KLM Open 2017

14 - 17 september · The Dutch in Spijk

Tickets op klmopen.nl

